



# แผนพัฒนาสถิติระดับพื้นที่

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 : พิษณุโลก เพชรบูรณ์ อุตรดิตถ์ สุโขทัย ตาก





## บทสรุปผู้บริหาร

สำนักงานสถิติแห่งชาติได้จัดทำโครงการการพัฒนาข้อมูลสถิติและสารสนเทศระดับพื้นที่ 76 จังหวัด/18 กลุ่มจังหวัด (ยกเว้นกรุงเทพมหานคร) ซึ่งเป็นการต่อยอดผลการดำเนินงานในปี พ.ศ. 2555 และปี พ.ศ. 2556 ที่ได้มีการพัฒนาชุดข้อมูลเพื่อการตัดสินใจจากประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด ซึ่งมุ่งเน้นในมิติเศรษฐกิจ ทั้งนี้ในปี พ.ศ. 2557 เป็นการพัฒนาต่อยอดและขยายชุดข้อมูลเพื่อการตัดสินใจครอบคลุมประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับพื้นที่ 3 ด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้ง ชุดข้อมูลที่มีความเชื่อมโยงกับตัวชี้วัดการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) จึงนับได้ว่าเป็นการพัฒนากระบวนการสารสนเทศที่เหมาะสมซึ่งได้จากการบูรณาการภารกิจในพื้นที่ (Area) ภารกิจประจำตามหน้าที่ (Function) และภารกิจตามวาระแห่งชาติ (Agenda) ซึ่งจะนำไปสู่การขับเคลื่อนประเทศบนฐานข้อมูลที่มีอยู่จริง เกิดการสร้างธรรมาภิบาลในการเข้าถึงข้อมูลเชิงยุทธศาสตร์ของประชาชน และก่อให้เกิดการใช้งบประมาณในการพัฒนาพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเกิดประสิทธิผลต่อการพัฒนาประเทศโดยรวม ดังนั้น จึงมีความจำเป็นในการเสริมสร้างศักยภาพของบุคลากรด้านสถิติและสารสนเทศ การจัดทำยุทธศาสตร์จังหวัด การนำข้อมูล/สถิติไปใช้ประโยชน์ การบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมในระดับจังหวัด/กลุ่มจังหวัด โดยโครงการการพัฒนาข้อมูลสถิติและสารสนเทศระดับพื้นที่ 76 จังหวัด/18 กลุ่มจังหวัด (พ.ศ. 2557) มีวัตถุประสงค์หลักคือ

1) บูรณาการข้อมูลสารสนเทศระดับพื้นที่เพื่อตอบสนองยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด สนับสนุนการตัดสินใจเชิงพื้นที่

2) พัฒนาสมรรถนะของบุคลากรด้านสถิติขององค์กรภาครัฐ ให้มีความเป็นมืออาชีพ ด้านข้อมูลสถิติและสารสนเทศ

การดำเนินโครงการการพัฒนาข้อมูลสถิติและสารสนเทศระดับพื้นที่ 76 จังหวัด/18 กลุ่มจังหวัด เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้มีขั้นตอนการดำเนินงานหลักประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลกลุ่มจังหวัดก่อนการลงพื้นที่ : ดำเนินการศึกษาข้อมูลศักยภาพประเด็นยุทธศาสตร์ เพื่อกำหนดผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC)/ประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue : CI) ตามประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาของกลุ่มจังหวัด ก่อนทำการนัดหมายเพื่อนำเสนอข้อมูลผลการศึกษาเบื้องต้นต่อผู้ว่าราชการจังหวัดของกลุ่มจังหวัด

ขั้นตอนที่ 2 นัดหมายลงพื้นที่ : ดำเนินการนัดหมายเพื่อนำเสนอผลการศึกษาเบื้องต้นต่อผู้ว่าราชการจังหวัดของกลุ่มจังหวัด โดยเป็นการดำเนินงานร่วมกันระหว่าง ที่ปรึกษาในเขตทีมที่ปรึกษาจังหวัด และสถิติจังหวัดในการเตรียมความพร้อมทั้งข้อมูล รูปแบบการนำเสนอ และจัดเตรียมเอกสาร

ขั้นตอนที่ 3 สรุปผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC)/ประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue : CI) : นำเสนอผลการศึกษาประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด และผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC)/ประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue : CI) ตามประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาของกลุ่มจังหวัด ที่ได้กำหนดเบื้องต้นต่อผู้ว่าราชการจังหวัดของกลุ่มจังหวัด พร้อมขอข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะ และกำหนดนัดหมายการประชุมคณะกรรมการสถิติกลุ่มจังหวัด

ขั้นตอนที่ 4 ประชุมคณะกรรมการสถิติกลุ่มจังหวัด : จัดเตรียมเนื้อหาการประชุม คณะกรรมการสถิติระดับพื้นที่ โดยมีเรื่องนำเสนอเพื่อพิจารณาสำคัญ คือ การรับร่างแผนพัฒนาสถิติ ระดับพื้นที่จังหวัด/กลุ่มจังหวัด ที่มีเนื้อหาสำคัญประกอบด้วย ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain : VC) ของผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC)/ประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue : CI) ตามประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาของกลุ่มจังหวัด พร้อมแผนผังรายการสถิติทางการที่แสดงชุดข้อมูล ตามห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain : VC) ประเด็นยุทธศาสตร์ ผลการวิเคราะห์ช่องว่างการพัฒนา การจัดเก็บข้อมูล (Data Gap Analysis) และแนวทางการพัฒนา

ขั้นตอนที่ 5 จัดทำรายงานแผนพัฒนาสถิติระดับพื้นที่กลุ่มจังหวัด : ดำเนินการจัดทำ รายงานแผนพัฒนาสถิติระดับพื้นที่กลุ่มจังหวัด ให้สมบูรณ์และเป็นไปตามมติที่ประชุม ที่ให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดเก็บข้อมูล เพื่อให้มีข้อมูลสำคัญ จำเป็น ที่สนับสนุน การดำเนินงานด้านยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด ต่อไป

โดยในการดำเนินงานโครงการครั้งนี้ คาดว่าประโยชน์ที่กลุ่มจังหวัดจะได้รับ คือ

- ยกระดับคุณภาพข้อมูลเพื่อการตัดสินใจระดับกลุ่มจังหวัดให้มีมาตรฐานทางวิชาการ
- สร้างมาตรฐานการทำงานร่วมกันระหว่างกลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานจังหวัด และสำนักงานสถิติจังหวัด
- สนับสนุนการรายงานการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ให้กับผู้ว่าราชการจังหวัด และ สำนักงานจังหวัด

ทั้งนี้ กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 (พิษณุโลก เพชรบูรณ์ อุตรดิตถ์ สุโขทัย ตาก) ได้ดำเนินงานครบทั้ง 5 ขั้นตอนแล้ว โดยมีสรุปผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) และประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue : CI) ตามประเด็นยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดทั้ง 2 ประเด็น ยุทธศาสตร์ ที่นำไปสู่การพัฒนาห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain : VC) และจัดทำแผนผังสถิติทางการ ตามประเด็นยุทธศาสตร์ พร้อมผลวิเคราะห์ช่องว่างการพัฒนาข้อมูล (Data Gap Analysis) ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 : พัฒนาการค้า บริการ และเครือข่ายคมนาคม โดยเลือกศึกษา ผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) ทั้งสิ้น 2 รายการ ดังนี้ “บริหารจัดการสินค้า ข้าวอย่างยั่งยืน” ที่ได้ยกร่างห่วงโซ่มูลค่าพร้อมแผนผังรายการสถิติทางการเป็นที่เรียบร้อยแล้ว แต่แผนผังรายการสถิติทางการดังกล่าว โดยปัจจุบันอยู่ระหว่างดำเนินการประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในจังหวัด เพื่อนำเสนอคณะทำงานฯ และคณะกรรมการสถิติระดับกลุ่มจังหวัดต่อไป และ “การค้าชายแดน” ซึ่งมีรายการสถิติทางการรวมจำนวน 44 รายการ เป็นรายการสถิติทางการที่มีการจัดเก็บข้อมูลเป็นปกติ 25 รายการ รายการสถิติทางการที่ต้องพัฒนาการจัดเก็บข้อมูล 4 รายการ และรายการสถิติทางการที่ไม่มีการจัดเก็บข้อมูล 15 รายการ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 : ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม โดยเลือกผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) คือ “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศและประวัติศาสตร์” ที่ได้ยกร่างห่วงโซ่มูลค่าพร้อมแผนผังรายการสถิติทางการเป็นที่เรียบร้อยแล้ว แต่แผนผังรายการสถิติทางการดังกล่าว โดยปัจจุบันอยู่ระหว่างดำเนินการประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในจังหวัด เพื่อนำเสนอคณะทำงานฯ และคณะกรรมการสถิติระดับกลุ่มจังหวัดต่อไป

## คำนำ

ด้วยภารกิจตามพระราชบัญญัติสถิติ พ.ศ. 2550 มาตรา 6 (1) กำหนดให้สำนักงานสถิติแห่งชาติมีหน้าที่ในการจัดทำแผนแม่บทเกี่ยวกับการดำเนินงานทางสถิติของรัฐ เสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ เพื่อให้การดำเนินงานด้านสถิติของประเทศมีความเป็นเอกภาพ ข้อมูลสถิติมีมาตรฐาน ลดความซ้ำซ้อนของการจัดทำสถิติ นำไปสู่การแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐและใช้ข้อมูลสถิติและสารสนเทศร่วมกัน และมาตรา 6 (7) กำหนดให้สำนักงานสถิติแห่งชาติบูรณาการข้อมูลจากหน่วยงานภาครัฐอื่นๆ เพื่อจัดทำฐานข้อมูลสถิติและสารสนเทศของประเทศ ดังนั้นสำนักงานสถิติแห่งชาติ จึงได้จัดทำแผนแม่บทระบบสถิติประเทศไทย พ.ศ. 2554 - 2558 ซึ่งผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2553 และเพื่อให้การแปลงแผนแม่บทระบบสถิติประเทศไทยไปสู่การปฏิบัติเชิงพื้นที่ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม สอดรับกับพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 หมวด 1 การบริหารบ้านเมืองที่ดี มาตรา 6 (1) เกิดประโยชน์สุขของประชาชน (3) มีประสิทธิภาพ และเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ และ (6) ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ จึงจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงบริบทให้เหมาะสมกับการดำเนินงาน โดยการปรับบริบทของการจัดองค์กร การจัดการกระบวนการ และการสร้างสมรรถนะให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่เพิ่มขึ้น จากบริบทเดิมที่กำหนดให้มีการดำเนินงานในระดับกระทรวง กรม นั้น รวมทั้ง คณะรัฐมนตรีได้รับทราบแผนการดำเนินการโครงการแปลงแผนแม่บทระบบสถิติประเทศไทยสู่การปฏิบัติเชิงพื้นที่ของสำนักงานสถิติแห่งชาติเรียบร้อยแล้ว

ในปี พ.ศ. 2557 นี้ สำนักงานสถิติแห่งชาติ จึงได้ดำเนินงาน “โครงการการพัฒนาข้อมูลสถิติและสารสนเทศระดับพื้นที่ 76 จังหวัด/18 กลุ่มจังหวัด” ซึ่งเป็นโครงการต่อเนื่องจากการดำเนินงานที่ผ่านมา (พ.ศ. 2555 - 2556) ที่มุ่งเน้นการสนับสนุนการบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด ซึ่งคณะกรรมการนโยบายบริหารราชการจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ มีนโยบายให้กลุ่มจังหวัดมียุทธศาสตร์ที่เน้นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านเศรษฐกิจที่นำการพัฒนาสังคมและเป็นยุทธศาสตร์ที่ต้องการการบูรณาการข้อมูล การทำงานอย่างมีส่วนร่วม รวมทั้งเสริมสร้างกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ของกลุ่มจังหวัด ที่มีความต้องการข้อมูลเพื่อการตัดสินใจเชิงยุทธศาสตร์เป็นอย่างมาก รายงานฉบับนี้จึงได้จัดทำขึ้นเพื่อสนับสนุนการพัฒนาข้อมูลสนับสนุนการบริหารงานกลุ่มจังหวัดต่อไป

คณะผู้จัดทำ



# สารบัญ

|   | หน้า   |
|---|--------|
| บทสรุปผู้บริหาร   | ก - ข  |
| คำนำ  |        |
| อภิธานศัพท์   | i - iv |
| <b>บทที่ 1 : บทนำ</b>   |        |
| 1.1 หลักการและเหตุผล  | 1      |
| 1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ  | 3      |
| 1.3 แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาสถิติระดับกลุ่มจังหวัด  | 3      |
| <b>บทที่ 2 : ศักยภาพ และประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด</b>   |        |
| 2.1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มจังหวัด  | 5      |
| 2.2 ศักยภาพสำคัญของกลุ่มจังหวัด   | 5      |
| 2.3 ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด และตัวชี้วัด  | 20     |
| 2.4 ผลกระทบทวนความสอดคล้องเชื่อมโยงประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด<br>กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) | 21     |
| <b>บทที่ 3 : ผังสถิติทางการของประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด</b>   |        |
| 3.1 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1  | 27     |
| 3.2 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2  | 53     |
| <b>บทที่ 4 : บทสรุป ข้อเสนอแนะการพัฒนาสถิติ</b>   |        |
| 4.1 สรุปสถานการณ์การสถิติทางการตามประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด<br>ในปัจจุบัน   | 65     |
| 4.2 ข้อเสนอแนะการพัฒนาการจัดเก็บข้อมูลและแผนปฏิบัติการพัฒนาในอนาคต  | 66     |
| <b>บรรณานุกรม</b>   |        |
| <b>ภาคผนวก</b>  |        |
| ภาคผนวก ก : ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC)   |        |
| ภาคผนวก ข : รายละเอียดสถิติทางการ (Official Statistics Metadata : OS Metadata)  |        |
| ภาคผนวก ค : CD File ข้อมูลเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง   |        |
| - คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสถิติกลุ่มจังหวัด   |        |
| - เอกสารประกอบการประชุมคณะกรรมการสถิติกลุ่มจังหวัด  |        |
| - รายงานการประชุมคณะกรรมการสถิติกลุ่มจังหวัด  |        |
| - ประมวลภาพการประชุมคณะกรรมการสถิติกลุ่มจังหวัด   |        |





## สารบัญแผนภาพ

|  | หน้า |
|--|------|
| แผนภาพที่ 1 : การเชื่อมโยงเชิงยุทธศาสตร์ระดับประเทศ กลุ่มจังหวัด และจังหวัด เพื่อให้เกิดการพัฒนาประเทศในแบบองค์รวม | 22   |
| แผนภาพที่ 2 : สรุปสถานะรายการข้อมูลของประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 “การค้าชายแดน”  | 65   |



## สารบัญตาราง

|               | หน้า   |    |
|---------------|--|----|
| ตารางที่ 1 :  | มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ปี พ.ศ. 2555  | 6  |
| ตารางที่ 2 :  | มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 เทียบกับภาคเหนือปี พ.ศ. 2555                          | 7  |
| ตารางที่ 3 :  | พื้นที่การเกษตร (เพาะปลูก) ของจังหวัดในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง 1 ปี พ.ศ. 2553                               | 8  |
| ตารางที่ 4 :  | พื้นที่ปลูก และผลผลิตข้าวนาปี เฉลี่ย 3 ปี (ปี พ.ศ. 2551 - 2553)  | 8  |
| ตารางที่ 5 :  | พื้นที่ปลูก และผลผลิตข้าวนาปรัง เฉลี่ย 3 ปี (ปี พ.ศ. 2551 - 2553)  | 9  |
| ตารางที่ 6 :  | พื้นที่ปลูก และผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เฉลี่ย 3 ปี (ปี พ.ศ. 2550 - 2552)                                | 9  |
| ตารางที่ 7 :  | พื้นที่ปลูก และผลผลิตมันสำปะหลัง เฉลี่ย 3 ปี (ปี พ.ศ. 2551 - 2553)                                       | 10 |
| ตารางที่ 8 :  | พื้นที่เพาะปลูก และผลผลิตอ้อย เฉลี่ย 3 ปี (ปี พ.ศ. 2550 - 2552)  | 10 |
| ตารางที่ 9 :  | พื้นที่ปลูก และผลผลิตถั่วเขียว เฉลี่ย 3 ปี (ปี พ.ศ. 2550 - 2552)   | 11 |
| ตารางที่ 10 : | จำนวนโรงงาน เงินทุน และคนงานในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 (ปี พ.ศ. 2557)                               | 11 |
| ตารางที่ 11 : | มูลค่าการค้าชายแดนผ่านด่านศุลกากรแม่สอด ปี พ.ศ. 2550 - 2553  | 12 |
| ตารางที่ 12 : | สินค้าส่งออก-นำเข้าที่สำคัญ 10 อันดับแรกที่ด่านแม่สอด ปีงบประมาณ พ.ศ. 2556                               | 12 |
| ตารางที่ 13 : | จำนวนผู้เยี่ยมเยือน และอัตราการเปลี่ยนแปลง 3 ปีย้อนหลังจากปี พ.ศ. 2555                                   | 13 |
| ตารางที่ 14 : | รายได้จากการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ปี พ.ศ. 2552 - 2554                               | 13 |
| ตารางที่ 15 : | จำนวนประชากร กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ปี พ.ศ. 2551 - 2555   | 14 |
| ตารางที่ 16 : | ความหนาแน่นประชากรกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ปี พ.ศ. 2551 - 2555                                      | 15 |
| ตารางที่ 17 : | สถาบันอุดมศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ปี พ.ศ. 2553   | 15 |
| ตารางที่ 18 : | รายได้เฉลี่ยต่อหัวตามมูลค่าผลิตภัณฑ์กลุ่มภาคเหนือตอนล่าง 1 ปี พ.ศ. 2550 - 2553                           | 16 |
| ตารางที่ 19 : | พื้นที่ป่าไม้ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ปี พ.ศ. 2553   | 18 |
| ตารางที่ 20 : | เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11                                       | 23 |
| ตารางที่ 21 : | ความเชื่อมโยงประเด็นยุทธศาสตร์แผนพัฒนามูลฐานกลุ่มจังหวัดฯ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 | 25 |
| ตารางที่ 22 : | ความเชื่อมโยงตัวชี้วัดแผนพัฒนามูลฐานกลุ่มจังหวัดฯ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11         | 26 |
| ตารางที่ 23 : | ผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) ของประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1                                  | 27 |
| ตารางที่ 24 : | (ร่าง) แผนผังรายการสถิติทางการ “บริหารจัดการสินค้าข้าวอย่างยั่งยืน”                                      | 29 |
| ตารางที่ 25 : | แผนผังรายการสถิติทางการ “บริหารจัดการสินค้าข้าวอย่างยั่งยืน”   | 41 |

## สารบัญตาราง (ต่อ)

|               | หน้า   |
|---------------|--|
| ตารางที่ 26 : | สรุปสถานะรายการสถิติทางการผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ “การค้าชายแดน” 50  |
| ตารางที่ 27 : | รายการข้อมูลที่ต้องพัฒนาการจัดเก็บของผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ “การค้าชายแดน” 50                             |
| ตารางที่ 28 : | รายการข้อมูลที่ยังไม่มีการจัดเก็บของผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ “การค้าชายแดน” 51                              |
| ตารางที่ 29 : | ผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) ของประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 53                               |
| ตารางที่ 30 : | (ร่าง) แผนผังรายการสถิติทางการ “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศและประวัติศาสตร์” 55                               |
| ตารางที่ 31 : | แผนงานโครงการพัฒนาข้อมูลสถิติและสารสนเทศระดับพื้นที่กลุ่มจังหวัด ภาคเหนือตอนล่าง 1 ระยะสั้นภายในปีแรก 67 |

## อภิธานศัพท์

การจัดทำแผนพัฒนาสถิติระดับพื้นที่ (76 จังหวัด/18 กลุ่มจังหวัด) มีการใช้เครื่องมือและรูปแบบเอกสารต่างๆ ซึ่งประกอบด้วยคำศัพท์ และคำย่อหลากหลาย ทั้งนี้เพื่อให้การขยายผลการดำเนินงานมีความเข้าใจตรงกัน มีการทำงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน จึงได้รวบรวมคำศัพท์และคำย่อต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการดำเนินงาน มาให้ความหมาย หรือคำจำกัดความที่ใช้ในการดำเนินงาน โครงการการพัฒนาข้อมูลสถิติและสารสนเทศระดับพื้นที่ 76 จังหวัด/18 กลุ่มจังหวัด แสดงดังตารางต่อไปนี้

| คำศัพท์/คำย่อ                                 | ความหมาย   |
|---|--|
| แผนพัฒนาสถิติระดับพื้นที่จังหวัด/กลุ่มจังหวัด | เครื่องมือสำคัญในการกำหนดกรอบแนวทางการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาการเก็บข้อมูลสถิติที่สำคัญและจำเป็นต่อการบริหารงานยุทธศาสตร์จังหวัด/กลุ่มจังหวัด ในระยะสั้น 1 ปี และระยะกลาง 4 ปี ซึ่งจะกำหนดกิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพสถิติทางการ ว่ามีรายการใดบ้าง จะพัฒนาอย่างไร หน่วยงานใดเป็นผู้รับผิดชอบ พร้อมทั้งระบุระยะเวลา (Baseline) ที่ต้องดำเนินการด้วย  |
| ผังสถิติทางการ                                | รายการข้อมูลสถิติที่สำคัญ และจำเป็นที่สามารถตอบสนองการณ์ ยุทธศาสตร์ และสภาพปัญหาในระดับพื้นที่ ซึ่งราชการส่วนภูมิภาค หรือคณะผู้บริหารจังหวัดมีความจำเป็นต้องใช้ในการวางแผนระดับนโยบายจังหวัด ทั้งแผนปฏิบัติงานและการจัดสรรงบประมาณ ในแผนงานและโครงการ โดยผังสถิติทางการ จะประกอบไปด้วย 2 ส่วน คือ <ol style="list-style-type: none"> <li>1. ตารางแผนผังสถิติทางการของผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ ซึ่งประกอบด้วย <ol style="list-style-type: none"> <li>1.1 ชื่อชุดข้อมูล - ตัวชี้วัดที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain : VC) ที่เป็นกรอบแนวคิดในการกำหนดประเภทกิจกรรมและกระบวนการเพื่อกำหนดรายละเอียดของข้อมูล</li> <li>1.2 รายการสถิติทางการที่สำคัญ พร้อมคุณลักษณะของข้อมูล ว่าเป็นข้อมูลระดับนามบัญญัติ (Nominal Scale) หรือข้อมูลระดับอันดับ (Ordinal Scale) หรือข้อมูลระดับช่วงชั้น (Interval Scale)/ข้อมูลระดับอัตราส่วน (Ratio Scale)</li> <li>1.3 สถานะการเก็บข้อมูลในปัจจุบันว่ามีการเก็บหรือไม่</li> <li>1.4 วิธีการเก็บข้อมูล</li> <li>1.5 ความถี่ในการเก็บข้อมูล</li> <li>1.6 หน่วยงานผู้รับผิดชอบ</li> </ol> </li> <li>2. รายละเอียดสถิติทางการ (Official Statistics Metadata) ซึ่งจะมีรายละเอียดสำคัญ 5 ส่วน ได้แก่ <ol style="list-style-type: none"> <li>2.1 การผลิต/จัดทำสถิติทางการ เป็นส่วนแรกที่จะแนะนำรายละเอียดกระบวนการจัดทำระเบียบการค้นคว้า เพื่อความเหมาะสมในการใช้ประโยชน์ต่อไป โดยมีรายละเอียดที่สำคัญ คือ <ol style="list-style-type: none"> <li>2.1.1 ชื่อโครงการ/งาน/ทะเบียน/รายงาน</li> <li>2.1.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ สัมภาษณ์ สสำรวจ ทะเบียน และรายงาน</li> <li>2.1.3 มาตรฐานการจำแนกข้อมูล</li> <li>2.1.4 รูปแบบการเก็บข้อมูล ได้แก่ จัดเก็บในรูปแบบเอกสาร/รายงาน จัดเก็บในรูปแบบไฟล์ข้อมูลดิจิทัล และฐานข้อมูล</li> </ol> </li> </ol> </li> </ol> |

| คำศัพท์/คำย่อ                                 | ความหมาย  |
|---|---|
|   | <p>2.1.5 ความถี่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล</p> <p>2.1.6 ความถี่ในการประมวลผลข้อมูล</p> <p>2.2 การเผยแพร่สถิติทางการ เป็นส่วนที่ใช้ตรวจสอบความถูกต้องและเป็นปัจจุบันของสถิติทางการประกอบไปด้วย 3 ส่วน คือ</p> <p>2.2.1 วิธีการเผยแพร่</p> <p>2.2.2 ความถี่ในการเผยแพร่</p> <p>2.2.3 ระดับการเข้าถึงข้อมูล</p> <p>2.3 สถิติทางการ จะประกอบไปด้วย ชื่อสถิติทางการ ปีที่จัดทำ สาขา หมวดหมู่ รวมถึงวิธีการคำนวณที่ได้มาซึ่งสถิติทางการ (ที่เป็นตัวชี้วัด) โดยในหนึ่งการผลิต อาจมีสถิติทางการมากกว่า 1 รายการสถิติทางการก็ได้</p> <p>2.4 คำนิยามที่สำคัญ</p> <p>2.5 หน่วยงานรับผิดชอบผลิต/จัดทำข้อมูล เพื่อระบุแหล่งที่มาและเจ้าของข้อมูลประกอบไปด้วย 7 ส่วน คือ</p> <p>2.5.1 กลุ่ม/ฝ่าย</p> <p>2.5.2 สำนัก/ศูนย์/กอง</p> <p>2.5.3 กรม/หน่วยงาน</p> <p>2.5.4 กระทรวง</p> <p>2.5.5 โทรศัพท์</p> <p>2.5.6 โทรสาร</p> <p>2.5.7 E-mail address</p> |
| รายการสถิติทางการ                             | ข้อมูลที่ใช้บรรยายเหตุการณ์หรือข้อเท็จจริง (facts) ของเรื่องต่างๆ ที่ต้องการศึกษา เช่น สถิติจำนวนผู้ป่วย สถิติจำนวนคนเกิด สถิติจำนวนคนตาย เป็นต้น   |
| รายการข้อมูล (Data List)                      | ข้อเท็จจริง (facts) ที่เกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ซึ่งอาจเป็นข้อเท็จจริงที่เป็นตัวเลข เช่น จำนวนผู้ป่วยที่ติดเชื้อ HIV ในหมู่บ้าน ราคาของพืชผักและผลไม้ต่างๆ ในหมู่บ้าน เป็นต้น หรืออาจเป็นข้อเท็จจริงที่ไม่ใช่ตัวเลข เช่น การศึกษา หรือ อาชีพของคนในหมู่บ้าน เป็นต้น   |
| ตำแหน่งการพัฒนา (Positioning)                 | การกำหนดคุณสมบัติพิเศษของจังหวัดว่ามีลักษณะพิเศษในการแข่งขันหรือการพัฒนาต่อยอดได้อย่างไร ซึ่งกลยุทธ์ในการแข่งขันหรือการพัฒนาต่อยอดนั้น จังหวัดสามารถเลือกแนวทางกลยุทธ์ได้หลายรูปแบบ อาทิ ตำแหน่งการพัฒนาของจังหวัด มีหน้าที่เพื่อให้เกิดความเข้าใจชัดเจนว่า จากลักษณะพิเศษของจังหวัดนั้นแล้ว จังหวัดจะมีทิศทางอย่างไร มีคู่แข่งหรือไม่ คือจังหวัดใด หรือมีการพัฒนาเชิงเปรียบเทียบด้านใด (Benchmarking) ทั้งนี้ เพื่อจะสามารถกำหนดเป้าหมายเชิงปริมาณของการพัฒนาได้ และจะช่วยในการสร้างการรับรู้ศักยภาพของจังหวัดได้  |
| ผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) | ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการคัดเลือก ซึ่งมีความโดดเด่น สามารถนำมาพัฒนาและส่งเสริมให้ประสบความสำเร็จและสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจและสร้างรายได้ให้กับประชาชนในจังหวัดได้เป็นอย่างดี   |

| คำศัพท์/คำย่อ   | ความหมาย   |
|---|--|
| <b>ประเด็นปัญหาสำคัญ</b><br>(Critical Issue : CI)                 | <p>เป็นประเด็นปัญหาที่สำคัญทางด้านสังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีหลายเรื่องและหลายประเด็น ดังนั้นในการศึกษาภายใต้โครงการฯ ที่มีข้อจำกัดด้านเวลานั้น จึงจำเป็นต้องมีการกำหนดขอบเขตการศึกษา โดยเลือกหัวข้อสำคัญที่มาจากทฤษฎีสถานการณ์ปัจจุบันของด้านสังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด ซึ่งมีความสำคัญ จำเป็น เร่งด่วน หรือเป็นหัวข้อที่จังหวัด/กลุ่มจังหวัดระบุให้ความสำคัญในการดำเนินงาน ซึ่งจะต้องวางแผนป้องกัน แก้ไข และมีแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการ เพื่อเป็นประโยชน์ให้พื้นที่ และ/หรือสามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจและสร้างรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่จังหวัด/กลุ่มจังหวัดได้ต่อไป</p>  |
| <b>ห่วงโซ่มูลค่า</b><br>(Value Chain : VC)                        | <p>เป็นแนวคิดที่แบ่งกิจกรรมภายในองค์กร เป็น 2 กิจกรรม คือ กิจกรรมหลัก (Primary Activities) และกิจกรรมสนับสนุน (Support Activities) โดยกิจกรรมทุกประเภทมีส่วนในการช่วยเพิ่มคุณค่าให้กับสินค้า โดยการวิเคราะห์ห่วงโซ่มูลค่า จะแสดงให้เห็นถึงคุณค่าที่องค์กรส่งมอบให้แก่ลูกค้า โดยแต่ละกิจกรรมในห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain : VC) มีส่วนช่วยก่อให้เกิดคุณค่าทั่วทั้งองค์กร ซึ่งแต่ละกิจกรรมเป็นพื้นฐานในการสร้างคุณค่าขององค์กรให้กับลูกค้า ด้วยการเริ่มต้นแยกแยะองค์ประกอบของทรัพยากรต่างๆ จึงมีการกำหนดโครงการและจัดสรรงบประมาณเพื่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มสูงสุดให้กับองค์กร</p>   |
| <b>ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป</b><br>(Generic Value Chain : GVC)         | <p>เป็นห่วงโซ่มูลค่ารูปแบบกลางที่ได้จากการทบทวนประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาภาพรวมของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด สามารถแบ่งแนวทางการพัฒนาเป็น 3 ด้าน คือ เศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งประเด็นในแต่ละด้านจะมีประเด็นย่อยรวม 14 เรื่อง ในแต่ละเรื่องจะมีการจัดทำห่วงโซ่มูลค่าแสดงกิจกรรมหลัก (Primary Activities) และกิจกรรมสนับสนุน (Support Activities) โดยกิจกรรมทุกประเภทมีส่วนในการช่วยเพิ่มคุณค่าให้กับสินค้าหรือบริการ หรือลด แก้ไข ป้องกันปัญหาให้กับประเด็นปัญหาสำคัญที่เลือก โดยแต่ละกิจกรรมในแต่ละข้อต่อของห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain : VC) จะแสดงให้เห็นถึงคุณค่า หรือประโยชน์ให้กับการพัฒนาพื้นที่</p>  |
| <b>ห่วงโซ่มูลค่าประเด็นยุทธศาสตร์</b><br>(Value Chain ยุทธศาสตร์) | <p>การปรับห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปเป็นห่วงโซ่มูลค่าที่สอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด ในแต่ละประเด็น ซึ่งจะต้องเลือกผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) หรือประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue : CI) ของประเด็นยุทธศาสตร์นั้นๆ การจัดทำห่วงโซ่มูลค่าประเด็นยุทธศาสตร์จะแสดงกิจกรรมหลัก (Primary Activities) และกิจกรรมสนับสนุน (Support Activities) เป็นการช่วยเพิ่มคุณค่าให้กับสินค้าหรือบริการ หรือลด แก้ไข ป้องกันปัญหาให้กับประเด็นปัญหาสำคัญที่เลือก โดยแต่ละกิจกรรมในแต่ละข้อต่อของห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain : VC) จะแสดงให้เห็นถึงคุณค่า หรือประโยชน์ให้กับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) หรือประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue : CI) ของประเด็นยุทธศาสตร์ให้กับพื้นที่จังหวัด/กลุ่มจังหวัด</p> |

| คำศัพท์/คำย่อ   | ความหมาย  |
|---|---|
| <p><b>ปัจจัยสู่ความสำเร็จ</b><br/>(Critical Success Factor : CSF)</p>   | <p>ปัจจัยที่สำคัญที่ต้องทำให้มีหรือเกิดขึ้น เพื่อให้บรรลุความสำเร็จตามวิสัยทัศน์ หรือคือ เป็นการให้หลักการ แนวทาง หรือวิธีการที่องค์กรจะสามารถบรรลุวิสัยทัศน์ได้ แต่ละองค์กร จะมีปัจจัยสู่ความสำเร็จเป็นเป้าหมายหลัก ที่เป็นรูปธรรมในการเชื่อมโยงการปฏิบัติงานทุกระดับ ให้มุ่งไปในทิศทางเดียวกัน ทำให้เจ้าหน้าที่และผู้บริหารขององค์กรรู้ว่าต้องทำอะไรบ้าง เพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ขององค์กรตอบสนองวิสัยทัศน์ หากปราศจากปัจจัยสู่ความสำเร็จแล้ว วิสัยทัศน์ขององค์กรจะไม่ได้รับการตอบสนองอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ปัจจัยสู่ความสำเร็จเป็นเสมือนเครื่องมือ หรือวิธีการฝึกการแยกแยะและวิเคราะห์ปัจจัยสำคัญที่จะเร่งดำเนินการให้ดีที่สุด เพื่อการบรรลุเป้าหมายการประกอบการที่เหนือกว่าในกลุ่มอุตสาหกรรมนั้นๆ</p>   |
| <p><b>ตัวชี้วัดความสำเร็จ</b><br/>(Key Performance Indicator : KPI)</p> | <p>ตัวชี้วัดผลสำเร็จของงาน หรือ ตัวบ่งชี้สมรรถนะหลัก หรือตัวชี้วัดผลงานหลัก เป็นเครื่องมือหนึ่งในการช่วยประเมินผลความสำเร็จขององค์กรได้ชัดเจนมากขึ้น ธุรกิจหลายแห่งมีการกำหนดตัวชี้วัดผลงานตั้งแต่ระดับองค์กร และแตกลงมาสู่ระดับฝ่าย แผนก ซึ่งตัวชี้วัดเหล่านี้ มักจะเป็นเครื่องมือในการบอกว่าหน่วยงานนั้นๆ ทำงานได้ตามเป้าหมายหรือได้ตามมาตรฐานตัวชี้วัดผลงานที่กำหนดหรือไม่ ถ้าทำได้ก็หมายความว่าผลงานของหน่วยงานนั้นเป็นที่น่าพอใจ หรือมีผลงานที่ได้มาตรฐาน แต่สิ่งสำคัญที่ขาดไม่ได้เลยก็คือ การที่หน่วยงานจะสามารถบรรลุผลตามตัวชี้วัดที่กำหนดได้นั้น พนักงานในหน่วยงานจะต้องช่วยกันทำงานเพื่อให้หน่วยงานได้ผลสำเร็จของงานตามเป้าหมายที่กำหนด ดังนั้นพนักงานในหน่วยงานจึงจำเป็นต้องมีตัวชี้วัดผลงาน เพื่อเป็นเครื่องมือในการประเมินผลงานของพนักงานแต่ละคนว่า ทำงานขนาดไหนจึงจะได้มาตรฐานที่กำหนด หรือสำเร็จตามเป้าหมาย</p> |



# บทที่ 1

## บทนำ

### 1.1 หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยเริ่มมีการดำเนินงานเกี่ยวกับสถิติของประเทศมาประมาณ 100 ปี โดยมีสำนักงานสถิติแห่งชาติ (สสช.) ทำหน้าที่เป็นหน่วยสถิติกลางผลิตสถิติในทุกสาขา โดยส่วนใหญ่เป็นสถิติจากการสำรวจ นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานภาครัฐจำนวนมากที่ผลิตสถิติจากระบบการรายงานงานทะเบียน โดยส่วนใหญ่เป็นสถิติที่เกี่ยวข้องกับภารกิจและการดำเนินงานของหน่วยงาน จนถึงปัจจุบันมีการผลิตสถิติในเกือบทุกสาขาโดยหน่วยงานภาครัฐจำนวนมาก แม้ว่าการผลิตสถิติภายใต้ระบบดังกล่าวมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง แต่ก็เป็นการพัฒนาที่ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เป็นการพัฒนาเพื่อตอบสนองประโยชน์ในการใช้งานของแต่ละหน่วยงาน ซึ่งมีข้อจำกัดด้านบุคลากร งบประมาณ ฯลฯ แตกต่างกันไป ส่งผลให้เกิดความเหลื่อมล้ำด้านมาตรฐานและคุณภาพของงานด้านสถิติ และในบางกรณีเกิดความซ้ำซ้อนและสิ้นเปลืองในการดำเนินงาน

แผนแม่บทระบบสถิติประเทศไทย พ.ศ. 2554 - 2558 เป็นแผนแม่บทฉบับแรก นับตั้งแต่มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสถิติ พ.ศ. 2550 มีเป้าประสงค์ที่จะพัฒนาระบบสถิติของประเทศให้เข้มแข็งและก้าวหน้าอย่างเป็นระบบ เพื่อให้สถิติเป็นฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศอย่างมีคุณภาพและได้กำหนดวิสัยทัศน์ คือ “ประเทศไทยมีระบบสถิติที่ทุกหน่วยงานร่วมกันขับเคลื่อนเพื่อให้เกิดสถิติทางการที่ใช้ในการพัฒนาประเทศ” ยุทธศาสตร์ของแผนแม่บทระบบสถิติฯ ได้แก่

- การบริหารจัดการระบบสถิติอย่างมีประสิทธิภาพโดยมีเครื่องมือสำคัญ คือ แผนพัฒนาสถิติสาขาต่างๆ รวม 21 สาขา
- การพัฒนาสถิติให้มีมาตรฐานโดยมีเครื่องมือสำคัญคือ แนวทางการปฏิบัติที่ดีสำหรับการผลิตสถิติ และการประเมินคุณภาพสถิติ
- การให้บริการสถิติอย่างทั่วถึงโดยมีเครื่องมือสำคัญคือ ระบบการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนสถิติระหว่างหน่วยงานต่างๆ

ทั้งนี้ หน่วยงานต่างๆ ผลิตสถิติจำนวนมากเพื่อตอบสนองการใช้ประโยชน์หลากหลายวัตถุประสงค์ แต่แผนแม่บทระบบสถิติฯ จะครอบคลุมการบริหารจัดการเฉพาะ “สถิติทางการ” ซึ่งเป็นสถิติที่มีความสำคัญจำเป็นต่อการกำหนดนโยบายและติดตามสถานการณ์การพัฒนาระดับชาติ ระดับสาขา และระดับพื้นที่เท่านั้น โดยคณะอนุกรรมการสถิติรายสาขา และพื้นที่จะทำหน้าที่เป็นกลไกสำคัญในการบริหารจัดการสถิติแต่ละสาขา และพื้นที่ ภายใต้กรอบนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบสถิติของประเทศ และรายงานความก้าวหน้าและปัญหาอุปสรรคต่อคณะกรรมการจัดระบบสถิติประเทศไทย 3 ด้าน (ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม)

การปรับบริบทของการจัดองค์กร การจัดการกระบวนการ และการสร้างสมรรถนะให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่เพิ่มขึ้น จากบริบทเดิมที่กำหนดให้มีการดำเนินงานในระดับกระทรวง กรม นั้น รวมทั้ง คณะรัฐมนตรีได้รับทราบแผนการดำเนินการโครงการแปลงแผนแม่บทระบบสถิติประเทศไทยสู่การปฏิบัติเชิงพื้นที่ของสำนักงานสถิติแห่งชาติเรียบร้อยแล้ว เมื่อวันที่ 4 เมษายน พ.ศ. 2554 อีกทั้งในปี พ.ศ. 2555 ได้มีการบูรณาการข้อมูลเพื่อการตัดสินใจในระดับพื้นที่

โดยนำร่องใน 10 จังหวัด (กำแพงเพชร นครสวรรค์ อุทัยธานี ลพบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง ชัยนาท พระนครศรีอยุธยา ปราจีนบุรี และนครนายก) ผลลัพธ์ที่ได้คือ ชุดข้อมูล (ผังสถิติทางการ) สำหรับผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) และในปี พ.ศ. 2556 ได้ขยายการดำเนินการในระดับกลุ่มจังหวัด โดยนำร่องใน 2 กลุ่มจังหวัดคือกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 (ลพบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง ชัยนาท) ได้ผลลัพธ์คือ ชุดข้อมูล (ผังสถิติทางการ) สำหรับผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) และกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 (สกลนคร นครพนม มุกดาหาร) ได้ผลลัพธ์คือ ชุดข้อมูล (ผังสถิติทางการ) สำหรับกำหนดตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ (Positioning) ของกลุ่มจังหวัดดังกล่าว

สำนักงานสถิติแห่งชาติพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การพัฒนาระบบสถิติเชิงพื้นที่รองรับการพัฒนาประเทศในระดับต่อไป ที่มีความต้องการหน่วยงานสนับสนุนด้านข้อมูลเพื่อการบริหารยุทธศาสตร์ระดับสูง และเป็นงานที่มีความสำคัญในการเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ของประเทศสู่ยุทธศาสตร์เชิงพื้นที่ของกลุ่มจังหวัด สำนักงานฯ จึงได้จัดทำโครงการการพัฒนาข้อมูลสถิติและสารสนเทศระดับพื้นที่ 76 จังหวัด/18 กลุ่มจังหวัด (ยกเว้นกรุงเทพฯ) เป็นการต่อยอดผลการดำเนินงานที่ได้มีการดำเนินงานในปี พ.ศ. 2555 และปี พ.ศ. 2556 ที่ได้มีการพัฒนาชุดข้อมูลเพื่อการตัดสินใจจากประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด ซึ่งมุ่งเน้นในมิติเศรษฐกิจ ทั้งนี้ ในปี พ.ศ. 2557 จะมีการพัฒนาต่อยอดและขยายชุดข้อมูลเพื่อการตัดสินใจจากประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับพื้นที่ใน 3 ด้านคือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้ง ชุดข้อมูลที่มีความเชื่อมโยงกับตัวชี้วัดการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) จึงนับได้ว่าเป็นการพัฒนากระบวนการสารสนเทศที่เหมาะสมซึ่งได้จากการบูรณาการภารกิจในพื้นที่ (Area) ภารกิจประจำตามหน้าที่ (Function) และภารกิจตามวาระแห่งชาติ (Agenda) ซึ่งจะนำไปสู่การขับเคลื่อนประเทศบนฐานข้อมูลที่มีอยู่จริง เกิดการสร้างธรรมาภิบาลในการเข้าถึงข้อมูลเชิงยุทธศาสตร์ของประชาชน และก่อให้เกิดการใช้งบประมาณในการพัฒนาพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเกิดประสิทธิผลต่อการพัฒนาประเทศโดยรวม ดังนั้น จึงมีความจำเป็นในการเสริมสร้างศักยภาพของบุคลากรด้านสถิติและสารสนเทศ การจัดทำยุทธศาสตร์จังหวัด การนำข้อมูล/สถิติไปใช้ประโยชน์ การบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมในระดับจังหวัด/กลุ่มจังหวัด

ทั้งนี้ โครงการการพัฒนาข้อมูลสถิติและสารสนเทศระดับพื้นที่ 76 จังหวัด/18 กลุ่มจังหวัด ดำเนินการในรูปแบบของการมีส่วนร่วม และการบูรณาการของส่วนราชการที่เป็นหน่วยจัดเก็บข้อมูลในพื้นที่คือ คณะกรรมการสถิติระดับพื้นที่ ซึ่งประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานกรรมการ หน่วยงานในจังหวัดที่เกี่ยวข้องเป็นกรรมการ สถิติจังหวัด หัวหน้ากลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด และหัวหน้ากลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสารจังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการร่วม ด้วยการกำหนดรูปแบบของชุดข้อมูลที่ได้จากกระบวนการทางสถิติและข้อมูลทะเบียนของหน่วยงานภาครัฐ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องพัฒนาบุคลากรด้านสถิติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปพร้อมๆ กัน รวมถึงการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสำนักงานสถิติจังหวัดและหน่วยงานราชการในภูมิภาค ผ่านการให้คำปรึกษา และแนะนำ (Coaching) ของที่ปรึกษา และอบรมบุคลากรของสำนักงานสถิติจังหวัด 76 จังหวัด/18 กลุ่มจังหวัด ให้สามารถบูรณาการข้อมูลสถิติและสารสนเทศในระดับพื้นที่ และตัวชี้วัดการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) และวาระแห่งชาติ เพื่อการผลิตและการใช้ข้อมูลเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจอย่างเป็นระบบและเป็นประโยชน์ในการพัฒนาพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

โดยกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ที่ประกอบด้วยจังหวัดพิษณุโลก เพชรบูรณ์ อุตรดิตถ์ สุโขทัย และตาก ดำเนินการศึกษาข้อมูลศักยภาพ และประเด็นยุทธศาสตร์ของกลุ่มจังหวัด เพื่อจัดทำผังสถิติทางการของข้อมูลที่สำคัญ จำเป็น และเพียงพอต่อการตัดสินใจในระดับพื้นที่ รวมทั้งมีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดการพัฒนากลุ่มจังหวัดที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) และวาระแห่งชาติ ตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโครงการเสร็จสมบูรณ์แล้ว จึงได้จัดทำแผนพัฒนาสถิติระดับกลุ่มจังหวัดฉบับนี้ขึ้น เพื่อสรุปผลการดำเนินงาน และนำเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดเก็บข้อมูลสำคัญในการพัฒนาพื้นที่ ต่อไป

## 1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.2.1 เพื่อทบทวนข้อมูลสถิติและสารสนเทศในระดับพื้นที่ออกเป็น 21 สาขา (Sector) ตรวจสอบความมีอยู่ของข้อมูล (Verify Data) วิเคราะห์ข้อมูลสถิติที่ขาดหายแต่มีความสำคัญ และจำเป็น (Data Gap Analysis) ที่ต้องใช้ในการจัดทำตัวชี้วัดการพัฒนากลุ่มจังหวัด และตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) ในด้านการสร้างความเป็นธรรมในสังคม การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน ความเข้มแข็งของภาคเกษตร ความมั่นคงของอาหารและพลังงาน การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน การสร้างความเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และสังคม การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน พร้อมทั้งกำหนดหน่วยงานที่จะต้องรับผิดชอบในการจัดทำข้อมูลที่ยังไม่มีหน่วยงานใดดำเนินการ และเชื่อมโยง/บูรณาการข้อมูลในระดับพื้นที่

1.2.2 เพื่อจัดทำชุดข้อมูลสถิติและสารสนเทศ (ผังสถิติทางการระดับกลุ่มจังหวัด) ที่สนับสนุนยุทธศาสตร์หลักของกลุ่มจังหวัด และจัดทำแผนพัฒนาสถิติระดับพื้นที่กลุ่มจังหวัดที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) รวมถึงวาระแห่งชาติ

1.2.3 เพื่อสร้างวัฒนธรรมการใช้ข้อมูลสถิติและสารสนเทศ สนับสนุนการตัดสินใจในระดับพื้นที่ ตลอดจนสร้างโอกาสการเข้าถึงข้อมูลยุทธศาสตร์เชิงพื้นที่ของประชาชน

1.2.4 เพื่อสร้างเครือข่ายการทำงานและสร้างความมีส่วนร่วมของหน่วยงานจัดเก็บข้อมูลในระดับพื้นที่

1.2.5 เพื่อพัฒนาบุคลากรด้านสถิติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้มีความเป็นมืออาชีพด้านข้อมูลสถิติและสารสนเทศ ที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ในระดับพื้นที่ และมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการนำแผนพัฒนาสถิติระดับพื้นที่เข้าเป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนา 4 ปี และแผนปฏิบัติการประจำปีของกลุ่มจังหวัด

## 1.3 แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาสถิติระดับกลุ่มจังหวัด

การจัดทำแผนพัฒนาสถิติระดับกลุ่มจังหวัดในโครงการการพัฒนาข้อมูลสถิติและสารสนเทศระดับพื้นที่ 76 จังหวัด/18 กลุ่มจังหวัดครั้งนี้ประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

1.3.1 ศึกษาทบทวนแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดด้านประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนา กลุ่มจังหวัด เป้าประสงค์ และตัวชี้วัดของกลุ่มจังหวัด และศึกษาทบทวนแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) ในด้านการสร้างความเป็นธรรมในสังคม การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน ความเข้มแข็งภาคเกษตร ความมั่นคงของอาหารและพลังงาน การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน การสร้างความเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

1.3.2 วิเคราะห์ความสอดคล้องเชื่อมโยงระหว่างประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนา  
กลุ่มจังหวัด ตัวชี้วัดการพัฒนากับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559)  
ในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.3.3 ปรับปรุงห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain : VC) จากแบบมาตรฐาน (Generic  
Value Chain : GVC) เป็นรูปแบบห่วงโซ่มูลค่าที่ครอบคลุมประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด

1.3.4 กำหนดเป็นความหมายของสถิติทางการตำแหน่งยุทธศาสตร์/ผลิตภัณฑ์  
ที่มีศักยภาพของกลุ่มจังหวัดที่ได้ดำเนินการศึกษาในครั้งนี้

1.3.5 ทบทวนรายการสถิติทางการจากสำนักงานสถิติแห่งชาติทั้ง 21 สาขา  
และสรุปรวบรวมรายการข้อมูลสถิติของแต่ละห่วงโซ่มูลค่าเกี่ยวกับประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดที่มีการจัดทำในปัจจุบัน เพื่อจัดทำเป็นร่างผังรายการสถิติทางการ

1.3.6 ประชุมคณะทำงานในระดับกลุ่มจังหวัด เพื่อการจัดทำผังสถิติทางการระดับ  
กลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาสถิติระดับพื้นที่ เพื่อคัดเลือกรายการสถิติทางการที่มีความสำคัญ จำเป็น  
และเพียงพอต่อการตัดสินใจให้เป็น “สถิติทางการ”

1.3.7 ศึกษาแนวทางการพัฒนาจังหวัดอัจฉริยะ (Smart Province) พร้อมวิเคราะห์  
ความสอดคล้องเชื่อมโยงของประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด ที่เลือกจัดทำผังรายการ  
สถิติทางการที่สำคัญ จำเป็น และเพียงพอต่อการตัดสินใจ กับแนวทางการดำเนินการพัฒนาจังหวัด  
อัจฉริยะผ่าน 13 แผนงาน เพื่อเสริมสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ของจังหวัด และจัดทำเป็นข้อเสนอแนะ  
แนวทางการดำเนินงานในลำดับต่อไป

1.3.8 จัดทำ “ผังสถิติทางการ” ที่แสดงชื่อรายการสถิติ ตัวชี้วัด วิธีการจัดเก็บ  
ความถี่ในการจัดเก็บ รูปแบบการจัดเก็บและหน่วยงานรับผิดชอบ ทั้งนี้ สถิติทางการในผังสถิติทางการ  
บางรายการอาจจะยังไม่มีผลิตหรือขาดหน่วยงานที่รับผิดชอบในปัจจุบัน ซึ่งจะต้องได้รับการพิจารณา  
เป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์การพัฒนาในลำดับต่อไป

1.3.9 สรุปข้อเสนอแนะการพัฒนาการจัดเก็บข้อมูลและเสนอแผนการพัฒนา  
ในอนาคต

## บทที่ 2

### ศักยภาพ และประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด

ในบทนี้ประกอบด้วยเนื้อหา 2 ส่วน คือ ส่วนที่หนึ่ง (ครอบคลุมเนื้อหาหัวข้อ 2.1 - 2.3) เป็นการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มจังหวัด ศักยภาพในด้านต่างๆ ที่สำคัญ และประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด โดยรวบรวมและศึกษาทบทวนข้อมูลจากแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 พ.ศ. 2558 - 2561<sup>1</sup> และส่วนที่สอง (ครอบคลุมเนื้อหาหัวข้อ 2.4) เป็นการวิเคราะห์ของทีมที่ปรึกษา เกี่ยวกับความสอดคล้องเชื่อมโยงของประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดฯ กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) รวมไปถึงข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงาน

#### 2.1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มจังหวัด

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ประกอบด้วย 5 จังหวัด คือ จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดเพชรบูรณ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ จังหวัดสุโขทัย และจังหวัดตาก มีพื้นที่รวมกันประมาณ 54,325.60 ตารางกิโลเมตร ตั้งอยู่ในเขตภาคเหนือตอนล่างของประเทศไทย ภูมิประเทศประมาณ 2 ใน 3 ของพื้นที่กลุ่มจังหวัดฯ เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำและที่ราบลูกฟูก (rolling plains) ได้แก่ พื้นที่ในบริเวณตอนกลางของจังหวัดพิษณุโลก จังหวัดอุตรดิตถ์ จังหวัดสุโขทัย และจังหวัดตาก ในขณะที่ทางทิศตะวันตกของกลุ่มจังหวัด (ในเขตพื้นที่อำเภอแม่สอด อำเภอแม่ระมาด อำเภอท่าสองยาง อำเภอพบพระ และอำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก) ภูมิประเทศจะมีลักษณะเป็นทิวเขาปกคลุมด้วยป่าไม้ มีเทือกเขาสลับซับซ้อนกันไปมา มีพื้นที่ราบสำหรับการเกษตรกรรมบ้างเล็กน้อย โดยมีเทือกเขาถนนธงชัยซึ่งทอดตัวยาวจากภาคเหนือลงมาเป็นแนวเขตแดนกั้นระหว่างประเทศไทยกับสหภาพพม่าทางด้านทิศตะวันออกของกลุ่มจังหวัดฯ บริเวณตอนบนจะมีลักษณะพื้นที่เป็นภูเขาและที่สูง โดยมีเทือกเขาหลวงพระบางทอดตัวยาวลงมากั้นเขตแดนระหว่างประเทศไทย - ประเทศลาว ช่วงตั้งแต่อำเภอน้ำปาด อำเภอฟากท่า อำเภอบ้านโคก จังหวัดอุตรดิตถ์ มาถึงอำเภอนครไทย อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก และทอดยาวต่อเนื่องไปจนถึงอำเภอหล่มสัก อำเภอน้ำหนาว จังหวัดเพชรบูรณ์ กลายเป็นทิวเขาเพชรบูรณ์ ซึ่งทอดตัวยาวไปจนจรดแนวเขตของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีสภาพเป็นที่ราบเชิงเขาสลับลูกเนินเตี้ยๆ ไปจนจรดที่ราบลุ่มแม่น้ำ และมีที่ราบแคบๆ ในบริเวณเขตอำเภอหล่มสัก และอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งที่ราบนี้มีแม่น้ำป่าสักไหลผ่านลงไปทางใต้และไหลไปสู่ภาคกลางต่อไป

#### 2.2 ศักยภาพสำคัญของกลุ่มจังหวัด

##### 2.2.1 ศักยภาพด้านเศรษฐกิจ

โครงสร้างด้านเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ยังคงเป็นเศรษฐกิจที่เติบโตบนพื้นฐานเกษตรกรรม กล่าวคือ จากข้อมูลมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัด (Gross Provincial Cluster Product : GPCP) ปี พ.ศ. 2555 สะท้อนถึงบทบาทด้านการเกษตรเพาะปลูกของกลุ่มจังหวัดฯ ในฐานะกลไกหลักในการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจให้แก่พื้นที่คิดเป็นมูลค่าประมาณ 96,884 ล้านบาท หรือร้อยละ 35.09 ของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดฯ

<sup>1</sup> แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 พ.ศ. 2558 - 2561, ฉบับนำเสนอสำนักงาน ก.พ.ร. ตุลาคม 2556

ณ ราคาประจำปี รวมถึงมีอัตราขยายตัวสูงถึงร้อยละ 41.86 เมื่อเปรียบเทียบกับมูลค่าผลิตภัณฑ์ การเกษตร (เพาะปลูก) ในปีที่ผ่านมา สำหรับภาคการผลิตที่สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้แก่กลุ่มจังหวัด ภาคเหนือตอนล่าง 1 ลำดับรองลงมาได้แก่ ภาคการขนส่ง ขยายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน และภาคอุตสาหกรรม ซึ่งสร้างมูลค่าให้แก่พื้นที่ประมาณ 31,443 ล้านบาท และ 30,843 ล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 11.39 และ 11.17 ตามลำดับ

อนึ่ง หากพิจารณาจากอัตราการเติบโตของภาคการผลิตในพื้นที่กลุ่มจังหวัด ภาคเหนือตอนล่าง 1 ที่แท้จริงจากการพิจารณามูลค่าผลิตภัณฑ์ ณ ราคาคงที่ (ปี พ.ศ. 2545) พบว่าสาขา การขนส่ง ขยายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน คือ สาขาที่มีการขยายตัวจากปี พ.ศ. 2554 สูงถึงร้อยละ 22.41 ซึ่งสูงกว่าภาคการเกษตร (เพาะปลูก) และ ภาคอุตสาหกรรม ที่มีการเติบโตประมาณร้อยละ 8.49 และ 2.52 ตามลำดับ รายละเอียดสรุปได้ดังตาราง ต่อไปนี้

**ตารางที่ 1 : มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ปี พ.ศ. 2555**

| มูลค่าผลิตภัณฑ์ (ล้านบาท)    | มูลค่าผลิตภัณฑ์ ณ ราคาประจำปี |                |               | มูลค่าผลิตภัณฑ์ ณ ราคาคงที่ (ปี 2545) |                |               |
|------------------------------|-------------------------------|----------------|---------------|---------------------------------------|----------------|---------------|
|                              | พ.ศ. 2554                     | พ.ศ. 2555      | Δ (%)         | พ.ศ. 2554                             | พ.ศ. 2555      | Δ (%)         |
| <b>ภาคเกษตร</b>              | <b>69,271</b>                 | <b>97,858</b>  | <b>+41.27</b> | <b>34,536</b>                         | <b>37,446</b>  | <b>+8.42</b>  |
| เกษตรกรรม                    | 68,297                        | 96,884         | +41.86        | 33,463                                | 36,305         | +8.49         |
| การล่าสัตว์และการป่าไม้      |                               |                |               |                                       |                |               |
| การประมง                     | 973                           | 974            | +0.09         | 884                                   | 915            | +3.57         |
| <b>นอกภาคเกษตร</b>           | <b>155,446</b>                | <b>178,212</b> | <b>+14.65</b> | <b>109,760</b>                        | <b>122,154</b> | <b>+11.29</b> |
| การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน   | 5,995                         | 9,250          | +54.28        | 2,411                                 | 3,563          | +47.78        |
| อุตสาหกรรม                   | 30,066                        | 30,843         | +2.59         | 18,629                                | 19,099         | +2.52         |
| การไฟฟ้า แก๊ส และการประปา    | 4,172                         | 4,686          | +12.31        | 4,173                                 | 4,738          | +13.54        |
| การก่อสร้าง                  | 9,982                         | 12,439         | +24.62        | 6,991                                 | 8,432          | +20.60        |
| การขายส่ง การขายปลีก         | 24,533                        | 31,443         | +28.17        | 16,756                                | 20,511         | +22.41        |
| การซ่อมแซมยานยนต์            |                               |                |               |                                       |                |               |
| จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล  |                               |                |               |                                       |                |               |
| และของใช้ในครัวเรือน         |                               |                |               |                                       |                |               |
| โรงแรมและภัตตาคาร            | 1,164                         | 1,431          | +22.96        | 1,118                                 | 1,354          | +21.12        |
| การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า   | 5,484                         | 5,875          | +7.12         | 5,285                                 | 5,678          | +7.44         |
| และการคมนาคม                 |                               |                |               |                                       |                |               |
| ตัวกลางทางการเงิน            | 11,337                        | 13,141         | +15.91        | 7,809                                 | 9,236          | +18.28        |
| บริการด้านอสังหาริมทรัพย์    | 10,793                        | 13,301         | +23.24        | 11,202                                | 13,781         | +23.02        |
| การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ |                               |                |               |                                       |                |               |
| การบริหารราชการและ           | 20,396                        | 20,557         | +0.79         | 14,194                                | 13,687         | -3.57         |
| การป้องกันประเทศ รวมทั้ง     |                               |                |               |                                       |                |               |
| การประกันสังคมภาคบังคับ      |                               |                |               |                                       |                |               |
| การศึกษา                     | 22,375                        | 25,397         | +13.50        | 13,990                                | 14,572         | +4.16         |
| การบริการด้านสุขภาพ          | 6,392                         | 6,851          | +7.17         | 4,968                                 | 5,179          | +4.25         |
| และสังคม                     |                               |                |               |                                       |                |               |

ตารางที่ 1 : มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ปี พ.ศ. 2555 (ต่อ)

| มูลค่าผลิตภัณฑ์ (ล้านบาท)                           | มูลค่าผลิตภัณฑ์ ณ ราคาประจำปี |                |               | มูลค่าผลิตภัณฑ์ ณ ราคาคงที่ (ปี 2545) |                |               |
|---|-------------------------------|----------------|---------------|---------------------------------------|----------------|---------------|
|   | พ.ศ. 2554                     | พ.ศ. 2555      | Δ (%)         | พ.ศ. 2554                             | พ.ศ. 2555      | Δ (%)         |
| การให้บริการด้านชุมชน สังคม และบริการส่วนบุคคลอื่นๆ | 2,122                         | 2,278          | +7.38         | 1,605                                 | 1,675          | +4.31         |
| ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล                         | 635                           | 721            | +13.47        | 579                                   | 609            | +5.20         |
| <b>GPCP กลุ่มจังหวัด</b>                            | <b>224,717</b>                | <b>276,070</b> | <b>+22.85</b> | <b>144,057</b>                        | <b>159,333</b> | <b>+10.60</b> |
| <b>GPCP ต่อประชากร (บาท)</b>                        | <b>65,437</b>                 | <b>80,649</b>  | <b>+23.25</b> |                                       |                |               |

ที่มา : ตารางผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด อนุกรมปัจจุบันแบบปริมาณลูกโซ่ อ้างอิงปี พ.ศ. 2545 โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ทั้งนี้ เมื่อนำมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ณ ราคาประจำปี พ.ศ. 2555 มาเปรียบเทียบกับกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 จะพบว่าเศรษฐกิจของทั้ง 2 กลุ่มจังหวัด มีขนาดใกล้เคียงกัน และกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 มีแนวโน้มสร้างมูลค่าผลิตภัณฑ์ให้แก่ภาคเหนือได้เพิ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2555 อย่างไรก็ตาม กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 จะมีอัตราการเติบโตที่มีเสถียรภาพมากกว่า ในขณะที่ปี พ.ศ. 2554 นั้น กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 มีอัตราการเติบโตที่ค่อนข้างต่ำ (ประมาณร้อยละ 4.92 จากมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดในปีที่ผ่านมา)

ตารางที่ 2 : มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 เทียบกับภาคเหนือ ปี พ.ศ. 2555

| พื้นที่   | มูลค่าผลิตภัณฑ์ (ล้านบาท) |              |              |              |
|---|---------------------------|--------------|--------------|--------------|
|   | ปี พ.ศ. 2552              | ปี พ.ศ. 2553 | ปี พ.ศ. 2554 | ปี พ.ศ. 2555 |
| กลุ่มเหนือตอนล่าง 1                             | 193,434                   | 214,177      | 224,717      | 276,070      |
| อัตราการเติบโต (%)                              | +1.15                     | +10.72       | +4.92        | +22.85       |
| กลุ่มเหนือตอนล่าง 2                             | 202,825                   | 216,752      | 243,035      | 301,732      |
| อัตราการเติบโต (%)                              | +1.11                     | +6.87        | +12.13       | +24.15       |
| ภาคเหนือตอนล่าง                                 | 396,259                   | 430,929      | 467,752      | 577,802      |
| ภาคเหนือ  | 763,153                   | 860,284      | 920,039      | 1,065,282    |
| สัดส่วนกลุ่มเหนือตอนล่าง 1 เทียบกับภาคเหนือ (%) | 25.34                     | 24.90        | 24.42        | 25.92        |

ที่มา : ตารางผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด อนุกรมปัจจุบันแบบปริมาณลูกโซ่ อ้างอิงปี พ.ศ. 2545 โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

### 2.2.2 ศักยภาพด้านการเกษตร

ภาคเหนือจัดว่าเป็นแหล่งผลิตข้าวและพืชไร่ที่สำคัญแห่งหนึ่งของประเทศ โดยมีปริมาณผลผลิตไม่ต่ำกว่าหนึ่งในสี่ของผลผลิตทั้งหมด สำหรับภาคเหนือตอนล่างเนื่องจากมีพื้นที่ติดต่อกับภาคกลาง ภูมิประเทศส่วนใหญ่จึงเป็นที่ราบเหมาะแก่การเพาะปลูก ประกอบกับมีภูมิอากาศที่เหมาะสม จึงเป็นแหล่งผลิตและค้าขายข้าว และพืชไร่สำคัญของประเทศ ได้แก่ อ้อย ข้าวโพด มันสำปะหลัง และถั่วเขียว ด้านอุตสาหกรรมในพื้นที่กลุ่มจังหวัดฯ ส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่องกับการเกษตร เช่น อุตสาหกรรมน้ำตาล ที่จังหวัดนครสวรรค์ จังหวัดกำแพงเพชร จังหวัดอุตรดิตถ์ และจังหวัดพิษณุโลก อุตสาหกรรมเครื่องจักรกลการเกษตร ที่จังหวัดพิษณุโลก และจังหวัดนครสวรรค์ อุตสาหกรรมโรงสีข้าว ที่จังหวัดพิจิตร จังหวัดพิษณุโลก และจังหวัดนครสวรรค์ เป็นสำคัญ

จังหวัดเพชรบูรณ์ และจังหวัดสุโขทัย จัดเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ทางการเกษตรเพาะปลูกมากที่สุด กล่าวคือ มีพื้นที่การเกษตรประมาณครึ่งหนึ่งของจังหวัด คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 53 และ ร้อยละ 51 ของพื้นที่ทั้งจังหวัด จังหวัดพิษณุโลกมีสัดส่วนพื้นที่การเกษตร ประมาณร้อยละ 41 ของจังหวัด ในขณะที่จังหวัดอุดรดิตถ์ และจังหวัดตาก มีพื้นที่การเกษตรคิดเป็นประมาณร้อยละ 38 และ ร้อยละ 14 ของจังหวัด ตามลำดับ

**ตารางที่ 3 :** พื้นที่การเกษตร (เพาะปลูก) ของจังหวัดในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง 1 ปี พ.ศ. 2553

| จังหวัด   | พื้นที่ (ไร่) | พื้นที่การเกษตร (ไร่) | สัดส่วนพื้นที่เกษตรต่อพื้นที่ทั้งหมด (ร้อยละ) |
|-----------|---------------|-----------------------|---|
| ตาก       | 10,279,287.50 | 1,436,193.00          | 13.97   |
| พิษณุโลก  | 6,822,068.75  | 2,814,602.00          | 41.26   |
| เพชรบูรณ์ | 7,125,437.50  | 3,776,773.00          | 53.00   |
| สุโขทัย   | 4,122,543.75  | 2,109,663.99          | 51.17   |
| อุดรดิตถ์ | 4,899,075.00  | 1,847,041.00          | 37.70   |

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัด (อ้างอิงในแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 พ.ศ. 2558 - 2561, ส่วนที่ 1 หน้า 18)

ทั้งนี้ พี่เขตรัฐกิจสำคัญกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ได้แก่ ข้าวนาปี ข้าวนาปรัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง อ้อย และถั่วเขียว

**ข้าวนาปี** กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 มีพื้นที่การผลิตข้าวและผลผลิตข้าวนาปีโดยรวมคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 30 ของพื้นที่ปลูกและผลผลิตรวมของทั้งภาคเหนือ โดยมีพื้นที่ปลูกโดยรวมเฉลี่ย 3 ปี ประมาณ 3,799,003 ไร่ และมีผลผลิตเฉลี่ย 3 ปี จำนวน 1,948,006 ตัน โดยจังหวัดพิษณุโลก จังหวัดเพชรบูรณ์ และจังหวัดสุโขทัย มีพื้นที่ปลูกข้าวนาปีมากที่สุดอันดับ 1 ใน 5 ของพื้นที่ปลูกข้าวนาปีมากที่สุดในภาคเหนือ

**ตารางที่ 4 :** พื้นที่ปลูก และผลผลิตข้าวนาปี เฉลี่ย 3 ปี (ปี พ.ศ. 2551 - 2553)

| พื้นที่ปลูกข้าวนาปี                               | พื้นที่ปลูกเฉลี่ย 3 ปี (ไร่) | ผลผลิตรวมเฉลี่ย 3 ปี (ตัน) |
|---|------------------------------|----------------------------|
| ภาคเหนือ  | 12,779,212                   | 12,606,460                 |
| ตาก   | 220,939                      | 235,743                    |
| สุโขทัย   | 785,119                      | 761,778                    |
| อุดรดิตถ์   | 434,930                      | 436,181                    |
| พิษณุโลก  | 1,235,775                    | 1,150,487                  |
| เพชรบูรณ์   | 1,155,137                    | 1,160,876                  |
| <b>รวมภาคเหนือตอนล่าง 1</b>                       | <b>3,799,003</b>             | <b>1,948,006</b>           |
| สัดส่วนกลุ่มจังหวัดฯ เมื่อเทียบกับภาคเหนือทั้งหมด | ร้อยละ 30                    | ร้อยละ 30                  |

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัด (อ้างอิงในแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 พ.ศ. 2558 - 2561, ส่วนที่ 1 หน้า 20)



**ข้าวนาปรัง** กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ผลิตข้าวนาปรังคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 36 ของผลผลิตข้าวนาปรังในภาคเหนือ พื้นที่ปลูกข้าวนาปรังเฉลี่ย 3 ปี (ปี พ.ศ. 2551 - 2553) ของกลุ่มจังหวัดฯ เท่ากับ 1,679,327 ไร่ และมีผลผลิตข้าวนาปรังเฉลี่ย 3 ปีดังกล่าวจำนวน 1,087,978 ตัน จังหวัดพิษณุโลก เป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ปลูกข้าวนาปรังมากที่สุดของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 โดยมีผลผลิตคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 48 จากผลผลิตเฉลี่ยของกลุ่มจังหวัดฯ

**ตารางที่ 5 :** พื้นที่ปลูก และผลผลิตข้าวนาปรัง เฉลี่ย 3 ปี (ปี พ.ศ. 2551 - 2553)

| จังหวัด                                | พื้นที่ปลูกเฉลี่ย 3 ปี (ไร่) | ผลผลิตรวมเฉลี่ย 3 ปี (ตัน) |
|--|------------------------------|----------------------------|
| ภาคเหนือ                               | 4,760,184                    | 3,051,647                  |
| ตาก                                    | 28,023                       | 17,024                     |
| สุโขทัย                                | 481,461                      | 311,652                    |
| อุตรดิตถ์                              | 287,271                      | 198,290                    |
| พิษณุโลก                               | 824,013                      | 520,822                    |
| เพชรบูรณ์                              | 58,559                       | 40,191                     |
| <b>รวมภาคเหนือตอนล่าง 1</b>            | <b>1,679,327</b>             | <b>1,087,978</b>           |
| สัดส่วนกลุ่มจังหวัดฯต่อภาคเหนือทั้งหมด | ร้อยละ 35                    | ร้อยละ 36                  |

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัด (อ้างอิงในแผนพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 พ.ศ. 2558 - 2561, ส่วนที่ 1 หน้า 21)

**ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์** กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 มีพื้นที่ปลูกเฉลี่ย 3 ปี (ปี พ.ศ. 2550 - 2552) จำนวน 1,923,505 ไร่ และมีผลผลิตรวมเฉลี่ย 3 ปีดังกล่าวเท่ากับ 1,266,002 ตัน พื้นที่ปลูกและผลผลิตผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 46 ของพื้นที่ปลูกและผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในภาคเหนือ จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มากอันดับหนึ่งของประเทศและของภาคเหนือ และยังเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่เพาะปลูก และผลผลิตเฉลี่ยสูงที่สุดในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1

**ตารางที่ 6 :** พื้นที่ปลูก และผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เฉลี่ย 3 ปี (ปี พ.ศ. 2550 - 2552)

| จังหวัด   | พื้นที่ปลูกเฉลี่ย 3 ปี (ไร่) | ผลผลิตรวมเฉลี่ย 3 ปี (ตัน) |
|---|------------------------------|----------------------------|
| ภาคเหนือ  | 4,191,429                    | 2,768,419                  |
| ตาก   | 494,319                      | 327,455                    |
| สุโขทัย   | 79,905                       | 49,251                     |
| อุตรดิตถ์   | 105,600                      | 66,588                     |
| พิษณุโลก  | 252,285                      | 169,246                    |
| เพชรบูรณ์   | 991,396                      | 653,462                    |
| <b>รวมภาคเหนือตอนล่าง 1</b>                       | <b>1,923,505</b>             | <b>1,266,002</b>           |
| สัดส่วนกลุ่มจังหวัดฯ เมื่อเทียบกับภาคเหนือทั้งหมด | ร้อยละ 46                    | ร้อยละ 46                  |

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัด (อ้างอิงในแผนพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 พ.ศ. 2558 - 2561, ส่วนที่ 1 หน้า 23)

**มันสำปะหลัง** กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง โดยเฉลี่ยรวม 3 ปี (ปี พ.ศ. 2551 - 2553) จำนวน 288,610 ไร่ และมีผลผลิตเฉลี่ยจำนวน 941,067 ตัน หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 22 ของผลผลิตมันสำปะหลังในภาคเหนือ จังหวัดพิษณุโลก เป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังมากมากที่สุดของกลุ่มจังหวัดฯ และติดอันดับ 1 ใน 5 ของจังหวัดที่เพาะปลูกมันสำปะหลังในภาคเหนือ

**ตารางที่ 7 : พื้นที่ปลูก และผลผลิตมันสำปะหลัง เฉลี่ย 3 ปี (ปี พ.ศ. 2551 - 2553)**

| จังหวัด   | พื้นที่ปลูกเฉลี่ย 3 ปี (ไร่) | ผลผลิตรวมเฉลี่ย 3 ปี (ตัน) |
|---|------------------------------|----------------------------|
| ภาคเหนือ  | 1,327,521                    | 4,437,445                  |
| ตาก   | 16,892                       | 55,314                     |
| สุโขทัย   | 8,935                        | 29,100                     |
| อุตรดิตถ์   | 15,165                       | 46,126                     |
| พิษณุโลก  | 180,885                      | 599,334                    |
| เพชรบูรณ์   | 66,733                       | 211,192                    |
| <b>รวมภาคเหนือตอนล่าง 1</b>                       | <b>288,610</b>               | <b>941,067</b>             |
| สัดส่วนกลุ่มจังหวัดฯ เมื่อเทียบกับภาคเหนือทั้งหมด | ร้อยละ 22                    | ร้อยละ 21                  |

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัด (อ้างอิงในแผนพัฒนาฯกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 พ.ศ. 2558 - 2561, ส่วนที่ 1 หน้า 24)

**อ้อย** กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 มีพื้นที่ปลูกอ้อยเฉลี่ยรวม 3 ปี (ปี พ.ศ. 2550 - 2552) จำนวน 594,485 ไร่ และผลผลิตรวมเฉลี่ย 3 ปีดังกล่าวเท่ากับ 6,707,441 ตัน จังหวัดเพชรบูรณ์ และจังหวัดสุโขทัย มีพื้นที่ปลูกและมีผลผลิตอ้อยสูงที่สุดของกลุ่มจังหวัด และติดอันดับ 1 ใน 5 ของจังหวัดที่มีพื้นที่เพาะปลูกและมีผลผลิตอ้อยมากที่สุดในภาคเหนือ

**ตารางที่ 8 : พื้นที่เพาะปลูก และผลผลิตอ้อย เฉลี่ย 3 ปี (ปี พ.ศ. 2550 - 2552)**

| จังหวัด                                 | พื้นที่ปลูกเฉลี่ย 3 ปี (ไร่) | ผลผลิตรวมเฉลี่ย 3 ปี (ตัน) |
|---|------------------------------|----------------------------|
| ภาคเหนือ                                | 1,808,958                    | 21,055,085                 |
| ตาก                                     | 8,784                        | 85,602                     |
| สุโขทัย                                 | 152,108                      | 1,597,524                  |
| อุตรดิตถ์                               | 89,333                       | 949,094                    |
| พิษณุโลก                                | 124,576                      | 1,370,927                  |
| เพชรบูรณ์                               | 219,683                      | 2,704,294                  |
| <b>รวมภาคเหนือตอนล่าง 1</b>             | <b>594,485</b>               | <b>6,707,441</b>           |
| สัดส่วนกลุ่มจังหวัดฯ ต่อภาคเหนือทั้งหมด | 22                           | 21                         |

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัด (อ้างอิงในแผนพัฒนาฯกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 พ.ศ. 2558 - 2561, ส่วนที่ 1 หน้า 26)

**ถั่วเขียว** ภาคเหนือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง 1 จัดว่าเป็นแหล่งผลิตถั่วเขียวที่สำคัญที่สุดของประเทศ โดยพื้นที่ปลูกและผลผลิตถั่วเขียวเฉลี่ยของกลุ่มจังหวัดฯ คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 71 และร้อยละ 73 ของพื้นที่ปลูกและผลผลิตถั่วเขียวของภาคเหนือทั้งหมด ทั้งนี้ จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ปลูกถั่วเขียวมากอันดับหนึ่งของประเทศ

**ตารางที่ 9 : พื้นที่ปลูก และผลผลิตถั่วเขียว เฉลี่ย 3 ปี (ปี พ.ศ. 2550 - 2552)**

| จังหวัด                                 | พื้นที่ปลูกเฉลี่ย 3 ปี (ไร่) | ผลผลิตรวมเฉลี่ย 3 ปี (ตัน) |
|---|------------------------------|----------------------------|
| ภาคเหนือ                                | 836,211                      | 97,771                     |
| ตาก                                     | 50,807                       | 6,762                      |
| สุโขทัย                                 | 84,444                       | 11,461                     |
| อุตรดิตถ์                               | 10,444                       | 1,159                      |
| พิษณุโลก                                | 15,409                       | 1,921                      |
| เพชรบูรณ์                               | 434,948                      | 50,491                     |
| <b>รวมภาคเหนือตอนล่าง 1</b>             | <b>596,052</b>               | <b>71,793</b>              |
| สัดส่วนกลุ่มจังหวัดฯ ต่อภาคเหนือทั้งหมด | ร้อยละ 71                    | ร้อยละ 73                  |

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัด (อ้างอิงในแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 พ.ศ. 2558 - 2561, ส่วนที่ 1 หน้า 28)

### 2.2.3 ศักยภาพด้านอุตสาหกรรม

หากพิจารณาจากตัวเลขมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคอุตสาหกรรมของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ในปี พ.ศ. 2555 ดังตารางที่ 1 ข้างต้นจะพบว่าภาคอุตสาหกรรมผลิตในพื้นที่ค่อนข้างมีบทบาทในการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้แก่กลุ่มจังหวัดฯ ค่อนข้างต่ำหากนำมาเปรียบเทียบกับมูลค่าการผลิตจากภาคการเกษตร โดยมีมูลค่าผลิตภัณฑ์จำนวน 30,843 ล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 11.17 จากมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 (ณ ราคาประจำปี)

ทั้งนี้ จากข้อมูลรายงานความเคลื่อนไหวการลงทุนอุตสาหกรรมรายจังหวัดล่าสุด ปี พ.ศ. 2557 พบว่าจังหวัดที่มีจำนวนโรงงาน และแรงงานมากที่สุด คือ จังหวัดพิษณุโลก ในขณะที่จังหวัดเพชรบูรณ์ มีจำนวนเงินทุนในอุตสาหกรรมสูงสุด (คิดเป็นร้อยละ 30.25 ของมูลค่าเงินทุนรวมกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1) รายละเอียดจำแนกได้ดังต่อไปนี้

**ตารางที่ 10 : จำนวนโรงงาน เงินทุน และคนงานในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 (ปี พ.ศ. 2557)**

| พื้นที่ (ข้อมูลล่าสุด)      | จำนวนโรงงาน (โรงงาน) | จำนวนเงินทุน (ล้านบาท) | จำนวนคนงาน (คน) |
|-----------------------------|----------------------|------------------------|-----------------|
| จังหวัดตาก (ส.ค. 2557)      | 677                  | 17,114.66              | 52,605          |
| สุโขทัย (มี.ค. 2557)        | 619                  | 13,595.89              | 9,040           |
| อุตรดิตถ์ (ส.ค. 2557)       | 427                  | 10,179.29              | 4,930           |
| พิษณุโลก (ก.ค. 2557)        | 1,345                | 23,014.49              | 20,588          |
| เพชรบูรณ์ (ส.ค. 2557)       | 1,092                | 27,718.66              | 19,066          |
| <b>รวมภาคเหนือตอนล่าง 1</b> | <b>4,160</b>         | <b>91,622.99</b>       | <b>106,229</b>  |

ที่มา : ข้อมูลเผยแพร่โดย สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด ผ่านทางเว็บไซต์ [www.industry.go.th](http://www.industry.go.th) (21 ก.ย. 2557)

สำหรับอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญสูงที่สุดใน 2 จังหวัดที่มีมูลค่าเงินลงทุนภาคอุตสาหกรรมสูงที่สุดในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ได้แก่ อุตสาหกรรมการเกษตร (โรงสีข้าว) ในจังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งมีจำนวนโรงงานกว่า 460 โรงงาน เงินลงทุนกว่า 4,296.85 ล้านบาท และมีการจ้างงาน 1,648 คน และอุตสาหกรรมขนส่ง ในจังหวัดพิษณุโลก ซึ่งมีจำนวนโรงงานรวม 160 โรงงาน เงินลงทุน 3,464.67 ล้านบาท และมีคนงานถึง 5,200 คน

#### 2.2.4 ศักยภาพด้านการค้าชายแดน

จังหวัดตาก คือพื้นที่ที่มีบทบาทหลักในการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจจากการค้าชายแดนให้แก่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 โดยมูลค่าการค้าชายแดนผ่านด่านศุลกากรแม่สอด จังหวัดตาก ปี พ.ศ. 2556 จำนวนรวม 39,885 ล้านบาท แยกเป็นมูลค่าการส่งออก 37,547 ล้านบาท และมูลค่าการนำเข้า 2,338 ล้านบาท ส่งผลทำให้เกินดุลการค้า 35,209 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาร้อยละ 7.32

ตารางที่ 11 : มูลค่าการค้าชายแดนผ่านด่านศุลกากรแม่สอด ปี พ.ศ. 2550 - 2553

| การค้า                 | มูลค่าการค้าแม่สอด (ล้านบาท) |               |               |               |
|------------------------|------------------------------|---------------|---------------|---------------|
|                        | พ.ศ. 2553                    | พ.ศ. 2554     | พ.ศ. 2555     | พ.ศ. 2556     |
| มูลค่าส่งออก           | 28,673                       | 17,491        | 33,968        | 37,547        |
| มูลค่านำเข้า           | 1,109                        | 854           | 1,162         | 2,338         |
| ดุลการค้า              | 27,564                       | 16,637        | 32,806        | 35,209        |
| <b>มูลค่าการค้ารวม</b> | <b>29,782</b>                | <b>18,345</b> | <b>35,130</b> | <b>39,885</b> |

ที่มา : ด่านศุลกากรแม่สอด (อ้างอิงในแผนพัฒนาฯกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 พ.ศ. 2558 - 2561, ส่วนที่ 1 หน้า 28)

การค้าชายแดนที่ด่านแม่สอด จังหวัดตากนั้น มีสินค้าส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ น้ำมันเชื้อเพลิง เบียร์ โทรศัพท์พร้อมอุปกรณ์ และผ้าพิมพ์ฝ้าย เป็นต้น ส่วนสินค้านำเข้าที่สำคัญได้แก่ ถั่วลิสง โค-กระบือมีชีวิต เฟอร์นิเจอร์ และพริกแห้ง เป็นต้น รายละเอียดดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 : สินค้าส่งออก - นำเข้าที่สำคัญ 10 อันดับแรกที่ด่านแม่สอด ปีงบประมาณ พ.ศ. 2556

| ลำดับ | สินค้าส่งออกสำคัญ         | มูลค่า (ล้านบาท) | สินค้านำเข้าสำคัญ                 | มูลค่า (ล้านบาท) |
|-------|---------------------------|------------------|-----------------------------------|------------------|
| 1     | น้ำมันเบนซิน              | 2,303.46         | ถั่วลิสง (ส่วนมาก AFTA)           | 817.97           |
| 2     | เบียร์                    | 2,160.85         | โค-กระบือมีชีวิต                  | 489.80           |
| 3     | น้ำมันดีเซล               | 1,358.38         | เฟอร์นิเจอร์สิ่งประดิษฐ์ทำด้วยไม้ | 287.95           |
| 4     | โทรศัพท์พร้อมอุปกรณ์      | 1,211.17         | พริกแห้ง                          | 193.17           |
| 5     | ผ้าพิมพ์ฝ้าย              | 1,187.30         | แรพลวง                            | 67.84            |
| 6     | น้ำมันพืช                 | 1,149.23         | ถั่วเขียวผิวมัน                   | 63.23            |
| 7     | กาแฟชนิดผงสำเร็จรูป       | 753.46           | ปลาเบญจพรรณ                       | 53.89            |
| 8     | ผงชูรส                    | 693.82           | เมล็ดงา                           | 34.98            |
| 9     | อาหารปรุงแต่งกลิ่นรสอื่นๆ | 693.82           | ปลายข้าว                          | 23.51            |
| 10    | โทรทัศน์                  | 646.70           | รถจักรยานสภาพเก่าใช้แล้ว          | 19.74            |

ที่มา : ด่านศุลกากรแม่สอด (อ้างอิงในแผนพัฒนาฯกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 พ.ศ. 2558 - 2561, ส่วนที่ 1 หน้า 29 และ 30)

## 2.2.5 ศักยภาพด้านการท่องเที่ยว

ในปี พ.ศ. 2555 จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่างประมาณ 6.49 ล้านคน และยังคงเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นหลัก (คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 91.83 จากจำนวนผู้เยี่ยมชมเยือนกลุ่มจังหวัดฯ ปี พ.ศ. 2555) หรือประมาณ 5.96 ล้านคน โดยมีทิศทางการเปลี่ยนแปลงของจำนวนนักท่องเที่ยวสรุปได้ตามตารางที่ 13

ตารางที่ 13 : จำนวนผู้เยี่ยมชมเยือน และอัตราการเปลี่ยนแปลง 3 ปีย้อนหลังจากปี พ.ศ. 2555

| จำนวนนักท่องเที่ยว |            | พ.ศ. 2553 |       | พ.ศ. 2554 |       | พ.ศ. 2555 |        |
|--------------------|------------|-----------|-------|-----------|-------|-----------|--------|
|                    |            | จำนวน     | Δ%    | จำนวน     | Δ%    | จำนวน     | Δ%     |
| พิชณูโลก           | ไทย        | 2,009,024 | +8.2  | 1,995,955 | -0.7  | 2,332,060 | +16.8  |
|                    | ต่างประเทศ | 147,790   | -31.4 | 104,229   | -29.0 | 211,706   | +103.0 |
|                    | ทั้งหมด    | 2,156,814 | +4.1  | 2,100,184 | -2.6  | 2,543,766 | +21.1  |
| ตาก                | ไทย        | 1,300,184 | +50.3 | 1,202,730 | -7.5  | 1,405,054 | +16.8  |
|                    | ต่างประเทศ | 33,898    | -12.8 | 19,236    | -43.0 | 33,551    | +74.4  |
|                    | ทั้งหมด    | 1,334,082 | +47.6 | 1,221,966 | -8.4  | 1,438,605 | +17.7  |
| สุโขทัย            | ไทย        | 599,468   | +27.0 | 592,599   | -1.2  | 733,108   | +23.7  |
|                    | ต่างประเทศ | 211,152   | -10.0 | 191,956   | -9.1  | 265,169   | +38.1  |
|                    | ทั้งหมด    | 810,620   | +14.7 | 784,555   | -3.2  | 998,277   | +27.2  |
| เพชรบูรณ์          | ไทย        | 1,217,924 | +94.2 | 1,288,443 | +5.8  | 1,487,892 | +15.5  |
|                    | ต่างประเทศ | 8,269     | +45.5 | 14,693    | +77.7 | 21,740    | +48.0  |
|                    | ทั้งหมด    | 1,226,193 | +93.8 | 1,303,136 | +6.3  | 1,509,632 | +16.0  |
| ภาคเหนือตอนล่าง 1  | ไทย        | 5,126,600 | +34.2 | 5,079,727 | -0.9  | 5,958,114 | +17.3  |
|                    | ต่างประเทศ | 401,109   | -18.9 | 330,114   | -17.7 | 532,166   | +61.2  |
|                    | ทั้งหมด    | 5,527,709 | +28.1 | 5,409,841 | -21.3 | 6,490,280 | +20.0  |

ที่มา :ฐานข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงตลาด (อ้างอิงในแผนพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 พ.ศ. 2558 - 2561, ส่วนที่ 1 หน้า 31)

ด้านรายได้จากการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ระหว่างปี พ.ศ. 2552 - 2554 พบว่ามีทิศทางการเปลี่ยนแปลงที่สอดคล้องกับจำนวนนักท่องเที่ยว กล่าวคือ ในปี พ.ศ. 2553 ซึ่งกลุ่มฯ มีจำนวนผู้เยี่ยมชมเยือนเพิ่มขึ้นร้อยละ 28.1 นั้น กลุ่มจังหวัดฯ มีรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 46.6 ในขณะที่ปี พ.ศ. 2554 นั้น กลุ่มจังหวัดฯ มีรายได้จากการท่องเที่ยวลดลงร้อยละ 3.1 ในขณะที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวรวมลดลงร้อยละ 21.3

ตารางที่ 14 : รายได้จากการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ปี พ.ศ. 2552 - 2554

| จังหวัด           | รายได้ (ล้านบาท) |           |           |
|-------------------|------------------|-----------|-----------|
|                   | พ.ศ. 2552        | พ.ศ. 2553 | พ.ศ. 2554 |
| พิชณูโลก          | 2,921            | 4,441     | 4,314     |
| ตาก               | 2,725            | 3,539     | 3,147     |
| สุโขทัย           | 1,914            | 3,365     | 3,533     |
| เพชรบูรณ์         | 590              | 740       | 754       |
| ภาคเหนือตอนล่าง 1 | 9,257            | 13,574    | 13,148    |

ที่มา :ฐานข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงตลาด (อ้างอิงในแผนพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 พ.ศ. 2558 - 2561, ส่วนที่ 1 หน้า 32)

สำหรับแหล่งท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ที่มีชื่อเสียง โดยส่วนใหญ่จะเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้แก่ อุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า จังหวัดพิษณุโลก จุดชมวิวกุ๊วค้อ เขาวัง ภูทับเบิก จังหวัดเพชรบูรณ์ เขื่อนสิริกิติ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ น้ำตกสายรุ้ง อุทยานแห่งชาติศรีสัชชนาลัย จังหวัดสุโขทัย และน้ำตกทีลอซู จังหวัดตาก เป็นต้น รวมถึงแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ยกตัวอย่างเช่น พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสุโขทัย อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยหรือเมืองเก่าสุโขทัย อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชชนาลัย จังหวัดสุโขทัย รวมถึงงานเทศกาลที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวจากทั่วประเทศมาเยือนพื้นที่กลุ่มจังหวัดฯ ได้อย่างมาก ได้แก่ งานสมโภชพระพุทธชินราช วัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดพิษณุโลก และงานประเพณีวันลอยกระทงจังหวัดสุโขทัย

## 2.2.6 ศักยภาพด้านสังคมและคุณภาพชีวิต

### 2.2.6.1 ประชากร

จังหวัดที่มีประชากรอาศัยอยู่มากที่สุดในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 คือ จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีประชากรเพิ่มขึ้นติดต่อกันตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 - 2555 และในปี พ.ศ. 2555 มีประชากรจำนวน 854,372 คน คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 29.33 ของจำนวนประชากรทั้งหมดในกลุ่มจังหวัดฯ อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มจังหวัดฯ พบว่าตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 - 2554 จำนวนประชากรรวมในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ค่อนข้างมีความคงที่มาก (เพิ่มขึ้นหรือลดลงในสัดส่วนที่ต่ำมาก) และลดลงอย่างเห็นได้ชัด (ประมาณร้อยละ 15.21) ในปี พ.ศ. 2555

ตารางที่ 15 : จำนวนประชากร กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ปี พ.ศ. 2551 - 2555

| จังหวัด    | จำนวนประชากร (คน) |                  |                  |                  |                  |
|------------|-------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|
|            | พ.ศ. 2551         | พ.ศ. 2552        | พ.ศ. 2553        | พ.ศ. 2554        | พ.ศ. 2555        |
| พิษณุโลก   | 843,995           | 845,561          | 849,692          | 851,357          | 854,372          |
| เพชรบูรณ์  | 996,231           | 995,125          | 996,031          | 990,807          | 468,874          |
| อุตรดิตถ์  | 464,205           | 462,951          | 462,618          | 461,040          | 461,294          |
| สุโขทัย    | 603,817           | 602,813          | 601,778          | 601,504          | 602,601          |
| ตาก        | 538,330           | 519,662          | 525,684          | 531,018          | 526,045          |
| <b>รวม</b> | <b>3,446,578</b>  | <b>3,426,112</b> | <b>3,435,803</b> | <b>3,435,726</b> | <b>2,913,186</b> |

ที่มา : กรมการปกครอง/สำนักงานสถิติจังหวัด (อ้างอิงในแผนพัฒนาฯ กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 พ.ศ. 2558 - 2561, ส่วนที่ 1 หน้า 9)

สำหรับความหนาแน่นของประชากรในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2551 - 2555 โดยเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ 68 คนต่อตารางกิโลเมตร โดยจังหวัดที่มีความหนาแน่นของประชากรมากที่สุด คือ จังหวัดสุโขทัย รองลงมาคือ จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดเพชรบูรณ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ และจังหวัดตาก ตามลำดับ

ตารางที่ 16 : ความหนาแน่นประชากรกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ปี พ.ศ. 2551 - 2555

| จังหวัด/กลุ่มจังหวัด | ความหนาแน่นประชากร (คนต่อตารางกิโลเมตร) |              |              |              |              |
|----------------------|---|--------------|--------------|--------------|--------------|
|                      | พ.ศ. 2551                               | พ.ศ. 2552    | พ.ศ. 2553    | พ.ศ. 2554    | พ.ศ. 2555    |
| พิษณุโลก             | 77.82                                   | 78.03        | 78.18        | 78.56        | 78.99        |
| เพชรบูรณ์            | 78.74                                   | 78.64        | 78.55        | 78.62        | 78.44        |
| อุตรดิตถ์            | 59.36                                   | 59.22        | 59.06        | 59.02        | 58.85        |
| สุโขทัย              | 91.77                                   | 91.54        | 91.39        | 92.30        | 91.36        |
| ตาก                  | 32.36                                   | 32.81        | 31.67        | 32.04        | 32.06        |
| <b>รวมเฉลี่ย</b>     | <b>68.01</b>                            | <b>68.04</b> | <b>67.77</b> | <b>68.10</b> | <b>67.94</b> |

ที่มา : กรมการปกครอง (อ้างอิงในแผนพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 พ.ศ. 2558 - 2561, ส่วนที่ 1 หน้า 10)

### 2.2.6.2 การศึกษา

จำนวนโรงเรียน สถานศึกษา และสถาบันอุดมศึกษาในหน่วยงานของภาครัฐและเอกชนในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 รวมทั้งสิ้น 2,156 แห่ง โดยมีสถาบันระดับอุดมศึกษาจำแนกรายจังหวัดได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 17 : สถาบันอุดมศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ปี พ.ศ. 2553

| พิษณุโลก  | เพชรบูรณ์  | อุตรดิตถ์                     | สุโขทัย                          | ตาก                                  |
|---|--|-------------------------------|----------------------------------|--------------------------------------|
| 1. มหาวิทยาลัยนเรศวร                                    | 1. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์                    | 1. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ | 1. มหาวิทยาลัยรามคำแหง           | 1. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา |
| 2. มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม                         | 2. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ (ศูนย์ฯ อ. ศรีเทพ) | 2. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี   | 2. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช | 2. มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร        |
| 3. คณะรัฐประศาสนศาสตร์ (NIDA)                           | 3. มหาวิทยาลัยรามคำแหง (สาขาวิทยบริการ)          |                               | 3. สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์         | 3. วิทยาเขตแม่สอด                    |
| 4. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา (วิทยาเขตพิษณุโลก) | 4. สถาบันการพลศึกษา                              |                               | 4. สถาบันการพลศึกษา              | 4. วิทยาลัยชุมชนตาก                  |
| 5. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต (วิทยาเขตพิษณุโลก)         |  |                               |                                  |                                      |
| 6. มหาวิทยาลัยพิษณุโลก                                  |  |                               |                                  |                                      |
| 7. วิทยาลัยสาธารณสุขสิรินธร                             |  |                               |                                  |                                      |

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (อ้างอิงในแผนพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 พ.ศ. 2558 - 2561, ส่วนที่ 1 หน้า 11)

สำหรับแนวทางการพัฒนาการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้มอบนโยบายมอบสถานศึกษาจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรม เกษตร และบริการ ตามความต้องการของตลาดแรงงานในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง 1 พืชัญโลก สุโขทัย ตาก เพชรบูรณ์ และอุตรดิตถ์ สนับสนุนการผลิตกำลังคนให้เกิดความมั่นคงด้านการสร้างมูลค่าเพิ่มการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และศาสนา การพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางการค้า การบริการ การขนส่ง และการกระจายสินค้า ทรัพยากรธรรมชาติป่าไม้ และน้ำ

### 2.2.6.3 รายได้และการกระจายรายได้

รายได้เฉลี่ยต่อหัวของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่างสูงกว่าของภาคเหนือและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2550 รายได้เฉลี่ยต่อหัวของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่างเท่ากับ 63,273 บาท เปรียบเทียบกับรายได้เฉลี่ยต่อหัวของภาคเหนือเท่ากับ 62,791 บาท หรือสูงกว่า 482 บาท อย่างไรก็ตามในปี พ.ศ. 2553 ผลต่างของรายได้เฉลี่ยระหว่างกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่างกับภาคเหนือเพิ่มขึ้นเป็น 3,314 บาท

เมื่อเปรียบเทียบรายได้เฉลี่ยต่อหัวระหว่างกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 กับ กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 พบว่ารายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 สูงกว่ากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 แต่ทั้งนี้ผลต่างระหว่างรายได้เฉลี่ยต่อหัวระหว่างกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 กับกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 ค่อนข้างคงที่ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2550 ถึง ปี พ.ศ. 2553

ตารางที่ 18 : รายได้เฉลี่ยต่อหัวตามมูลค่าผลิตภัณฑ์กลุ่มภาคเหนือตอนล่าง 1 ปี พ.ศ. 2550 - 2553

| พื้นที่             | รายได้เฉลี่ยต่อหัว (บาท) |           |           |           |
|---------------------|--------------------------|-----------|-----------|-----------|
|                     | พ.ศ. 2550                | พ.ศ. 2551 | พ.ศ. 2552 | พ.ศ. 2553 |
| กลุ่มเหนือตอนล่าง 1 | 58,282                   | 66,023    | 67,618    | 77,652    |
| กลุ่มเหนือตอนล่าง 2 | 69,577                   | 77,829    | 78,095    | 88,573    |
| ภาคเหนือตอนล่าง     | 63,273                   | 71,238    | 72,243    | 82,472    |
| ภาคเหนือ            | 62,791                   | 69,958    | 70,105    | 79,158    |

ที่มา : สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (อ้างอิงในแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 พ.ศ. 2558 - 2561, ส่วนที่ 3 หน้า 62)

## 2.2.7 ศักยภาพด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

### 2.2.7.1 ทรัพยากรดิน

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 มีทรัพยากรดินที่มีลักษณะเด่นคือ มีการพัฒนาของดินไม่มากนักและยังคงมีธาตุอาหาร ที่เป็นประโยชน์ต่อพืชอยู่ในปริมาณสูง จึงเป็นดินที่มีศักยภาพเอื้อต่อศักยภาพทางการเกษตรของพื้นที่

ลักษณะดินทั่วไปในกลุ่มจังหวัดฯ เช่น ดินตะกอน เกิดจากอิทธิพลของน้ำพัดตะกอนมาทับถม ปรากฏอยู่บริเวณสองฝั่งแม่น้ำน่านและแม่น้ำยม ดินร่วนกึ่งดินทราย มีลูกรังปน ดินร่วนและดินทรายที่มีการระบายน้ำดี ดินเหนียว และดินร่วนที่มีการระบายน้ำดี เนื้อดินปนหยาบและมีเนื้อดินละเอียดหรือหยาบปานกลางอยู่ในชั้นดินล่าง ส่วนใหญ่ใช้ปลูกพืชไร่ภายในเขตที่ราบของหุบเขา สำหรับดินที่มีหินปูนและเป็นดินต้นจะเกิดตามที่สูงชันเป็นดินต้นที่มีหินปูนอยู่มากพบกระจายอยู่ทั่วไปตามเขตภูเขาสูง และที่ราบสูง เป็นดินที่มีป่าไม้ปกคลุม



### 2.2.7.2 ทรัพยากรน้ำ

- แหล่งน้ำผิวดิน กลุ่มน้ำที่สำคัญในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง 1 มีจำนวน 6 กลุ่มน้ำ ได้แก่ กลุ่มน้ำปิง วัง ยม น่าน กลุ่มน้ำป่าสัก และกลุ่มน้ำสาละวิน กลุ่มน้ำเหล่านี้มีสำคัญต่อการเกษตรและการอุปโภคบริโภค

- แหล่งน้ำใต้ดิน แหล่งน้ำบาดาลที่ให้น้ำมาก ได้แก่ แหล่งน้ำบาดาลที่เป็นหินร่วนในภาคเหนือตอนล่างครอบคลุมพื้นที่บริเวณที่ราบลุ่มของแม่น้ำยมและแม่น้ำน่าน จากจังหวัดอุตรดิตถ์ถึงตอนเหนือของจังหวัดนครสวรรค์ สำหรับหินแข็งในภาคเหนือตอนล่างครอบคลุมท้องที่ภาคเหนือเป็นส่วนใหญ่ ส่วนทางด้านตะวันออกของจังหวัดน่านและจังหวัดอุตรดิตถ์เป็นหินทราย และหินดินดาน ซึ่งหินเหล่านี้ไม่กักเก็บน้ำจึงให้น้ำน้อย คุณภาพน้ำบาดาลส่วนใหญ่เป็นน้ำจืด แต่มักมีปริมาณสารละลายเกลืออยู่สูง

- แหล่งน้ำชลประทานขนาดใหญ่ที่สำคัญ

1) เขื่อนสิริกิติ์ ตั้งอยู่ที่อำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์ เป็นเขื่อนเอนกประสงค์เพื่อการเกษตรกรรม การผลิตพลังงานไฟฟ้า และเพื่อบรรเทาอุทกภัยในที่ราบภาคเหนือตอนล่าง และภาคกลาง สามารถเก็บกักน้ำได้ประมาณ 10,550 ล้านลูกบาศก์เมตร ผลิตไฟฟ้าได้ 50,000 กิโลวัตต์ หรือปีละ 670 ล้านกิโลวัตต์ต่อชั่วโมง

2) เขื่อนนเรศวร สร้างปิดกั้นแม่น้ำน่าน ที่บ้านหาดใหญ่ อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก สร้างเพื่อทดและส่งน้ำให้แก่พื้นที่บริเวณฝั่งขวาของแม่น้ำน่านในเขต 3 จังหวัด คือ พิษณุโลก พิจิตร และส่วนบนของจังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 572,400 ไร่ และพื้นที่บริเวณฝั่งซ้ายตอนบนของแม่น้ำน่านบริเวณทุ่งสานในเขตจังหวัดพิษณุโลกอีก จำนวน 94,700 ไร่ และเพื่อบรรเทาอุทกภัยจากแม่น้ำยมบริเวณพื้นที่ในเขตโครงการฯ นอกจากนี้หากได้ก่อสร้างโครงการพิษณุโลกระยะที่ 2 จะช่วยเหลือพื้นที่เพาะปลูกบริเวณฝั่งซ้ายตอนล่างของแม่น้ำน่านอีก จำนวน 753,750 ไร่ ในเขตจังหวัดพิษณุโลก จังหวัดพิจิตร และจังหวัดนครสวรรค์

3) เขื่อนแควน้อยบำรุงแดน เป็นโครงการพระราชดำริ ตั้งอยู่ที่หมู่ 4 ตำบลคันโช้ง อำเภอวัดโบสถ์ ก่อสร้างเสร็จสมบูรณ์เมื่อเดือนมีนาคม 2552 ประกอบด้วย 3 เขื่อนหลัก ได้แก่ เขื่อนปิดช่องเขาต่ำ ลักษณะเป็นเขื่อนดิน เขื่อนแควน้อย เป็นเขื่อนหินทิ้งาดาดหน้าคอนกรีต และเขื่อนสันตะเคียน ลักษณะเป็นเขื่อนหินทิ้งแกนดินเหนียว ปริมาณน้ำกักเก็บสูงสุด 769 ล้านลูกบาศก์เมตร กั้นปิดกั้นลำน้ำแควน้อย ปัจจุบันเขื่อนแควน้อยบำรุงแดนอยู่ระหว่างทดลองและกักเก็บน้ำ พร้อมกำลังดำเนินการก่อสร้างระบบชลประทานเพื่อช่วยบรรเทาปัญหาภัยแล้งและน้ำท่วมในเขตพื้นที่จังหวัดพิษณุโลกและจังหวัดพิจิตร กว่า 155,000 ไร่

4) เขื่อนภูมิพล สร้างขึ้นเพื่อใช้สำหรับกักเก็บน้ำใช้อุปโภคบริโภค และผลิตกระแสไฟฟ้า อ่างเก็บน้ำสามารถรองรับน้ำได้สูงสุด 13,462 ล้านลูกบาศก์เมตร สร้างปิดกั้นลำน้ำปิงที่บริเวณเขาแก้ว อำเภอสามเงา จังหวัดตาก ผลิตไฟฟ้าได้ 743,800 กิโลวัตต์

### 2.2.7.3 ทรัพยากรป่าไม้

เนื้อที่ป่าไม้ในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากประมาณ 16.26 ล้านไร่ ในปี พ.ศ. 2549 เป็น 17.39 ล้านไร่ ในปี พ.ศ. 2552 ทั้งนี้แบ่งเป็นเนื้อที่ป่าไม้ในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ประมาณร้อยละ 80 ที่เหลืออีกประมาณร้อยละ 20 เป็นเนื้อที่ป่าไม้ในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 อย่างไรก็ตามเนื้อที่ป่าไม้ในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 คิดเป็นสัดส่วนเพียงประมาณร้อยละ 36 ของพื้นที่ป่าไม้ในภาคเหนือทั้งหมด

สำหรับข้อมูลในปี พ.ศ. 2553 พิจารณาพบว่า จังหวัดตาก ยังคงเป็นจังหวัดที่มีป่าไม้อยู่เป็นจำนวนมาก และมีความอุดมสมบูรณ์สูงที่สุดในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 โดยมีพื้นที่ป่าอยู่ประมาณร้อยละ 77.22 ของพื้นที่จังหวัด และถือได้ว่าเป็นจังหวัดในภาคเหนือที่มีพื้นที่ป่าไม้มากที่สุด รองลงมา คือ จังหวัดอุดรธานี มีพื้นที่ป่าอยู่ประมาณร้อยละ 56.68 ของพื้นที่จังหวัด ตามด้วยจังหวัดพิษณุโลก จังหวัดสุโขทัย และจังหวัดเพชรบูรณ์ ตามลำดับ จะสังเกตได้ว่าจังหวัดเพชรบูรณ์มีพื้นที่ป่าน้อยมากเมื่อเทียบกับพื้นที่จังหวัด ซึ่งอาจจะเกิดจากปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าไม้มีจำนวนมากขึ้นนั่นเอง

**ตารางที่ 19 :** พื้นที่ป่าไม้ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ปี พ.ศ. 2553

| จังหวัด    | พื้นที่จังหวัด<br>(ตารางกิโลเมตร) | พื้นที่ป่าไม้(ตาราง<br>กิโลเมตร) | พื้นที่ป่าไม้<br>(ไร่ ) | พื้นที่ป่าไม้/ พื้นที่จังหวัด<br>( % ) |
|------------|-----------------------------------|----------------------------------|-------------------------|--|
| พิษณุโลก   | 10,815.85                         | 3,940.10                         | 2,462,563               | 36.43                                  |
| เพชรบูรณ์  | 12,668.41                         | 3,650.60                         | 2,281,625               | 28.82                                  |
| อุดรธานี   | 7,838.59                          | 4,442.70                         | 2,776,688               | 56.68                                  |
| สุโขทัย    | 6,596.09                          | 2,133.40                         | 1,333,375               | 32.34                                  |
| ตาก        | 16,406.65                         | 12,669.80                        | 7,918,625               | 77.22                                  |
| <b>รวม</b> | <b>54,325.60</b>                  | <b>26,836.60</b>                 | <b>16,772,876</b>       | <b>49.40</b>                           |

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัด (อ้างอิงในแผนพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 พ.ศ. 2558 - 2561, ส่วนที่ 3 หน้า 70)

#### 2.2.7.4 ทรัพยากรแร่ธาตุ

ทรัพยากรแร่ธาตุในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 แบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่ แร่โลหะ แร่โลหะ และแร่เชื้อเพลิง พบมากในพื้นที่จังหวัดต่างๆ ดังนี้

##### แร่โลหะ

- เหล็ก พบมากในจังหวัดเพชรบูรณ์
- ทองแดง พบมากในจังหวัดเพชรบูรณ์ และจังหวัดอุดรธานี
- ทองคำ พบมากในจังหวัดเพชรบูรณ์
- สังกะสี พบมากในจังหวัดตาก และจังหวัดเพชรบูรณ์
- ตะกั่ว พบมากในจังหวัดเพชรบูรณ์

##### แร่โลหะ

- ยิปซัม พบมากในจังหวัดอุดรธานี และจังหวัดตาก
- หินอ่อน พบมากในจังหวัดสุโขทัย
- หินแกรนิต พบมากในจังหวัดตาก
- ฟอสเฟต พบมากในจังหวัดเพชรบูรณ์
- แบริต์ พบมากในจังหวัดเพชรบูรณ์

### แร่เชื้อเพลิง

- ลิกไนต์ พบมากในจังหวัดตาก
- น้ำมันดิบ พบมากในจังหวัดกำแพงเพชร
- หินน้ำมัน พบมากในจังหวัดตาก

#### **2.2.7.5 สิ่งแวดล้อม**

แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 พ.ศ. 2558 - 2561 ได้ระบุถึงสถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมที่สำคัญของ กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ไว้ดังต่อไปนี้

อุทกภัย ในปี พ.ศ. 2552 จำนวนหมู่บ้านและครัวเรือนที่ประสบภัยน้ำท่วมในภาคเหนือมีจำนวนเพิ่มขึ้นมากกว่าปี พ.ศ. 2551 สะท้อนให้เห็นภาวะความรุนแรงของปัญหาภายในภาคเหนือ แม้ว่าจำนวนหมู่บ้านและครัวเรือนที่ประสบปัญหาน้ำท่วมในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่างระหว่างปี พ.ศ. 2551 - 2552 จะมีแนวโน้มลดลงเล็กน้อย แต่พื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 กลับได้รับผลกระทบของปัญหาน้ำท่วมเป็นบริเวณที่กว้างกว่ากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 เมื่อพิจารณาจากจำนวนครัวเรือนที่ประสบปัญหาซึ่งมีถึงร้อยละ 60 ของจำนวนครัวเรือนในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง

ภัยแล้ง จำนวนครัวเรือนที่ประสบภัยแล้งกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่างในปี พ.ศ. 2552 มีจำนวนประมาณ 155,000 ครัวเรือน ซึ่งมีจำนวนลดลงจากปี พ.ศ. 2551 ซึ่งมีจำนวนครัวเรือนที่ประสบภัยแล้งประมาณ 355,000 ครัวเรือน หรือมีจำนวนครัวเรือนที่ประสบปัญหาภัยแล้งลดลงประมาณ 200,000 ครัวเรือน แยกเป็นครัวเรือนที่ประสบภัยแล้งในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ประมาณร้อยละ 60 ของจำนวนผู้ประสบภัยแล้งในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่างทั้งหมด อย่างไรก็ตาม ปัญหาความรุนแรงของสถานการณ์ภัยแล้งในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่างเมื่อเปรียบเทียบกับของภาคเหนือในด้านจำนวนครัวเรือนที่ประสบภัย พบว่าครัวเรือนที่ประสบภัยแล้งในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่างมีเพียงประมาณร้อยละ 20 ของจำนวนครัวเรือนที่ประสบภัยแล้งในภาคเหนือทั้งหมดเท่านั้น

ไฟป่า พื้นที่ไฟป่าที่เกิดขึ้นในภาคเหนือส่วนใหญ่เกิดไฟป่าในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบนมากกว่าภาคเหนือตอนล่าง ซึ่งระหว่างปี พ.ศ. 2551 - 2552 พื้นที่เกิดไฟป่าในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่างอยู่ประมาณร้อยละ 35 ของพื้นที่เกิดไฟป่าในภาคเหนือ อย่างไรก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบกับระหว่างกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 และกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 พบว่าการเกิดไฟป่าจะเกิดขึ้นในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 มากกว่า แต่คิดเป็นจำนวนพื้นที่ไม่มากนักเพียงประมาณ 5,000 - 6,000 ไร่ต่อปี

## 2.3 ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด และตัวชี้วัด

### วิสัยทัศน์กลุ่มจังหวัด

“ศูนย์กลางการบริการสีเขียวอินโดจีน”

### ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนา

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 : การพัฒนากระบวนการผลิต การบริหารจัดการ การตลาดสินค้าเกษตร และสินค้าชุมชน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 : การพัฒนาโครงข่ายการค้า การลงทุน การบริการเครือข่ายคมนาคมขนส่งสีเขียวอินโดจีนและอาเซียน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 : การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ประวัติศาสตร์วัฒนธรรม กีฬาและสุขภาพ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 : การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

### เป้าประสงค์รวม

1) สร้างฐานการผลิตและบริการให้เข้มแข็งเพื่อความเชื่อมโยง ด้านเศรษฐกิจและสังคมกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน

2) สร้างความเชื่อมโยง ด้านเศรษฐกิจ และสังคมกับประเทศเพื่อนบ้าน

3) เพื่อยกระดับรายได้ควบคู่กับการสร้างสังคมที่มีคุณภาพอย่างยั่งยืน

4) เพื่ออนุรักษ์ ป่าไม้ ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และพลังงานทดแทน

### ตัวชี้วัด/เป้าหมายรวม 4 ปี

1) จำนวนกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้  
2) จำนวนกลุ่มผู้ผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยเพิ่มขึ้น  
3) จำนวนผลิตภัณฑ์ชุมชนที่ได้รับมาตรฐาน  
4) เส้นทางเชื่อมโยง E – W – E – C ที่ได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้น  
5) จำนวนเครือข่ายการค้าการลงทุนที่เชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศอินโดจีน และประเทศสมาชิกอาเซียน

6) มูลค่าการค้าชายแดนเพิ่มขึ้น

7) จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น

8) รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น

9) จำนวนแหล่งท่องเที่ยวได้รับการอนุรักษ์ฟื้นฟู

10) จำนวนหมู่บ้านและชุมชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

11) จำนวนหมู่บ้าน/ชุมชน ที่ได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ

12) จำนวนเครือข่ายหมู่บ้าน/ที่มีการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

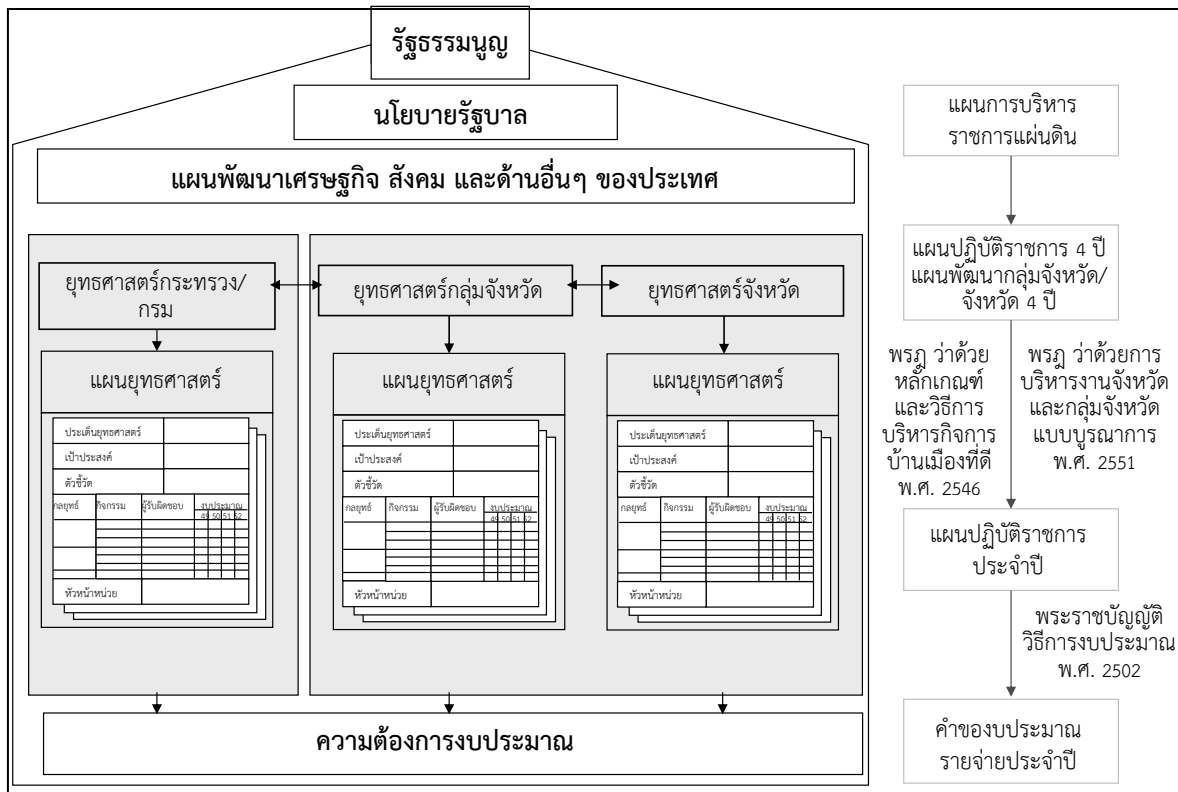
### กลยุทธ์

- 1) พัฒนาและส่งเสริมกระบวนการผลิต การปรับปรุงคุณภาพ การแปรรูปและการบรรจุภัณฑ์ โดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม
- 2) พัฒนาการคมนาคมและระบบ logistics
- 3) พัฒนาและส่งเสริมการค้า การตลาด ทั้งภายในและต่างประเทศ
- 4) ส่งเสริมการเตรียมความพร้อมรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)
- 5) เสริมสร้างสมรรถนะผู้ประกอบการและการลงทุน
- 6) ส่งเสริม พัฒนา และอนุรักษ์การท่องเที่ยว
- 7) ส่งเสริมการตลาดเพื่อการท่องเที่ยว
- 8) ส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้เพื่อการท่องเที่ยวและบริการ
- 9) พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว
- 10) ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นฐานการผลิต การค้า การบริการ อย่างมีคุณภาพและคุ้มค่า
- 11) ส่งเสริมการใช้องค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ
- 12) พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ

### 2.4 ผลการทบทวนความสอดคล้องเชื่อมโยงประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559)

ภายใต้กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และการแปลงแผนพัฒนาในระดับพื้นที่ดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการประจำปีนั้น **หนึ่งในกรอบแนวความคิดตั้งต้นที่สำคัญยิ่ง คือ “แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ”** ในช่วงเวลานั้นๆ เนื่องด้วย ความสอดคล้องระหว่างทิศทางการพัฒนาพื้นที่ซึ่งถูกกำหนดโดยแผนพัฒนาจังหวัด และแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด กับแนวทางการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจะเป็นกลไกหลักของหน่วยงานภาคีการพัฒนาในระดับจังหวัด และกลุ่มจังหวัดได้นำไปเสนอ เพื่อขอรับงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานตามแผนงานและโครงการต่างๆ ในการสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมในภาพรวมได้อย่างยั่งยืน ดังสามารถสรุปได้ตามแผนภาพต่อไปนี้

**แผนภาพที่ 1 : การเชื่อมโยงเชิงยุทธศาสตร์ระดับประเทศ กลุ่มจังหวัด และจังหวัด เพื่อให้เกิดการพัฒนาประเทศในแบบองค์รวม**



จากโครงสร้างความสัมพันธ์ดังที่ได้สรุปข้างต้นนั้น “แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559)” จึงเป็นกรอบแนวคิดเชิงยุทธศาสตร์ที่สำคัญยิ่งในการจัดทำ และทบทวนแผนพัฒนาจังหวัด และแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด ปี พ.ศ. 2558 - 2561 ทั้งนี้ แนวทางการพัฒนาประเทศในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ให้ความสำคัญกับการสร้างภูมิคุ้มกันเป็นลำดับแรก โดยภูมิคุ้มกันในกรณีนี้ หมายถึงรวมถึงการสร้าง ความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ การเตรียมความพร้อมรองรับการเปิดเสรีทางการค้า ระดับต่างๆ การสร้างเกราะคุ้มกันทางสังคม รวมถึงการป้องกันภัยพิบัติทางธรรมชาติ โดยสรุปสาระสำคัญของแนวทางการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ได้ ดังต่อไปนี้<sup>2</sup>

- (1) การพัฒนาศักยภาพคนไทยในเรื่องการคิด วิเคราะห์ ใฝ่เรียนรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม ควบคู่กับการเสริมสร้างและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญาและแหล่งเรียนรู้ เพื่อส่งเสริม การเรียนรู้ในระดับชุมชน
- (2) การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้มีกระบวนการผลิตที่เน้นการใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ควบคู่ไปกับการพัฒนาระบบการคุ้มครอง ทางสังคมให้มีคุณภาพและครอบคลุมอย่างทั่วถึง
- (3) การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และส่งเสริมบทบาทภาคประชาสังคม และธุรกิจเอกชนให้เป็นพลังร่วมในการพัฒนาสังคมไทย

<sup>2</sup> สรุปประเด็นโดย ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประกอบการประชุมวันที่ 30 มี.ค. 2555

(4) การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการโลจิสติกส์และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับห่วงโซ่อุปทานของธุรกิจไทยเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับธุรกิจไทยในตลาดภูมิภาคและตลาดโลก

(5) การส่งเสริมความร่วมมืออย่างเป็นทางการเป็นส่วนการพัฒนาทั้งในระดับอนุภูมิภาคและภูมิภาค รวมทั้งพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดนและเปิดพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ที่เชื่อมโยงภูมิภาคเอเชียใต้

(6) การเตรียมความพร้อมของไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยการพัฒนาขีดความสามารถของผู้ประกอบการ ทักษะแรงงาน และปรับกฎ ระเบียบ ให้สอดคล้องกับกติกาของอาเซียน

(7) การปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ และการใช้ที่ดินเพื่อสนับสนุนความมั่นคงด้านอาหาร รวมทั้งปรับปรุงกระจายการถือครองที่ดินให้เป็นธรรม

(8) การยกระดับขีดความสามารถของไทยในการปรับตัวรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และภัยพิบัติทางธรรมชาติ

(9) การส่งเสริมการสร้างความเป็นธรรมในสังคม โดยยึดหลักการบริหารจัดการแบบธรรมาภิบาล เพิ่มประสิทธิภาพการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พัฒนากลไกการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และส่งเสริมให้ประชาชนทุกระดับมีโอกาสเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างเท่าเทียม

อนึ่ง แนวทางการพัฒนาประเทศดังกล่าวจึงสอดคล้องกับวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศไทยในระยะเวลา 5 ปีของแผนพัฒนา ฉบับที่ 11 คือ “สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง” โดยมีเป้าหมายของแผนฯ รวมถึงตัวชี้วัดการพัฒนาตามแผนพัฒนา ฉบับที่ 11 ดังต่อไปนี้

**ตารางที่ 20 : เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11**

| เป้าหมายหลักของแผนพัฒนา ฉบับที่ 11   | ตัวชี้วัดตามแผนพัฒนา ฉบับที่ 11   |
|--|---|
| (1) ความอยู่เย็นเป็นสุขและความสงบสุขของสังคมไทยเพิ่มขึ้น ความเหลื่อมล้ำในสังคมลดลง สัดส่วนผู้อยู่ใต้เส้นความยากจนลดลง และดัชนีภาพลักษณ์การคอร์รัปชันไม่ต่ำกว่า 5 คะแนน | <ul style="list-style-type: none"> <li>- ดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุข</li> <li>- ดัชนีความสงบสุข</li> <li>- สัดส่วนรายได้ระหว่างกลุ่มประชากร ที่มีรายได้สูงสุดร้อยละ 10 กับกลุ่มที่มีรายได้น้อยร้อยละ 10</li> <li>- สัดส่วนผู้อยู่ใต้เส้นความยากจน</li> <li>- สัดส่วนแรงงานนอกระบบที่สามารถเข้าถึงการคุ้มครองทางสังคม</li> <li>- ดัชนีภาพลักษณ์การคอร์รัปชัน</li> </ul> |
| (2) คนไทยมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีสุขภาพที่ดีขึ้น มีคุณธรรม จริยธรรม และสถาบันทางสังคมมีความเข้มแข็งมากขึ้น   | <ul style="list-style-type: none"> <li>- จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทย</li> <li>- ผู้เรียนทุกระดับการศึกษามีคุณธรรม จริยธรรม</li> <li>- สัดส่วนประชากรที่เข้าถึงโครงข่ายคมนาคมและอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง</li> <li>- จำนวนบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนา</li> <li>- อัตราการป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อ</li> <li>- ดัชนีความอบอุ่นของครอบครัว</li> </ul>                       |

**ตารางที่ 20 : เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (ต่อ)**

| <b>เป้าหมายหลักของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11</b>  | <b>ตัวชี้วัดตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11</b>  |
|---|--|
| (3) เศรษฐกิจเติบโตในอัตราที่เหมาะสมตามศักยภาพของประเทศ ให้ความสำคัญกับการเพิ่มผลผลิตภาพรวมไม่ต่ำกว่าร้อยละ 3 ต่อปี เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศ เพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ให้มีไม่ต่ำกว่าร้อยละ 40 | <ul style="list-style-type: none"> <li>- อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ</li> <li>- อัตราเงินเฟ้อ</li> <li>- ผลผลิตภาพการผลิตรวม</li> <li>- อันดับความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศ</li> <li>- สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ</li> </ul> |
| (4) คุณภาพสิ่งแวดล้อมอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน เพิ่มประสิทธิภาพการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก รวมทั้งเพิ่มพื้นที่ป่าไม้เพื่อรักษาสมดุลของระบบนิเวศ  | <ul style="list-style-type: none"> <li>- คุณภาพน้ำและอากาศ</li> <li>- ร้อยละของพื้นที่ป่าไม้ต่อพื้นที่ประเทศ</li> <li>- สัดส่วนการปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่อหัวเปรียบเทียบกับลำดับขั้นการพัฒนาที่แสดงโดยผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศต่อหัว</li> </ul>   |

เพื่อให้การพัฒนาประเทศบรรลุวัตถุประสงค์ และมีแนวทางที่สอดคล้องกับเป้าหมายและตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจึงได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ไว้ 6 ประเด็นหลักดังนี้

(1) ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมในสังคม ให้ความสำคัญกับการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมให้ทุกคนในสังคมไทยควบคู่กับการเสริมสร้างขีดความสามารถในการจัดการความเสี่ยงและสร้างโอกาสในชีวิตให้แก่ตนเอง การเสริมสร้างพลังให้ทุกภาคส่วนสามารถเพิ่มทางเลือกการใช้ชีวิตในสังคมและมีส่วนร่วมในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองได้อย่างมีคุณค่าและศักดิ์ศรี รวมทั้งสนับสนุนการสานสร้างความสัมพันธ์ของคนในสังคมให้มีคุณค่าร่วมและตระหนักถึงผลประโยชน์ของสังคม และเสริมสร้างการบริหารราชการแผ่นดินที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส มีระบบ ตรวจสอบและการรับผิดชอบที่รัดกุม

(2) ยุทธศาสตร์การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน ให้ความสำคัญกับการปรับโครงสร้างและการกระจายตัวประชากรให้เหมาะสม การพัฒนาคุณภาพคนไทยให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง การส่งเสริมการลดปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพอย่างเป็นองค์รวม การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต และการเสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันทางสังคม

(3) ยุทธศาสตร์ความเข้มแข็งภาคเกษตร ความมั่นคงของอาหารและพลังงาน ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นฐานการผลิตภาคเกษตรให้เข้มแข็งและยั่งยืน การเพิ่มประสิทธิภาพและศักยภาพการผลิตภาคเกษตร การสร้างมูลค่าเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรตลอดห่วงโซ่การผลิต การสร้างความมั่นคงในอาชีพและรายได้ให้แก่เกษตรกร การสร้างความมั่นคงด้านอาหารและพัฒนาพลังงานชีวภาพในระดับครัวเรือนและชุมชน อีกทั้งยังครอบคลุมถึงการปรับระบบบริหารจัดการภาครัฐเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงด้านอาหารและพลังงาน

(4) ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ให้ความสำคัญกับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่มีคุณภาพและยั่งยืน การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันที่มีประสิทธิภาพ เท่าเทียมและเป็นธรรม และการบริหารจัดการเศรษฐกิจส่วนรวมอย่างมีประสิทธิภาพ



(5) ยุทธศาสตร์การสร้างความเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม ให้ความสำคัญกับการพัฒนาความเชื่อมโยงด้านการขนส่งและระบบโลจิสติกส์ภายใต้กรอบความร่วมมือในอนุภูมิภาคต่างๆ การพัฒนาฐานลงทุนโดยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันระดับอนุภูมิภาค การสร้างความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน การสร้างความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจในภูมิภาคด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การเคลื่อนย้ายแรงงาน และการส่งเสริมแรงงานไทยในต่างประเทศ และการเร่งรัดการใช้ประโยชน์จากข้อตกลงการค้าเสรีที่มีผลบังคับใช้แล้ว เป็นต้น

(6) ยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การปรับกระบวนการพัฒนาและขับเคลื่อนประเทศเพื่อเตรียมพร้อมไปสู่การเป็นเศรษฐกิจและสังคมคาร์บอนต่ำ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมถึงการเตรียมความพร้อมรองรับกับภัยพิบัติทางธรรมชาติเป็นสำคัญ

ในการนี้ คณะทำงานที่ปรึกษาจึงได้สรุปความเชื่อมโยงระหว่างประเด็นยุทธศาสตร์และตัวชี้วัดภายใต้แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 รายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 21 : ความเชื่อมโยงประเด็นยุทธศาสตร์แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดฯ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11

| ประเด็นยุทธศาสตร์แผนฯ 11  | ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1  |
|---|---|
| (1) การสร้างความเป็นธรรมในสังคม                                 | -ไม่มีประเด็นยุทธศาสตร์สอดคล้อง-  |
| (2) การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน      | ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม กีฬาและสุขภาพ  |
| (3) การสร้างสมดุลและความมั่นคงของอาหารและพลังงาน                | ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาระบบการผลิต การบริหารจัดการ การตลาด สินค้าเกษตร และสินค้าชุมชน   |
| (4) การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน | ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาโครงข่ายการค้า การลงทุน การบริการ เครือข่ายคมนาคม-ขนส่งสีเขียวอินโดจีนและอาเซียน<br>ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม กีฬาและสุขภาพ |
| (5) การสร้างความเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจในภูมิภาค                   | ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาโครงข่ายการค้า การลงทุน การบริการ เครือข่ายคมนาคม-ขนส่งสีเขียวอินโดจีนและอาเซียน   |
| (6) การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน         | ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม กีฬาและสุขภาพ<br>ยุทธศาสตร์ที่ 4 บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน                                |

ประเด็นยุทธศาสตร์ของกลุ่มจังหวัดฯ มีความสอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ค่อนข้างครบทุกมิติ โดยเน้นบทบาทของการพัฒนาระบบเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดฯ แต่ได้มีการกล่าวถึงยุทธศาสตร์การพัฒนากีฬา และสุขภาพของประชาชน กลุ่มจังหวัดฯ ไม่มีประเด็นเรื่องการสร้างความเป็นธรรมในสังคม

ตารางที่ 22 : ความเชื่อมโยงตัวชี้วัดแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดฯ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11

| ตัวชี้วัดตามแผนฯ 11   | ตัวชี้วัด/เป้าหมายรวม 4 ปี<br>การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1   |
|---|---|
| (1) ดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุข ดัชนีความสงบสุข สัดส่วนรายได้ระหว่างกลุ่มประชากรที่มีรายได้สูงสุดร้อยละ 10 กับกลุ่มที่มีรายได้ต่ำร้อยละ 10 สัดส่วนผู้อยู่ใต้เส้นความยากจน สัดส่วนแรงงานนอกระบบที่สามารถเข้าถึงการคุ้มครองทางสังคม และดัชนีภาพลักษณ์การคอร์รัปชัน | -ไม่มีตัวชี้วัดสอดคล้อง-  |
| (2) จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทย ผู้เรียนทุกระดับ การศึกษามีคุณธรรม จริยธรรม สัดส่วนประชากรที่เข้าถึงโครงข่ายคมนาคมและอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง จำนวนบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนา อัตราการป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อ และดัชนีความอบอุ่นของครอบครัว                    | -ไม่มีตัวชี้วัดสอดคล้อง-  |
| (3) อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ อัตราเงินเพื่อผลิตภาพการผลิตรวม อันดับความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศ สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ  | <ul style="list-style-type: none"> <li>- จำนวนกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้</li> <li>- จำนวนกลุ่มผู้ผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยเพิ่มขึ้น</li> <li>- จำนวนผลิตภัณฑ์ชุมชนที่ได้รับมาตรฐาน</li> <li>- เส้นทางเชื่อมโยง E - W - E - C ที่ได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้น</li> <li>- จำนวนเครือข่ายการค้าการลงทุนที่เชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศอินโดจีน และประเทศสมาชิกอาเซียน</li> <li>- มูลค่าการค้าชายแดนเพิ่มขึ้น</li> <li>- จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น</li> <li>- รายได้จากนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น</li> </ul> |
| (4) คุณภาพน้ำและอากาศ ร้อยละของพื้นที่ป่าไม้ต่อพื้นที่ประเทศ และสัดส่วนการปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่อหัวเปรียบเทียบกับลำดับขั้นการพัฒนาที่แสดงโดยผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศต่อหัว   | <ul style="list-style-type: none"> <li>- จำนวนแหล่งท่องเที่ยวได้รับการอนุรักษ์ พื้นฟู</li> <li>- จำนวนหมู่บ้านและชุมชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</li> <li>- จำนวนหมู่บ้าน/ชุมชน ที่ได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ</li> <li>- จำนวนเครือข่ายหมู่บ้าน/ที่มีการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน</li> </ul>  |

จากแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 นั้น ยังขาดตัวชี้วัดด้านคุณภาพชีวิตหรือสุขอนามัยของประชาชนในกลุ่มจังหวัดฯ แม้ว่าจะมียุทธศาสตร์สนับสนุนด้านกีฬา และ สุขภาพของประชาชน มีการกำหนดเป้าหมายรองรับด้านการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และการสนับสนุนการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

### บทที่ 3

## ผังสถิติทางการของประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด

ในบทนี้ประกอบด้วยการวิเคราะห์การจัดเก็บข้อมูลรายการสถิติทางการที่สำคัญและจำเป็นของผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) และ/หรือ ประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue : CI) แยกตามประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด รวมไปถึงการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติทางการที่ขาดหายไป (Data Gap Analysis) พร้อมสรุปแนวทางการพัฒนาการจัดเก็บข้อมูลและมอบหมายหน่วยงานผู้รับผิดชอบในการจัดเก็บ ซึ่งเป็นการเรียบเรียงและรวบรวมข้อมูลจากการประชุมคณะกรรมการสถิติกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ 24 กรกฎาคม 2557

### 3.1 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 : พัฒนาการค้า บริการ และเครือข่ายคมนาคม

3.1.1 ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain : VC) ของผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) “บริหารจัดการสินค้าข้าวอย่างยั่งยืน และการค้าชายแดน”

ตารางที่ 23 : ผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) ของประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1

| ประเด็นยุทธศาสตร์                         | สถิติทางการด้าน<br>เศรษฐกิจ/สังคม/สิ่งแวดล้อม | ผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ<br>(Product Champion)/<br>ประเด็นสำคัญ (Critical Issue) |
|---|---|---|
| พัฒนาการค้า บริการ และเครือข่าย<br>คมนาคม | เศรษฐกิจ -> การเกษตร และการค้า<br>การลงทุน    | - บริหารจัดการสินค้าข้าวอย่างยั่งยืน<br>- การค้าชายแดน                        |

หมายเหตุ : ข้อมูลประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดระยะ 4 ปี พ.ศ. 2558 - 2561 (จัดทำ พ.ศ. 2556)

## กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1

## (ร่าง) การบริหารจัดการสินค้าข้าวอย่างยั่งยืน



## 3.1.2 ผังสถิติทางการผลิตภัณฑที่มีศักยภาพ “บริหารจัดการสินค้าข้าวอย่างยั่งยืนและการค้าชายแดน”

ตารางที่ 24 : (ร่าง) แผนผังรายการสถิติทางการ “บริหารจัดการสินค้าข้าวอย่างยั่งยืน”

| ห่วงโซ่มูลค่า (VC) และ ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)   | ตัวชี้วัด  | รายการสถิติทางการ  | หน่วย | มี/ไม่มี<br>ฐานข้อมูล | วิธีเก็บ<br>รวบรวม<br>ข้อมูล | ความถี่<br>ของข้อมูล | หน่วยงาน<br>ผู้รับผิดชอบ |
|--|--|--|-------|-----------------------|------------------------------|----------------------|--------------------------|
| <b>VC 1 : การวิจัยและพัฒนา (R&amp;D) + โครงสร้างพื้นฐาน</b>  |  |  |       |                       |                              |                      |                          |
| CSF 1.1<br>วิจัยความต้องการข้าวของ<br>ตลาดภายในประเทศ<br>และต่างประเทศ                                     | KPI 1.1.1<br>จำนวนรายงานการวิจัยความต้องการ<br>ข้าวของตลาดฯ ที่จังหวัด นำมาใช้<br>ประโยชน์ | Data 1.1.1<br>จำนวนรายงานการวิจัยความต้องการ<br>ข้าวของตลาดฯ ที่จังหวัดนำมาใช้<br>ประโยชน์ |       |                       |                              |                      |                          |
| CSF 1.2<br>มีการวิจัยและพัฒนาพันธุ์ข้าว<br>ที่เหมาะสมและเป็นแหล่งผลิต<br>พันธุ์ข้าวคุณภาพดีและทน<br>ต่อโรค | KPI 1.2.1<br>จำนวนชนิดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี<br>และทนต่อโรคที่เกษตรกรในจังหวัด<br>ใช้เพาะปลูก  | Data 1.2.1<br>จำนวนชนิดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี<br>และทนต่อโรคที่เกษตรกรในจังหวัด<br>ใช้เพาะปลูก |       |                       |                              |                      |                          |
|  | KPI 1.2.2<br>จำนวนแหล่งวิจัยและผลิตพันธุ์ข้าว<br>คุณภาพดีของกลุ่มจังหวัด                   | Data 1.2.2<br>จำนวนแหล่งวิจัยและผลิตพันธุ์ข้าว<br>คุณภาพดีของกลุ่มจังหวัด                  |       |                       |                              |                      |                          |
| CSF 1.3<br>พัฒนาปัจจัยการผลิต<br>ที่มีความปลอดภัยจากการใช้<br>สารเคมี การบริหารระบบ<br>นิเวศน์ในนาข้าว     | KPI 1.3.1<br>คุณภาพดินและลักษณะพื้นที่<br>ที่มีความเหมาะสมในการเพาะปลูกข้าว<br>จากสารเคมี  | Data 1.3.1<br>ข้อมูลชุดดินในแต่ละพื้นที่ (รหัสชุดดิน)                                      |       |                       |                              |                      |                          |
|  |  | Data 1.3.2<br>ค่าวิเคราะห์ดินในแต่ละพื้นที่ (ค่า pH)                                       |       |                       |                              |                      |                          |

ตารางที่ 24 : (ร่าง) แผนผังรายการสถิติทางการ “บริหารจัดการสินค้าข้าวอย่างยั่งยืน” (ต่อ)

| ห่วงโซ่มูลค่า (VC) และ ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)  | ตัวชี้วัด   | รายการสถิติทางการ  | หน่วย | มี/ไม่มี<br>ฐานข้อมูล | วิธีเก็บ<br>รวบรวม<br>ข้อมูล | ความถี่<br>ของข้อมูล | หน่วยงาน<br>ผู้รับผิดชอบ |
|---|---|--|-------|-----------------------|------------------------------|----------------------|--------------------------|
| CSF 1.3 (ต่อ)<br>พัฒนาปัจจัยการผลิต<br>ที่มีความปลอดภัยจากการใช้<br>สารเคมี การบริหารระบบ<br>นิเวศน์ในนาข้าว          | KPI 1.3.1 (ต่อ)<br>คุณภาพดินและลักษณะพื้นที่<br>ที่มีความเหมาะสมในการเพาะปลูกข้าว<br>จากสารเคมี           | Data 1.3.3<br>ผลตรวจหาสารเคมีตกค้างในเลือด<br>แบบสุ่มจากเกษตรกร  |       |                       |                              |                      |                          |
|   | KPI 1.3.2<br>จำนวนพื้นที่บริหารจัดการน้ำในเขต<br>ชลประทานและแหล่งน้ำสาธารณะ                               | Data 1.3.4<br>จำนวนพื้นที่ชลประทาน   |       |                       |                              |                      |                          |
|   |   | Data 1.3.5<br>จำนวนพื้นที่แหล่งน้ำสาธารณะ  |       |                       |                              |                      |                          |
| CSF 1.4<br>การพัฒนา ดัดแปลง<br>และเลือกใช้เทคโนโลยีที่<br>ทันสมัยและเหมาะสมกับ<br>การผลิตข้าวหอมมะลิ<br>ทั้งกระบวนการ | KPI 1.4.1<br>จำนวนเทคโนโลยีที่มีการพัฒนา<br>ดัดแปลงและเลือกใช้ที่เหมาะสมกับ<br>การผลิตข้าวของกลุ่มจังหวัด | Data 1.4.1<br>จำนวนเทคโนโลยีที่มีการพัฒนา<br>ดัดแปลงและเลือกใช้ที่เหมาะสมกับ<br>การผลิตข้าวของกลุ่มจังหวัด |       |                       |                              |                      |                          |
| <b>VC 2 : การเพิ่มผลผลิต พัฒนาคุณภาพ และลดต้นทุน</b>  |   |  |       |                       |                              |                      |                          |
| CSF 2.1<br>การส่งเสริมการผลิตข้าว   | KPI 2.1.1<br>ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของจำนวนเกษตรกร<br>และพื้นที่ปลูกข้าว                                      | Data 2.1.1<br>จำนวนเกษตรกรที่ปลูกข้าว<br>ในปีปัจจุบันและปีที่ผ่านมา  |       |                       |                              |                      |                          |
|   |   | Data 2.1.2<br>จำนวนพื้นที่ปลูกข้าว<br>ในปีปัจจุบันและปีที่ผ่านมา   |       |                       |                              |                      |                          |

ตารางที่ 24 : (ร่าง) แผนผังรายการสถิติทางการ “บริหารจัดการสินค้าข้าวอย่างยั่งยืน” (ต่อ)

| ห่วงโซ่มูลค่า (VC) และ ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)   | ตัวชี้วัด  | รายการสถิติทางการ   | หน่วย | มี/ไม่มี<br>ฐานข้อมูล | วิธีเก็บ<br>รวบรวม<br>ข้อมูล | ความถี่<br>ของข้อมูล | หน่วยงาน<br>ผู้รับผิดชอบ |  |
|--|--|---|-------|-----------------------|------------------------------|----------------------|--------------------------|--|
| CSF 2.1 (ต่อ)<br>การส่งเสริมการผลิตข้าว  | KPI 2.1.1 (ต่อ)<br>ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของจำนวนเกษตรกร<br>และพื้นที่ปลูกข้าว   | Data 2.1.3<br>ร้อยละของพื้นที่ปลูกข้าว<br>เมื่อเทียบกับพื้นที่ปลูกข้าวทั้งหมด<br>ของกลุ่มจังหวัด  |       |                       |                              |                      |                          |  |
|  |  | Data 2.1.4<br>ผลผลิตต่อไร่ของการปลูกข้าวขาว<br>ในปีปัจจุบันและปีที่ผ่านมา   |       |                       |                              |                      |                          |  |
| CSF 2.2<br>การสนับสนุนเกษตรกรในระบบ<br>การผลิตข้าวที่ได้มาตรฐาน<br>อย่างต่อเนื่อง เช่น การอบรม<br>สาธิต ดูงาน ด้านการใช้พื้นที่<br>เพาะปลูก การพัฒนาคุณภาพ<br>ดิน แหล่งน้ำที่ปลอดภัยจาก<br>สารเคมี การเพิ่มผลผลิต และ<br>การลดต้นทุน เป็นต้น | KPI 2.2.1<br>จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการสนับสนุน<br>และพัฒนาความรู้เกี่ยวกับระบบ<br>การผลิตข้าวให้ได้คุณภาพและ<br>มาตรฐาน | Data 2.2.1<br>จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการสนับสนุน<br>และพัฒนาความรู้เกี่ยวกับระบบ<br>การผลิตข้าวให้ได้คุณภาพและ<br>มาตรฐาน GAP หรือที่เทียบเท่า GAP<br>ของกลุ่มจังหวัด |       |                       |                              |                      |                          |  |
|  |  | Data 2.2.2<br>จำนวนผลผลิตข้าวหอมมะลิปลอดภัย<br>เฉลี่ยต่อไร่ ในปีปัจจุบันและปีที่ผ่านมา  |       |                       |                              |                      |                          |  |
|  | KPI 2.2.2<br>มูลค่าการค้าข้าวหอมมะลิปลอดภัย<br>ของกลุ่มจังหวัดเพิ่มขึ้น  | Data 2.2.3<br>มูลค่าการค้าข้าวหอมมะลิปลอดภัย  |       |                       |                              |                      |                          |  |
|  |  | Data 2.2.4<br>จำนวนค่าใช้จ่ายในการเพาะปลูก<br>ข้าวหอมมะลิปลอดภัยเฉลี่ยต่อไร่<br>ในปีปัจจุบันและปีที่ผ่านมา  |       |                       |                              |                      |                          |  |

ตารางที่ 24 : (ร่าง) แผนผังรายการสถิติทางการ “บริหารจัดการสินค้าข้าวอย่างยั่งยืน” (ต่อ)

| ห่วงโซ่มูลค่า (VC) และ ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)   | ตัวชี้วัด  | รายการสถิติทางการ   | หน่วย | มี/ไม่มี<br>ฐานข้อมูล | วิธีเก็บ<br>รวบรวม<br>ข้อมูล | ความถี่<br>ของข้อมูล | หน่วยงาน<br>ผู้รับผิดชอบ |
|--|--|---|-------|-----------------------|------------------------------|----------------------|--------------------------|
| CSF 2.2 (ต่อ)<br>การสนับสนุนเกษตรกรในระบบ<br>การผลิตข้าวที่ได้มาตรฐาน<br>อย่างต่อเนื่อง เช่น การอบรม<br>สาธิต ฐาน ด้านการใช้พื้นที่<br>เพาะปลูก การพัฒนาคุณภาพ<br>ดิน แหล่งน้ำที่ปลอดภัยจาก<br>สารเคมี การเพิ่มผลผลิต และ<br>การลดต้นทุน เป็นต้น | KPI 2.2.3<br>จำนวนพื้นที่ปลูกข้าวที่เข้าร่วมโครงการ<br>ปลูกข้าวหอมมะลิปลอดภัย<br>ของกลุ่มจังหวัดได้รับการรับรอง<br>คุณภาพข้าวตามมาตรฐาน  | Data 2.2.5<br>จำนวนพื้นที่ปลูกข้าวที่เข้าร่วมโครงการ<br>ปลูกข้าวหอมมะลิปลอดภัย<br>ของกลุ่มจังหวัดที่ได้รับการรับรอง<br>คุณภาพข้าวตาม มาตรฐาน GAP<br>หรือเทียบเท่า GAP ของกลุ่มจังหวัด |       |                       |                              |                      |                          |
|  |  | Data 2.2.6<br>ปริมาณการใช้ปุ๋ยอินทรีย์/ไร่ (กิโลกรัม)   |       |                       |                              |                      |                          |
|  |  | Data 2.2.7<br>ปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมี/ไร่ (กิโลกรัม)   |       |                       |                              |                      |                          |
| CSF 2.3<br>เกษตรกรมีแผนการผลิต<br>และแผนการเก็บเกี่ยว<br>ที่เหมาะสม (Crop Zoning<br>and planning)  | KPI 2.3.1<br>จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการส่งเสริม<br>ให้สามารถจัดทำแผนการผลิต<br>และแผนการเก็บเกี่ยวที่เหมาะสม<br>(Crop Zoning and planning) | Data 2.3.1<br>จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการส่งเสริม<br>จนมีแผนการผลิต และแผนการเก็บ<br>เกี่ยวที่เหมาะสม (Crop Zoning<br>and planning)  |       |                       |                              |                      |                          |
| CSF 2.4<br>เกษตรกรมีความสามารถ<br>ในการจัดการวัชพืชเหลือใช้<br>จากการปลูกข้าวอินทรีย์<br>ให้เกิดประโยชน์   | KPI 2.4.1<br>จำนวนเกษตรกรที่มีการจัดการวัชพืช<br>เหลือใช้จากการปลูกข้าวอินทรีย์ให้เกิด<br>ประโยชน์เพิ่มขึ้น                              | Data 2.4.1<br>จำนวนเกษตรกรที่มีการจัดการวัชพืช<br>เหลือใช้จากการปลูกข้าวอินทรีย์ให้เกิด<br>ประโยชน์   |       |                       |                              |                      |                          |
|  |  | Data 2.4.2<br>รายได้จากการจัดการวัชพืชเหลือใช้<br>จากการปลูกข้าวอินทรีย์  |       |                       |                              |                      |                          |



ตารางที่ 24 : (ร่าง) แผนผังรายการสถิติทางการ “บริหารจัดการสินค้าข้าวอย่างยั่งยืน” (ต่อ)

| ห่วงโซ่มูลค่า (VC) และ ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)  | ตัวชี้วัด  | รายการสถิติทางการ  | หน่วย | มี/ไม่มี<br>ฐานข้อมูล | วิธีเก็บ<br>รวบรวม<br>ข้อมูล | ความถี่<br>ของข้อมูล | หน่วยงาน<br>ผู้รับผิดชอบ |
|---|--|--|-------|-----------------------|------------------------------|----------------------|--------------------------|
| <b>VC 3 : การพัฒนาเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร</b>   |  |  |       |                       |                              |                      |                          |
| CSF 3.1<br>การส่งเสริมการรวมกลุ่ม<br>สหกรณ์การเกษตร<br>กลุ่มเกษตรกร หรือกลุ่ม<br>วิสาหกิจชุมชน เพื่อถ่ายทอด<br>ความรู้ด้านการบริหารจัดการ<br>ธุรกิจการเกษตรตามหลัก<br>เศรษฐกิจพอเพียง | KPI 3.1.1<br>จำนวนสหกรณ์การเกษตร<br>กลุ่มเกษตรกร กลุ่มวิสาหกิจชุมชน<br>ผู้ปลูกข้าวปลอดภัย<br>ของกลุ่มจังหวัดที่เพิ่มขึ้น   | Data 3.1.1<br>จำนวนสหกรณ์การเกษตร<br>กลุ่มเกษตรกร กลุ่มวิสาหกิจชุมชน<br>ผู้ปลูกข้าวปลอดภัย<br>ของกลุ่มจังหวัดในปีปัจจุบัน<br>และปีที่ผ่านมา  |       |                       |                              |                      |                          |
|   |  | Data 3.1.2<br>ผลการสำรวจร้อยละความพึงพอใจ<br>และความเห็นประโยชน์ ของเกษตรกร<br>สมาชิกสหกรณ์การเกษตร<br>กลุ่มเกษตรกร กลุ่มวิสาหกิจชุมชน<br>ที่ได้รับถ่ายทอดความรู้ด้านการบริหาร<br>จัดการธุรกิจการเกษตรการค้าข้าว |       |                       |                              |                      |                          |
| CSF 3.2<br>การพัฒนาให้เป็นศูนย์การเรียนรู้<br>และการถ่ายทอดเทคโนโลยี<br>การผลิตข้าวทั้งกระบวนการ  | KPI 3.2.1<br>จำนวนเกษตรกรและสมาชิกสหกรณ์<br>ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยี<br>และพัฒนาศักยภาพการผลิตข้าวทั้ง<br>กระบวนการจากศูนย์การเรียนรู้ของ<br>กลุ่มจังหวัดที่เพิ่มขึ้น | Data 3.2.1<br>จำนวนเกษตรกรและสมาชิกสหกรณ์<br>ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยี<br>และพัฒนาศักยภาพการผลิตข้าวทั้ง<br>กระบวนการจากศูนย์การเรียนรู้ฯ ของ<br>กลุ่มจังหวัดในปีปัจจุบันและปีที่ผ่านมา                          |       |                       |                              |                      |                          |

ตารางที่ 24 : (ร่าง) แผนผังรายการสถิติทางการ “บริหารจัดการสินค้าข้าวอย่างยั่งยืน” (ต่อ)

| ห่วงโซ่มูลค่า (VC) และ ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)   | ตัวชี้วัด  | รายการสถิติทางการ   | หน่วย | มี/ไม่มี<br>ฐานข้อมูล | วิธีเก็บ<br>รวบรวม<br>ข้อมูล | ความถี่<br>ของข้อมูล | หน่วยงาน<br>ผู้รับผิดชอบ |
|--|--|---|-------|-----------------------|------------------------------|----------------------|--------------------------|
| CSF 3.2 (ต่อ)<br>การพัฒนาให้เป็นศูนย์การเรียนรู้<br>และการถ่ายทอดเทคโนโลยี<br>การผลิตข้าว<br>ทั้งกระบวนการ | KPI 3.2.2<br>จำนวนศูนย์การเรียนรู้<br>และการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต<br>ข้าวและศูนย์ประสานงานกลุ่ม<br>เกษตรกรและภาคธุรกิจ                   | Data 3.2.2<br>จำนวนศูนย์การเรียนรู้<br>และการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต<br>ข้าว  |       |                       |                              |                      |                          |
|  |  | Data 3.2.3<br>จำนวนศูนย์ประสานงานกลุ่มเกษตรกร<br>และภาคธุรกิจ   |       |                       |                              |                      |                          |
| CSF 3.3<br>การมีเครือข่ายสถาบันการเงิน/<br>กองทุนเพื่อช่วยเหลือ<br>ด้านการเงินให้เกษตรกร<br>ที่ปลูกข้าว    | KPI 3.3.1<br>ร้อยละของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวที่ได้รับ<br>การสนับสนุนด้านต้นทุนการผลิตและ<br>การเงิน เมื่อเทียบกับเกษตรกรผู้ปลูก<br>ข้าวทั้งหมด | Data 3.3.1<br>จำนวนเกษตรกรผู้ปลูกข้าว<br>ที่ได้รับการสนับสนุนด้านต้นทุน<br>การผลิตและการเงินจากสถาบัน<br>การเงิน/กองทุน |       |                       |                              |                      |                          |
|  |  | Data 3.3.2<br>จำนวนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวทั้งหมด  |       |                       |                              |                      |                          |
|  | KPI 3.3.2<br>จำนวนสถาบันการเงินที่เป็นแหล่งทุน<br>ให้เกษตรกรกู้ยืมได้  | Data 3.3.3<br>จำนวนสถาบันการเงินที่เป็นแหล่งทุน<br>ให้เกษตรกรกู้ยืมได้  |       |                       |                              |                      |                          |
|  |  | Data 3.3.4<br>จำนวนกองทุนเงินกู้ยืมต่างๆ  |       |                       |                              |                      |                          |

ตารางที่ 24 : (ร่าง) แผนผังรายการสถิติทางการ “บริหารจัดการสินค้าข้าวอย่างยั่งยืน” (ต่อ)

| ห่วงโซ่มูลค่า (VC) และ ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)   | ตัวชี้วัด  | รายการสถิติทางการ   | หน่วย | มี/ไม่มี<br>ฐานข้อมูล | วิธีเก็บ<br>รวบรวม<br>ข้อมูล | ความถี่<br>ของข้อมูล | หน่วยงาน<br>ผู้รับผิดชอบ |
|--|--|---|-------|-----------------------|------------------------------|----------------------|--------------------------|
| <b>VC 4 : การแปรรูป การเพิ่มและสร้างคุณค่า</b>   |  |   |       |                       |                              |                      |                          |
| CSF 4.1<br>โรงสีชุมชน โรงสีสหกรณ์<br>มีจำนวนเพียงพอและได้รับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่มาตรฐานสำหรับการสีข้าว  | KPI 4.1.1<br>จำนวนโรงสีชุมชน โรงสีสหกรณ์<br>ที่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนา<br>ให้มีความพร้อมเข้าสู่มาตรฐาน GMP   | Data 4.1.1<br>จำนวนโรงสีชุมชน โรงสีสหกรณ์<br>ที่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนา<br>ให้มีความพร้อมเข้าสู่มาตรฐาน GMP   |       |                       |                              |                      |                          |
| CSF 4.2<br>การใช้เทคโนโลยีเพื่อรักษา<br>คุณภาพข้าวหลังการเก็บเกี่ยว<br>(เช่น การเก็บรักษาข้าวเปลือก<br>ให้มีคุณภาพและปลอดภัยตาม<br>มาตรฐาน การใช้เครื่อง อบลด<br>ความชื้นข้าว เป็นต้น) | KPI 4.2.1<br>จำนวนเกษตรกรที่ใช้เทคโนโลยี<br>เพื่อรักษาคุณภาพข้าว<br>หลังการเก็บเกี่ยว (เช่น การเก็บรักษา<br>ข้าวเปลือกให้มีคุณภาพและปลอดภัย<br>ตามมาตรฐาน การใช้เครื่องอบ<br>ความชื้นข้าว เป็นต้น) | Data 4.2.1<br>จำนวนเกษตรกรที่ใช้เทคโนโลยี<br>เพื่อรักษาคุณภาพข้าว<br>หลังการเก็บเกี่ยว (เช่น การเก็บรักษา<br>ข้าวเปลือกให้มีคุณภาพและปลอดภัย<br>ตามมาตรฐาน การใช้เครื่องอบ<br>ความชื้นข้าว เป็นต้น) |       |                       |                              |                      |                          |
|  |  | Data 4.2.2<br>ปริมาณข้าวเปลือกข้าว<br>ที่มีการเก็บรักษาให้มีคุณภาพ<br>และปลอดภัยตามมาตรฐาน  |       |                       |                              |                      |                          |
|  | KPI 4.2.3<br>จำนวนเกษตรกรและโรงสีที่ได้รับ<br>การอบรมและพัฒนาความรู้เกี่ยวกับ<br>เทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยวเพื่อสร้าง<br>มูลค่าเพิ่มของผลผลิตข้าว  | Data 4.2.3<br>จำนวนเกษตรกรและโรงสีที่ได้รับ<br>การอบรมและพัฒนาความรู้เกี่ยวกับ<br>เทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยวเพื่อสร้าง<br>มูลค่าเพิ่มของผลผลิตข้าว  |       |                       |                              |                      |                          |

ตารางที่ 24 : (ร่าง) แผนผังรายการสถิติทางการ “บริหารจัดการสินค้าข้าวอย่างยั่งยืน” (ต่อ)

| ห่วงโซ่มูลค่า (VC) และ ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)   | ตัวชี้วัด   | รายการสถิติทางการ   | หน่วย | มี/ไม่มี<br>ฐานข้อมูล | วิธีเก็บ<br>รวบรวม<br>ข้อมูล | ความถี่<br>ของข้อมูล | หน่วยงาน<br>ผู้รับผิดชอบ |
|--|---|---|-------|-----------------------|------------------------------|----------------------|--------------------------|
| CSF 4.3<br>ผลผลิตข้าวที่ได้รับ<br>การรับรองคุณภาพข้าว<br>เพื่อการค้าในประเทศ<br>ตามมาตรฐานข้าว<br>ของกลุ่มจังหวัด หรือในกรณี<br>ที่เป็นเงื่อนไขการส่งออก<br>ให้ต้องมีมาตรฐาน GAP/<br>GMP/HACCP | KPI 4.3.1<br>ผลผลิตข้าวที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานข้าว<br>เทียบเท่า GAP ของกลุ่มจังหวัด<br>หรือในกรณีที่เป็เงื่อนไขการส่งออก<br>ให้ต้องมี มาตรฐาน GAP/GMP/<br>HACCP | Data 4.3.1<br>ปริมาณข้าวที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานข้าว<br>เทียบเท่า GAP ของกลุ่มจังหวัด หรือ<br>ในกรณีที่เป็เงื่อนไขการส่งออกให้<br>ต้องมี มาตรฐาน GAP/GMP/HACCP |       |                       |                              |                      |                          |
| CSF 4.4<br>การใช้เทคโนโลยีการบรรจุ<br>หีบห่อเพื่อรักษาคุณภาพ<br>และยืดอายุข้าว   | KPI 4.4.1<br>จำนวนชนิดของบรรจุภัณฑ์ข้าว<br>ของจังหวัดที่ได้รับการตรวจสอบว่า<br>สามารถรักษาคุณภาพและยืดอายุข้าว  | Data 4.4.1<br>จำนวนชนิดของบรรจุภัณฑ์ข้าว<br>ของกลุ่มจังหวัดที่ได้รับการตรวจสอบ<br>ว่าสามารถรักษาคุณภาพและยืดอายุ<br>ข้าว                                  |       |                       |                              |                      |                          |
|  | KPI 4.4.2<br>ปริมาณข้าวที่ใช้บรรจุภัณฑ์<br>ที่มีการใช้เทคโนโลยีการบรรจุหีบห่อ<br>เพื่อรักษาคุณภาพและยืดอายุข้าว   | Data 4.4.2<br>ปริมาณข้าวที่ใช้บรรจุภัณฑ์<br>ที่มีการใช้เทคโนโลยีการบรรจุหีบห่อ<br>เพื่อรักษาคุณภาพและยืดอายุข้าว  |       |                       |                              |                      |                          |
| CSF 4.5<br>การแปรรูปสินค้าให้มีมูลค่า<br>เพิ่มขึ้น (Value Creation)  | KPI 4.5.1<br>เกิดกระบวนการแปรรูปสินค้า<br>สร้างมูลค่า (Value Creation)<br>ให้กับข้าวและผลิตภัณฑ์ข้าว  | Data 4.5.1<br>จำนวนกลุ่ม OTOP และผู้ประกอบการ<br>ที่มีการพัฒนาหรือแปรรูปก่อให้เกิด<br>มูลค่าเพิ่ม   |       |                       |                              |                      |                          |

ตารางที่ 24 : (ร่าง) แผนผังรายการสถิติทางการ “บริหารจัดการสินค้าข้าวอย่างยั่งยืน” (ต่อ)

| ห่วงโซ่มูลค่า (VC) และ ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)  | ตัวชี้วัด  | รายการสถิติทางการ  | หน่วย | มี/ไม่มี<br>ฐานข้อมูล | วิธีเก็บ<br>รวบรวม<br>ข้อมูล | ความถี่<br>ของข้อมูล | หน่วยงาน<br>ผู้รับผิดชอบ |
|---|--|--|-------|-----------------------|------------------------------|----------------------|--------------------------|
| CSF 4.5 (ต่อ)<br>การแปรรูปสินค้าให้มีมูลค่า<br>เพิ่มขึ้น (Value Creation)   | KPI 4.5.1 (ต่อ)<br>เกิดกระบวนการแปรรูปสินค้า<br>สร้างมูลค่า (Value Creation)<br>ให้กับข้าวและผลิตภัณฑ์ข้าว | Data 4.5.2<br>จำนวนผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าว/<br>ผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง                                   |       |                       |                              |                      |                          |
| <b>VC 5 : การขนส่งสินค้าและจัดการบริหารสินค้า (Logistics)</b>   |  |  |       |                       |                              |                      |                          |
| CSF 5.1<br>การส่งเสริมศูนย์รวบรวม<br>และกระจายสินค้าข้าวในระดับ<br>จังหวัดและระดับกลุ่มจังหวัด<br>เช่น มียุ้งฉาง หรือโกดัง หรือ<br>สถานที่รวบรวมสินค้าข้าว<br>ที่ได้มาตรฐาน (Warehouse) | KPI 5.1.1<br>จำนวนยุ้งฉาง หรือโกดัง หรือสถานที่<br>เก็บรวบรวมสินค้า (Warehouse)<br>ที่ได้มาตรฐานข้าว       | Data 5.1.1<br>จำนวนยุ้งฉาง หรือโกดัง หรือ สถานที่<br>เก็บรวบรวมสินค้า (Warehouse)<br>ที่ได้มาตรฐานข้าว |       |                       |                              |                      |                          |
|   | KPI 5.1.2<br>จำนวนศูนย์รวบรวมและกระจาย<br>ข้าวในระดับจังหวัด   | Data 5.1.2<br>จำนวนศูนย์รวบรวมและกระจาย<br>ข้าวในระดับจังหวัด  |       |                       |                              |                      |                          |
| CSF 5.2<br>การใช้ระบบการขนส่งข้าวที่<br>เหมาะสมมีคุณภาพและมี<br>ประสิทธิภาพตั้งแต่แหล่งผลิต<br>ไปโรงสีชุมชน และคลังเก็บ<br>สินค้าจนถึงตลาด  | KPI 5.2.1<br>ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการขนส่ง<br>ข้าวของกลุ่มจังหวัดลดลง  | Data 5.2.1<br>ปริมาณการขนส่งข้าว โดยจำแนกตาม<br>ระบบการขนส่งทางน้ำ ทางบก<br>และทางราง                  |       |                       |                              |                      |                          |
|   |  | Data 5.2.2<br>ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการขนส่ง<br>ข้าวของกลุ่มจังหวัด                                       |       |                       |                              |                      |                          |

ตารางที่ 24 : (ร่าง) แผนผังรายการสถิติทางการ “บริหารจัดการสินค้าข้าวอย่างยั่งยืน” (ต่อ)

| ห่วงโซ่มูลค่า (VC) และ ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)   | ตัวชี้วัด   | รายการสถิติทางการ  | หน่วย | มี/ไม่มี<br>ฐานข้อมูล | วิธีเก็บ<br>รวบรวม<br>ข้อมูล | ความถี่<br>ของข้อมูล | หน่วยงาน<br>ผู้รับผิดชอบ |
|--|---|--|-------|-----------------------|------------------------------|----------------------|--------------------------|
| <b>VC 6 : การพัฒนาระบบการตลาด</b>  |   |  |       |                       |                              |                      |                          |
| CSF 6.1<br>การมีระบบตลาดกลางสินค้า<br>ข้าวที่ได้มาตรฐาน  | KPI 6.1.1<br>ปริมาณข้าวที่มีการซื้อขายผ่านตลาด<br>กลางสินค้าข้าวอินทรีย์ของกลุ่มจังหวัด<br>เพิ่มขึ้น                          | Data 6.1.1<br>ปริมาณข้าวที่มีการซื้อขายผ่านตลาด<br>กลางสินค้าข้าวอินทรีย์ของกลุ่มจังหวัด                                       |       |                       |                              |                      |                          |
| CSF 6.2<br>การมีระบบตลาดซื้อขาย<br>ข้าวล่วงหน้า  | KPI 6.2.1<br>ปริมาณข้าวที่มีการซื้อขายผ่านตลาด<br>ซื้อขายข้าวล่วงหน้าเพิ่มขึ้น  | Data 6.2.1<br>ปริมาณข้าวที่มีการซื้อขายผ่านตลาด<br>ซื้อขายข้าวล่วงหน้า   |       |                       |                              |                      |                          |
| CSF 6.3<br>การมีการประชาสัมพันธ์<br>และการส่งเสริมการขาย<br>ที่เหมาะสมกับแผนการผลิต<br>และแผนการเก็บเกี่ยว | KPI 6.3.1<br>จำนวนครั้งของการโฆษณา<br>ประชาสัมพันธ์และการส่งเสริมการขาย<br>ข้าวที่เหมาะสมกับแผนการผลิตและ<br>แผนการเก็บเกี่ยว | Data 6.3.1<br>จำนวนครั้งของการโฆษณา<br>ประชาสัมพันธ์และการส่งเสริมการขาย<br>ข้าวที่เหมาะสมกับแผนการผลิตและ<br>แผนการเก็บเกี่ยว |       |                       |                              |                      |                          |
|  | KPI 6.3.2<br>จำนวนและมูลค่าการสั่งซื้อข้าวจากการ<br>จัดงานแสดงสินค้าและ Road Show   | Data 6.3.2<br>จำนวนการสั่งซื้อข้าวจากการจัดงาน<br>แสดงสินค้า และ Road Show   |       |                       |                              |                      |                          |
|  |   | Data 6.3.3<br>มูลค่าการสั่งซื้อข้าวจากการจัดงาน<br>แสดงสินค้าและ Road Show   |       |                       |                              |                      |                          |

ตารางที่ 24 : (ร่าง) แผนผังรายการสถิติทางการ “บริหารจัดการสินค้าข้าวอย่างยั่งยืน” (ต่อ)

| ห่วงโซ่มูลค่า (VC) และ ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)   | ตัวชี้วัด  | รายการสถิติทางการ  | หน่วย | มี/ไม่มี<br>ฐานข้อมูล | วิธีเก็บ<br>รวบรวม<br>ข้อมูล | ความถี่<br>ของข้อมูล | หน่วยงาน<br>ผู้รับผิดชอบ |
|--|--|--|-------|-----------------------|------------------------------|----------------------|--------------------------|
| CSF 6.4<br>การจัดการข้อมูลการตลาด<br>(Market Intelligence Unit)<br>อย่างมีประสิทธิภาพ  | KPI 6.4.1<br>จำนวนฐานข้อมูลเกี่ยวกับตลาด ราคา<br>และปริมาณความต้องการข้าว<br>ของกลุ่มจังหวัด                               | Data 6.4.1<br>จำนวนฐานข้อมูลเกี่ยวกับตลาด ราคา<br>และปริมาณความต้องการข้าว<br>ของกลุ่มจังหวัด  |       |                       |                              |                      |                          |
| CSF 6.5<br>การพัฒนาขีดความสามารถ<br>ในการแข่งขันทางการตลาด<br>(เช่น การสร้างเครือข่าย<br>ความร่วมมือในการส่งเสริม<br>การตลาดกับภาคส่วนต่างๆ<br>การรวมกลุ่มเกษตรกร<br>เพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรอง) | KPI 6.5.1<br>จำนวนช่องทางการจำหน่าย<br>ข้าวของกลุ่มจังหวัดที่เพิ่มขึ้น   | Data 6.5.1<br>จำนวนช่องทาง การจำหน่าย<br>ข้าวของกลุ่มจังหวัด<br>ในปีปัจจุบันและปีที่ผ่านมา   |       |                       |                              |                      |                          |
|  | KPI 6.5.2<br>จำนวนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ<br>ในการส่งเสริมการตลาด<br>และการรวมกลุ่มเกษตรกร<br>ปลูกข้าวของที่เพิ่มขึ้น | Data 6.5.2<br>จำนวนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ<br>ในการส่งเสริมการตลาด<br>และการรวมกลุ่มเกษตรกรปลูกข้าว<br>ในปีปัจจุบันและปีที่ผ่านมา |       |                       |                              |                      |                          |
| CSF 6.6<br>มีตราสัญลักษณ์บรรจุภัณฑ์ข้าว<br>เป็นเอกลักษณ์ของกลุ่มจังหวัด  | KPI 6.6.1<br>จำนวนรูปแบบบรรจุภัณฑ์<br>และตราสัญลักษณ์ที่จังหวัด<br>ให้การรับรองและมีการขอแจ้ง<br>จดทรัพย์สินทางปัญญา       | Data 6.6.1<br>จำนวนรูปแบบบรรจุภัณฑ์<br>และตราสัญลักษณ์ที่จังหวัด<br>ให้การรับรองและมีการขอแจ้ง<br>จดทรัพย์สินทางปัญญา                  |       |                       |                              |                      |                          |
|  |  | Data 6.6.2<br>ร้อยละของระดับความพึงพอใจ<br>ใน Brand และรูปแบบบรรจุภัณฑ์ข้าว<br>และผลิตภัณฑ์จากข้าวของกลุ่มจังหวัด                      |       |                       |                              |                      |                          |

## กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1

## การค้าชายแดน





ตารางที่ 25 : แผนผังรายการสถิติทางการ “การค้าชายแดน”

| ห่วงโซ่มูลค่า (VC) และ ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)  | ตัวชี้วัด  | รายการสถิติทางการ  | หน่วย   | มี/ไม่มี<br>ฐานข้อมูล | วิธีเก็บ<br>รวบรวม<br>ข้อมูล | ความถี่ของ<br>ข้อมูล | หน่วยงาน<br>ผู้รับผิดชอบ                            |
|---|--|--|---------|-----------------------|------------------------------|----------------------|---|
| <b>VC 1 : การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน/เตรียมความพร้อมด้านแรงงาน</b>                                |  |  |         |                       |                              |                      |   |
| CSF 1.1<br>การพัฒนา/ ปรับปรุงเส้นทาง<br>สายหลัก   | KPI 1.1<br>เส้นทางการคมนาคมสายหลัก<br>ของกลุ่มจังหวัดได้รับการพัฒนา/<br>ปรับปรุง ให้มีความสมบูรณ์สามารถ<br>รองรับการใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพ                           | Data 1.1.1<br>จำนวนเส้นทางการคมนาคมสายหลัก<br>ของกลุ่มจังหวัดที่ต้องได้รับการพัฒนา/<br>ปรับปรุง                    | โครงการ | มี                    | รายงาน                       | รายปี                | แขวง2/<br>ทางหลวงชนบท/<br>แขวง1                     |
| CSF 1.2<br>การพัฒนา/ปรับปรุงเส้นทาง<br>สายรอง   | KPI 1.2<br>เส้นทางการคมนาคมสายรอง<br>ของกลุ่มจังหวัดได้รับการพัฒนา/<br>ปรับปรุง ให้มีความสมบูรณ์ สามารถ<br>รองรับการใช้งานทดแทนหรือเป็น<br>ทางเลือกจากทางคมนาคมสายหลัก | Data 1.2.1<br>จำนวนเส้นทางการคมนาคมสายรอง<br>ของกลุ่มจังหวัดที่ต้องได้รับการพัฒนา/<br>ปรับปรุง                     | โครงการ | มี                    | รายงาน                       | รายปี                | แขวง2/<br>ทางหลวงชนบท/<br>แขวง1                     |
| CSF 1.3<br>การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน<br>ด้านคมนาคมขนส่งอื่นๆ<br>ของกลุ่มจังหวัด                  | KPI 1.3<br>เส้นทางการคมนาคมอื่นๆ ได้รับ<br>การพัฒนาเป็นเส้นทางเลือกทดแทน   | Data 1.3.1<br>จำนวนเส้นทางการคมนาคมสายอื่น<br>เพื่อใช้เป็นเส้นทางทดแทนทางเลือก<br>ของกลุ่มจังหวัดที่ได้รับการพัฒนา |         | ไม่มี                 |                              |                      |   |
| CSF 1.4<br>การพัฒนาฝีมือแรงงาน<br>และยกระดับมาตรฐาน<br>แรงงานด้วยมาตรฐานฝีมือ<br>แรงงานแห่งชาติ | KPI 1.4<br>แรงงานได้รับการพัฒนาฝีมือแรงงาน<br>และได้งานทำเพิ่มขึ้น   | Data 1.4.1<br>จำนวนแรงงานที่ได้รับการพัฒนาฝีมือ<br>แรงงานและได้งานทำ   | ราย     | มี                    | รายงาน                       | ปีงบประมาณ           | ศูนย์พัฒนาฝีมือ<br>แรงงานจังหวัดตาก<br>และอุตรดิตถ์ |
|   |  | Data 1.4.2<br>ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของแรงงานที่ได้รับการ<br>พัฒนาฝีมือแรงงานและได้งานทำ                               | ร้อยละ  | มี                    | รายงาน                       | ปีงบประมาณ           | ศูนย์พัฒนาฝีมือ<br>แรงงานจังหวัดตาก<br>และอุตรดิตถ์ |

ตารางที่ 25 : แผนผังรายการสถิติทางการ “การค้าชายแดน” (ต่อ)

| ห่วงโซ่มูลค่า (VC) และ ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)        | ตัวชี้วัด   | รายการสถิติทางการ  | หน่วย    | มี/ไม่มี<br>ฐานข้อมูล | วิธีเก็บ<br>รวบรวม<br>ข้อมูล | ความถี่<br>ของข้อมูล | หน่วยงาน<br>ผู้รับผิดชอบ                           |
|---|---|--|----------|-----------------------|------------------------------|----------------------|--|
| <b>VC 2 : การขยาย/ ปรับปรุงระบบสาธารณูปโภค</b>          |   |  |          |                       |                              |                      |  |
| CSF 2.1<br>การขยาย/ปรับปรุงระบบ<br>การให้บริการน้ำประปา | KPI 2.1<br>การขยาย/ปรับปรุงระบบการให้บริการ<br>น้ำประปา | Data 2.1.1<br>จำนวนสถานีน้ำประปาชุมชน  | สถานี    | มี                    | ทะเบียน                      | รายปี                | สำนักงานการประปา<br>ส่วนภูมิภาค                    |
|   |   | Data 2.1.2<br>สัดส่วนของพื้นที่ที่ได้รับการปรับปรุง<br>ระบบน้ำประปาต่อพื้นที่ทั้งหมด | ร้อยละ   | มี                    | โครงการ                      | รายปี                | สำนักงานการประปา<br>ส่วนภูมิภาค                    |
| CSF 2.2<br>การขยาย/ปรับปรุงระบบ<br>การให้บริการไฟฟ้า    | KPI 2.2<br>การขยาย/ปรับปรุงระบบการให้บริการ<br>ไฟฟ้า    | Data 2.2.1<br>พื้นที่การให้บริการไฟฟ้า (กฟภ.)  | หมู่บ้าน | มี                    | ทะเบียน                      | รายปี                | สำนักงานการไฟฟ้า<br>ส่วนภูมิภาค                    |
|   |   | Data 2.2.2<br>สัดส่วนของพื้นที่ที่ได้รับบริการไฟฟ้า<br>ต่อพื้นที่ทั้งหมด             | ร้อยละ   | มี                    | ทะเบียน                      | รายปี                | สำนักงานการไฟฟ้า<br>ส่วนภูมิภาค                    |
| CSF 2.3<br>การขยาย/ปรับปรุงระบบ<br>การให้บริการโทรศัพท์ | KPI 2.3<br>การขยาย/ปรับปรุงระบบ<br>การให้บริการโทรศัพท์ | Data 2.3.1<br>พื้นที่การให้บริการโทรศัพท์  | -        | มี                    | ทะเบียน                      | รายปี                | บริษัท ทีโอที จำกัด<br>(มหาชน)<br>ส่วนบริการลูกค้า |
|   |   | Data 2.3.2<br>สัดส่วนของพื้นที่ให้บริการโทรศัพท์<br>ต่อพื้นที่ทั้งหมด                |          | ไม่มี                 |                              |                      | บริษัท ทีโอที จำกัด<br>(มหาชน)<br>ส่วนบริการลูกค้า |

ตารางที่ 25 : แผนผังรายการสถิติทางการ “การค้าชายแดน” (ต่อ)

| ห่วงโซ่มูลค่า (VC) และ ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)                    | ตัวชี้วัด  | รายการสถิติทางการ   | หน่วย         | มี/ไม่มี<br>ฐานข้อมูล | วิธีเก็บ<br>รวบรวม<br>ข้อมูล | ความถี่<br>ของข้อมูล | หน่วยงาน<br>ผู้รับผิดชอบ        |  |
|---|--|---|---------------|-----------------------|------------------------------|----------------------|---------------------------------|--|
| CSF 2.4<br>การพัฒนาเมืองให้น่าอยู่<br>มีสิ่งแวดล้อมที่ดีและมีคุณภาพ | KPI 2.4<br>ร้อยละของจำนวนโครงสร้างพื้นฐาน<br>และสิ่งอำนวยความสะดวกได้รับ<br>การซ่อมแซม สร้างเสริมและพัฒนา<br>ให้ดีขึ้น | Data 2.4.1<br>ระยะทางเชื่อมต่อระหว่างชุมชน/<br>อำเภอ/ จังหวัด (กิโลเมตร) จำแนก<br>ตามจุดต้นทาง - ปลายทาง  | กม.           | มี                    | สำรวจ                        | รายปี                | แขวงการทางที่ 1                 |  |
|   |  | Data 2.4.2<br>จำนวนโครงสร้างพื้นฐานทางถนน<br>(ถนน ทางเท้า สะพาน) จำแนก<br>เป็นสร้างใหม่ และซ่อมปรับปรุง<br>เส้นทางเดิม และตามหน่วยงาน<br>ที่รับผิดชอบ | แห่ง          | มี                    | โครงการ                      | รายปี                | ทางหลวงชนบท/<br>แขวงการทางที่ 1 |  |
|   |  | Data 2.4.3<br>จำนวนโครงสร้างพื้นฐานอื่นๆ (ทางราง<br>ทางน้ำ และทางอากาศ) จำแนก<br>เป็นสร้างใหม่ และซ่อมปรับปรุง  |               | ไม่มี                 |                              |                      |                                 |  |
|   |  | Data 2.4.4<br>จำนวนสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ<br>(อาทิ ห้องน้ำสาธารณะ ป้ายบอกทาง)<br>จำแนกเป็นสร้างใหม่ และซ่อมปรับปรุง                                  | แห่ง/<br>แผ่น | มี                    | สำรวจ/<br>โครงการ            | รายปี                | แขวงการทางที่ 1                 |  |

ตารางที่ 25 : แผนผังรายการสถิติทางการ “การค้าชายแดน” (ต่อ)

| ห่วงโซ่มูลค่า (VC) และ ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)                | ตัวชี้วัด  | รายการสถิติทางการ   | หน่วย | มี/ไม่มี<br>ฐานข้อมูล | วิธีเก็บ<br>รวบรวม<br>ข้อมูล | ความถี่<br>ของข้อมูล | หน่วยงาน<br>ผู้รับผิดชอบ                           |
|---|--|---|-------|-----------------------|------------------------------|----------------------|--|
| <b>VC 3 : การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ</b>                     |  |   |       |                       |                              |                      |  |
| CSF 3.1<br>การปรับปรุงระบบเทคโนโลยี<br>สารสนเทศให้มีประสิทธิภาพ | KPI 3.1<br>ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ<br>ของกลุ่มจังหวัดได้รับการพัฒนา<br>ให้มีประสิทธิภาพรองรับความต้องการ<br>ใช้งานของประชาชน | Data 3.1.1<br>จำนวนโครงการพัฒนาประสิทธิภาพ<br>ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ จำแนก<br>ตามหน่วยงานรัฐ/เอกชน                                       |       | ไม่มี                 |                              |                      |  |
|   |  | Data 3.1.2<br>สัดส่วนงบประมาณในการพัฒนา<br>ประสิทธิภาพระบบเทคโนโลยี<br>สารสนเทศ ต่องบประมาณทั้งหมด<br>จำแนกตามหน่วยงานรัฐ/ เอกชน        |       | ไม่มี                 |                              |                      |  |
| CSF 3.2<br>การขยายพื้นที่ให้บริการ<br>เทคโนโลยีสารสนเทศ         | KPI 3.2<br>พื้นที่ให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศ<br>ของกลุ่มจังหวัดมากขึ้น   | Data 3.2.1<br>จำนวนพื้นที่ที่ได้รับการพัฒนา<br>การให้บริการด้านเทคโนโลยี<br>สารสนเทศ (อินเทอร์เน็ต)                                     |       | ไม่มี                 |                              |                      | บริษัท ทีโอที จำกัด<br>(มหาชน)<br>ส่วนบริการลูกค้า |
|   |  | Data 3.2.2<br>สัดส่วนจำนวนพื้นที่ที่ได้รับการพัฒนา<br>การให้บริการด้านเทคโนโลยี<br>สารสนเทศ (อินเทอร์เน็ต) ต่อพื้นที่<br>จังหวัดทั้งหมด |       | ไม่มี                 |                              |                      | บริษัท ทีโอที จำกัด<br>(มหาชน)<br>ส่วนบริการลูกค้า |
|   |  | Data 3.2.3<br>จำนวนสถานที่ให้บริการอินเทอร์เน็ตไร้<br>สายความเร็วสูง (Hotspot Wi-Fi)  | สถานี | มี                    | ทะเบียน                      | รายปี                | บริษัท ทีโอที จำกัด<br>(มหาชน)<br>ส่วนบริการลูกค้า |

ตารางที่ 25 : แผนผังรายการสถิติทางการ “การค้าชายแดน” (ต่อ)

| ห่วงโซ่มูลค่า (VC) และ ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)                                     | ตัวชี้วัด   | รายการสถิติทางการ   | หน่วย   | มี/ไม่มี ฐานข้อมูล | วิธีเก็บ รวบรวม ข้อมูล | ความถี่ ของข้อมูล | หน่วยงาน ผู้รับผิดชอบ                         |
|--|---|---|---------|--------------------|------------------------|-------------------|---|
| CSF 3.3<br>การส่งเสริมให้ประชาชน มีโอกาสเข้าถึงเทคโนโลยี สารสนเทศ                    | KPI 3.3<br>ประชาชนมีโอกาสเข้าถึงเทคโนโลยี สารสนเทศมากขึ้น               | Data 3.3.1<br>จำนวนผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ต ของกลุ่มจังหวัด   | ราย     | มี                 | ทะเบียน                | รายปี             | บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ส่วน บริการลูกค้า |
|  |   | Data 3.3.2<br>จำนวนห้องสมุดประชาชน และศูนย์การเรียนรู้/ศูนย์บริการ สารสนเทศชุมชนในระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล และหมู่บ้านทั่วประเทศ ที่มีการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต | แห่ง    | มี                 | ทะเบียน                | รายปี             | กระทรวงเทคโนโลยี สารสนเทศและการ สื่อสาร       |
|  |   | Data 3.3.3<br>จำนวนครัวเรือนที่มีคอมพิวเตอร์ เชื่อมต่อกับผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต   | ราย     | มี                 | สำรวจ                  | รายปี             | สำนักงานสถิติ จังหวัดตาก และอุตรดิตถ์         |
|  |   | Data 3.3.4<br>สัดส่วนประชากรต่อคอมพิวเตอร์ หนึ่งเครื่อง   | ร้อยละ  | มี                 | สำรวจ                  | รายปี             | สำนักงานสถิติ จังหวัดตาก และอุตรดิตถ์         |
| <b>VC 4 : การพัฒนาผู้ประกอบการและส่งเสริมธุรกิจ</b>                                  |   |   |         |                    |                        |                   |   |
| CSF 4.1<br>การพัฒนาผู้ประกอบการ ให้มีขีดความสามารถ ในการแข่งขันรองรับการค้า การลงทุน | KPI 4.1<br>ผู้ประกอบการมีขีดความสามารถ ในการแข่งขันรองรับการค้าการลงทุน | Data 4.1.1<br>กิจกรรมหรือโครงการที่พัฒนา ผู้ประกอบการให้มีขีดความสามารถ ในการแข่งขันรองรับการค้าการลงทุน  | กิจกรรม | มี                 | รายงาน                 | รายปี             | หอการค้าจังหวัด ตากและอุตรดิตถ์               |

ตารางที่ 25 : แผนผังรายการสถิติทางการ “การค้าชายแดน” (ต่อ)

| ห่วงโซ่มูลค่า (VC) และ ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)  | ตัวชี้วัด   | รายการสถิติทางการ  | หน่วย   | มี/ไม่มี<br>ฐานข้อมูล | วิธีเก็บ<br>รวบรวม<br>ข้อมูล | ความถี่<br>ของข้อมูล | หน่วยงาน<br>ผู้รับผิดชอบ           |
|---|---|--|---------|-----------------------|------------------------------|----------------------|------------------------------------|
| CSF 4.1 (ต่อ)<br>การพัฒนาผู้ประกอบการ<br>ให้มีขีดความสามารถ<br>ในการแข่งขันรองรับการค้า<br>การลงทุน             | KPI 4.1 (ต่อ)<br>ผู้ประกอบการมีขีดความสามารถ<br>ในการแข่งขันรองรับการค้าการลงทุน                  | Data 4.1.2<br>จำนวนกิจกรรมเพิ่มขีดความสามารถ<br>ในการแข่งขันด้านการค้าการลงทุน<br>ให้ผู้ประกอบการ จำแนก<br>ตามหน่วยงานผู้จัด (เอกชน/รัฐ) | กิจกรรม | มี                    | รายงาน                       | รายปี                | หอการค้าจังหวัด<br>ตากและอุตรดิตถ์ |
| CSF 4.2<br>พัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้อง<br>ให้มีความรู้ในธุรกิจโลจิสติกส์<br>เพื่อยกระดับธุรกิจสู่เกณฑ์<br>มาตรฐาน | KPI 4.2.1<br>จำนวนนักศึกษาที่จบจากภาควิชา<br>ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจโลจิสติกส์                     | Data 4.2.1.1<br>จำนวนนักศึกษาที่จบจากภาควิชา<br>ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจโลจิสติกส์<br>ต่อปีการศึกษา  |         | ไม่มี                 |                              |                      |                                    |
|   | KPI 4.2.2<br>จำนวนกิจกรรมสร้างความรู้ในธุรกิจ<br>โลจิสติกส์ จำแนกตามหน่วยงานผู้จัด<br>(เอกชน/รัฐ) | Data 4.2.2.1<br>จำนวนกิจกรรมสร้างความรู้ในธุรกิจ<br>โลจิสติกส์ จำแนกตามหน่วยงานผู้จัด<br>(เอกชน/รัฐ)                                     |         | ไม่มี                 |                              |                      |                                    |
|   |   | Data 4.2.2.2<br>จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมสร้างความรู้<br>ในธุรกิจโลจิสติกส์ จำแนก<br>ตามหน่วยงานผู้จัด (เอกชน/รัฐ)                         |         | ไม่มี                 |                              |                      |                                    |
| CSF 4.3<br>การส่งเสริม พัฒนา<br>การรวมกลุ่มผู้ประกอบการค้า  | KPI 4.3<br>จำนวนการรวมกลุ่มผู้ประกอบการค้า<br>ที่เพิ่มขึ้น  | Data 4.3.1<br>จำนวนกลุ่มผู้ประกอบการค้า<br>ในปีปัจจุบันและปีที่ผ่านมา  | ราย     | มี                    | ทะเบียน                      | รายปี                | หอการค้าจังหวัด<br>ตากและอุตรดิตถ์ |

ตารางที่ 25 : แผนผังรายการสถิติทางการ “การค้าชายแดน” (ต่อ)

| ห่วงโซ่มูลค่า (VC) และ ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)                              | ตัวชี้วัด   | รายการสถิติทางการ  | หน่วย         | มี/ไม่มี<br>ฐานข้อมูล | วิธีเก็บ<br>รวบรวม<br>ข้อมูล | ความถี่<br>ของข้อมูล | หน่วยงาน<br>ผู้รับผิดชอบ           |
|---|---|--|---------------|-----------------------|------------------------------|----------------------|------------------------------------|
| CSF 4.3 (ต่อ)<br>การส่งเสริม พัฒนา<br>การรวมกลุ่มผู้ประกอบการค้า              | KPI 4.3 (ต่อ)<br>จำนวนการรวมกลุ่มผู้ประกอบการค้า<br>ที่เพิ่มขึ้น  | Data 4.3.2<br>จำนวนสมาชิกของกลุ่มผู้ประกอบการ/<br>สมาคมการค้าที่ก่อตั้งขึ้น แยกตาม<br>ประเภทธุรกิจการค้า                 | กลุ่ม         | มี                    | ทะเบียน                      | รายปี                | หอการค้าจังหวัด<br>ตากและอุตรดิตถ์ |
| CSF 4.4<br>การสร้างและขยายเครือข่าย<br>การค้า การลงทุนทั้งใน<br>และต่างประเทศ | KPI 4.4<br>จำนวนเครือข่ายการค้า การลงทุน<br>ทั้งในและต่างประเทศที่เพิ่มขึ้น   | Data 4.4.1<br>จำนวนเครือข่ายการค้า การลงทุน<br>ทั้งในและต่างประเทศในปีปัจจุบัน<br>และปีที่ผ่านมา                         |               | ไม่มี                 |                              |                      |                                    |
| CSF 4.5<br>การยกระดับความพร้อม<br>ด้านเทคโนโลยี (Technology<br>Readiness)     | KPI 4.5<br>ระดับความพร้อมด้านเทคโนโลยี<br>(Technology Readiness)<br>ที่ผู้ประกอบการและคู่ค้าสามารถเข้าถึง<br>ได้ง่าย (เช่น โทรศัพท์ โทรสาร<br>Internet ระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์<br>(E-Commerce) เป็นต้น) | Data 4.5.1<br>ระดับความพร้อมด้านเทคโนโลยี<br>(Technology Readiness) ที่<br>ผู้ประกอบการและคู่ค้าสามารถเข้าถึง<br>ได้ง่าย |               | ไม่มี                 |                              |                      |                                    |
| <b>VC 5 : การพัฒนาการให้บริการโลจิสติกส์แก่ธุรกิจการค้า</b>                   |   |  |               |                       |                              |                      |                                    |
| CSF 5.1<br>การจัดตั้งศูนย์กระจายสินค้า  | KPI 5.1<br>จำนวนคลังสินค้า  | Data 5.1.1<br>จำนวนคลังสินค้า  | แห่ง/<br>คลัง | มี                    | ทะเบียน                      | รายปี                | ด้านศุลกากรตาก<br>และอุตรดิตถ์     |
|   |   | Data 5.1.2<br>ระยะห่างโดยเฉลี่ยระหว่างคลังสินค้า<br>กับด่าน  |               | ไม่มี                 |                              |                      | ด้านศุลกากรตาก<br>และอุตรดิตถ์     |

ตารางที่ 25 : แผนผังรายการสถิติทางการ “การค้าชายแดน” (ต่อ)

| ห่วงโซ่มูลค่า (VC) และ ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)                         | ตัวชี้วัด  | รายการสถิติทางการ   | หน่วย | มี/ไม่มี<br>ฐานข้อมูล | วิธีเก็บ<br>รวบรวม<br>ข้อมูล | ความถี่<br>ของข้อมูล | หน่วยงาน<br>ผู้รับผิดชอบ                      |
|--|--|---|-------|-----------------------|------------------------------|----------------------|---|
| CSF 5.2<br>การพัฒนาประสิทธิภาพ<br>และลดต้นทุนการขนส่ง<br>และกระจายสินค้า | KPI 5.2<br>อัตราส่วนค่า ใช้จ่ายในการขนส่ง<br>ต่อปริมาณสินค้าต่อเที่ยว                            | Data 5.2.1<br>ค่าใช้จ่ายในการขนส่งสินค้าต่อเที่ยว<br>แยกตามวิธีการขนส่ง                             |       | ไม่มี                 |                              |                      |   |
|  |  | Data 5.2.2<br>ปริมาณการส่งสินค้าทั้งหมด   |       | มี                    | รายงาน                       | รายเดือน             | สำนักงานพาณิชย์<br>จังหวัดตาก<br>และอุตรดิตถ์ |
| CSF 5.3<br>การลดอัตราสูญเสีย<br>ระหว่างขนส่ง                             | KPI 5.3<br>อัตราการสูญเสียระหว่างขนส่งที่ลดลง  | Data 5.3.1<br>อัตราการสูญเสียระหว่างขนส่งสินค้า<br>โดยเฉลี่ยต่อเที่ยว                               |       | ไม่มี                 |                              |                      |   |
| CSF 5.4<br>การลดต้นทุนในการบริหาร<br>จัดการและเก็บรักษาสินค้า<br>คงคลัง  | KPI 5.4<br>ค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการ<br>และเก็บรักษาสินค้าคงคลังที่ลดลง                        | Data 5.4.1<br>ค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการ<br>และเก็บรักษาสินค้าคงคลังในปีปัจจุบัน<br>และปีที่ผ่านมา |       | ไม่มี                 |                              |                      |   |
| CSF 5.5<br>การจัดการงานด้านศุลกากร<br>(ส่งออก/นำเข้า)                    | KPI 5.5<br>มูลค่าการค้าชายแดนเพิ่มขึ้น   | Data 5.5.1<br>มูลค่าการค้าชายแดนในปีปัจจุบัน<br>และปีที่ผ่านมา                                      | บาท   | มี                    | รายงานจาก<br>ด่านศุลกากร     | รายเดือน             | สำนักงานพาณิชย์<br>จังหวัดตาก<br>และอุตรดิตถ์ |
| CSF 5.6<br>การเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจ<br>โลจิสติกส์ของกลุ่มจังหวัด      | KPI 5.6<br>จำนวนเครือข่ายของกลุ่ม<br>ผู้ประกอบการธุรกิจโลจิสติกส์<br>ของกลุ่มจังหวัดที่เพิ่มขึ้น | Data 5.6.1<br>จำนวนเครือข่ายของกลุ่มผู้ประกอบการ<br>ธุรกิจโลจิสติกส์ของกลุ่มจังหวัด                 |       | ไม่มี                 |                              |                      |   |



ตารางที่ 25 : แผนผังรายการสถิติทางการ “การค้าชายแดน” (ต่อ)

| ห่วงโซ่มูลค่า (VC) และ ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)   | ตัวชี้วัด  | รายการสถิติทางการ   | หน่วย | มี/ไม่มี<br>ฐานข้อมูล | วิธีเก็บ<br>รวบรวม<br>ข้อมูล | ความถี่<br>ของข้อมูล | หน่วยงาน<br>ผู้รับผิดชอบ |
|--|--|---|-------|-----------------------|------------------------------|----------------------|--------------------------|
| <b>VC 6 : การพัฒนาด้านการตลาดและการบริการ</b>  |  |   |       |                       |                              |                      |                          |
| CSF 6.1<br>การทำการตลาดและ<br>ประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทาง<br>การสื่อสารต่างๆ  | KPI 6.1<br>จำนวนครั้งของการโฆษณา<br>และประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ                  | Data 6.1.1<br>จำนวนครั้งของการโฆษณา<br>และประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ  |       | ไม่มี                 |                              |                      |                          |
| CSF 6.2<br>การจัดกิจกรรมส่งเสริม<br>เครือข่ายธุรกิจโลจิสติกส์ เช่น<br>การรับแจ้งปัญหาเกี่ยวกับ<br>การขนส่งสินค้า เป็นต้น | KPI 6.2<br>มูลค่าการค้าที่ได้จากการจัดกิจกรรม<br>ส่งเสริมเครือข่ายธุรกิจโลจิสติกส์ | Data 6.2.1<br>จำนวนการจัดกิจกรรมส่งเสริม<br>การสร้างเครือข่าย         |       | ไม่มี                 |                              |                      |                          |
|  |  | Data 6.2.2<br>มูลค่าการค้าที่ได้จากผู้ประกอบการ<br>ที่อยู่ในเครือข่าย |       | ไม่มี                 |                              |                      |                          |

### 3.3.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ขาดหายไป (Data Gap Analysis) ของผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ “บริหารจัดการสินค้าข้าวอย่างยั่งยืนและการค้าชายแดน”

สำหรับประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาการค้า บริการ และเครือข่ายคมนาคม รูปแบบห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain : VC) ของผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) “บริหารจัดการสินค้าข้าวอย่างยั่งยืน” เป็นประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ โดยปัจจุบันอยู่ระหว่างดำเนินการประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในจังหวัด เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลที่ขาดหายไป (Data Gap Analysis) เพื่อนำเสนอคณะทำงานฯ และคณะกรรมการสถิติระดับกลุ่มจังหวัดต่อไป

สำหรับการค้าชายแดน มีรายการสถิติทางการที่สำคัญจำเป็นรวมทั้งสิ้น 44 รายการ โดยปัจจุบันมีการจัดเก็บจำนวน 25 รายการ และที่เหลือจำนวน 19 รายการ เป็นรายการสถิติที่ขาดความพร้อมในการนำมาใช้ ซึ่งสามารถแยกกลุ่มตามประเภทปัญหาดังนี้

**ตารางที่ 26 :** สรุปสถานะรายการสถิติทางการผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ “การค้าชายแดน”

| รายการสถิติทางการ<br>(ข้อมูลที่สำคัญและ<br>จำเป็น) | จำนวน<br>ข้อมูล<br>(รายการ) | VC1              | VC2              | VC3              | VC4              | VC5              | VC6              |
|--|-----------------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|
|  |                             | 4 CSFs<br>4 KPIs | 4 CSFs<br>4 KPIs | 3 CSFs<br>3 KPIs | 5 CSFs<br>6 KPIs | 6 CSFs<br>6 KPIs | 2 CSFs<br>2 KPIs |
| 1. รายการสถิติที่มีการจัดเก็บเป็นปกติ              | 25<br>(56.82%)              | 4                | 8                | 5                | 4                | 3                | 1                |
| 2. รายการสถิติที่ต้องพัฒนาการจัดเก็บ               | 4<br>(9.09%)                | -                | 1                | 2                | -                | 1                | -                |
| 3. รายการสถิติที่ยังไม่มี<br>การจัดเก็บ            | 15<br>(34.09%)              | 1                | 1                | 2                | 5                | 4                | 2                |
| <b>รวม</b>   | <b>44</b><br><b>(100%)</b>  | <b>5</b>         | <b>10</b>        | <b>9</b>         | <b>9</b>         | <b>8</b>         | <b>3</b>         |

หมายเหตุ : (-) หมายถึง ไม่มีข้อมูลหรือข้อมูลมีค่าเป็น 0

กลุ่มรายการสถิติที่มีการจัดเก็บไม่ต่อเนื่อง และมีความถี่ของข้อมูลน้อยกว่าความต้องการของผู้ใช้

**ตารางที่ 27 :** รายการข้อมูลที่ต้องพัฒนาการจัดเก็บของผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ “การค้าชายแดน”

| ข้อมูลสำคัญ   | หน่วยงานผู้รับผิดชอบ                            | แนวทางพัฒนา   |
|---|---|---|
| Data 2.3.2<br>สัดส่วนของพื้นที่ให้บริการ<br>โทรศัพท์ ต่อพื้นที่ทั้งหมด                              | บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)<br>ส่วนบริการลูกค้า | - จัดทำคู่มือการจัดเก็บข้อมูล<br>- กำหนดค่านิยามคำอธิบาย<br>ให้ชัดเจน   |
| Data 3.2.1<br>จำนวนพื้นที่ที่ได้รับการพัฒนา<br>การให้บริการด้านเทคโนโลยี<br>สารสนเทศ (อินเทอร์เน็ต) | บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)<br>ส่วนบริการลูกค้า | - กำหนดผู้รับผิดชอบการจัดเก็บ<br>ข้อมูลสำหรับรายการข้อมูลตาม<br>ตัวชี้วัดต่างๆ ให้ชัดเจน<br>- จัดระบบและวิธีการรับส่ง<br>เชื่อมโยงกับผู้รับผิดชอบ<br>การจัดเก็บข้อมูล |

ตารางที่ 27 : รายการข้อมูลที่ต้องพัฒนาการจัดเก็บของผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ “การค้าชายแดน” (ต่อ)

| ข้อมูลสำคัญ  | หน่วยงานผู้รับผิดชอบ                            | แนวทางพัฒนา  |
|--|---|--|
| Data 3.2.2<br>สัดส่วนจำนวนพื้นที่ที่ได้รับ<br>การพัฒนาการให้บริการ<br>ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ<br>(อินเทอร์เน็ต) ต่อพื้นที่จังหวัด<br>ทั้งหมด | บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)<br>ส่วนบริการลูกค้า | - จัดอบรม/ประชุมชี้แจง<br>ทำความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดเก็บ<br>การประมวลผลข้อมูล และการใช้<br>ข้อมูล |
| Data 5.1.2<br>ระยะห่างโดยเฉลี่ยระหว่าง<br>คลังสินค้ากับด่าน  | ด่านศุลกากร                                     |  |

กลุ่มรายการสถิติที่ยังไม่มีการจัดเก็บ เนื่องจากการริเริ่มภารกิจใหม่ ต้องมีการมอบหมายผู้รับผิดชอบและพัฒนาระบบการจัดเก็บ

ตารางที่ 28 : รายการข้อมูลที่ยังไม่มีการจัดเก็บของผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ “การค้าชายแดน”

| ข้อมูลสำคัญ  | หน่วยงานผู้รับผิดชอบ                     | แนวทางพัฒนา   |
|--|--|---|
| Data 1.3.1<br>จำนวนเส้นทางการคมนาคมสายอื่น<br>เพื่อใช้เป็นเส้นทางทดแทนทางเลือก<br>ของจังหวัดได้รับการพัฒนา                       | อยู่ระหว่างการประสานกับ<br>หน่วยงานต่างๆ | - จัดทำคู่มือการจัดเก็บข้อมูล<br>- กำหนดค่านิยามคำอธิบายให้<br>ชัดเจน<br>- กำหนดผู้รับผิดชอบการจัดเก็บ<br>ข้อมูลสำหรับรายการข้อมูลตาม<br>ตัวชี้วัดต่าง ๆ ให้ชัดเจน<br>- จัดระบบและวิธีการรับส่ง<br>เชื่อมโยงกับผู้รับผิดชอบ<br>การจัดเก็บข้อมูล<br>- จัดอบรม/ประชุมชี้แจง<br>ทำความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดเก็บ<br>การประมวลผลข้อมูล และการใช้<br>ข้อมูล |
| Data 2.4.3<br>จำนวนโครงสร้างพื้นฐานอื่นๆ<br>(ทางราง ทางน้ำ และทางอากาศ)<br>จำแนกเป็นสร้างใหม่ และซ่อม<br>ปรับปรุง                | อยู่ระหว่างการประสานกับ<br>หน่วยงานต่างๆ |   |
| Data 3.1.1<br>จำนวนโครงการพัฒนาประสิทธิภาพ<br>ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ จำแนก<br>ตามหน่วยงานรัฐ/เอกชน                                | อยู่ระหว่างการประสานกับ<br>หน่วยงานต่างๆ |   |
| Data 3.1.2<br>สัดส่วนงบประมาณในการพัฒนา<br>ประสิทธิภาพระบบเทคโนโลยี<br>สารสนเทศ ต้องงบประมาณทั้งหมด<br>จำแนกตามหน่วยงานรัฐ/เอกชน | อยู่ระหว่างการประสาน<br>กับหน่วยงานต่างๆ |   |
| Data 4.2.1.1<br>จำนวนนักศึกษาที่จบจากภาควิชา<br>ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจโลจิสติกส์ต่อปี<br>การศึกษา                                | อยู่ระหว่างการประสาน<br>กับหน่วยงานต่างๆ |   |

**ตารางที่ 28 : รายการข้อมูลที่ยังไม่มีการจัดเก็บของผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ “การค้าชายแดน” (ต่อ)**

| ข้อมูลสำคัญ   | หน่วยงานผู้รับผิดชอบ                     | แนวทางพัฒนา |
|---|--|-------------|
| Data 4.2.2.1<br>จำนวนกิจกรรมสร้างความรู้<br>ในธุรกิจโลจิสติกส์ จำแนก<br>ตามหน่วยงานผู้จัด (เอกชน/รัฐ)                   | อยู่ระหว่างการประสาน<br>กับหน่วยงานต่างๆ |             |
| Data 4.2.2.2<br>จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมสร้างความรู้<br>ในธุรกิจโลจิสติกส์ จำแนก<br>ตามหน่วยงานผู้จัด (เอกชน/รัฐ)        | อยู่ระหว่างการประสาน<br>กับหน่วยงานต่างๆ |             |
| Data 4.4.1<br>จำนวนเครือข่ายการค้า การลงทุน<br>ทั้งในและต่างประเทศในปัจจุบัน<br>และปีที่ผ่านมา                          | อยู่ระหว่างการประสาน<br>กับหน่วยงานต่างๆ |             |
| Data 4.5.1<br>ระดับความพร้อมด้านเทคโนโลยี<br>(Technology Readiness)<br>ที่ผู้ประกอบการและคู่ค้าสามารถ<br>เข้าถึงได้ง่าย | อยู่ระหว่างการประสาน<br>กับหน่วยงานต่างๆ |             |
| Data 5.2.1<br>ค่าใช้จ่ายในการขนส่งสินค้าต่อเที่ยว<br>แยกตามวิธีการขนส่ง   | อยู่ระหว่างการประสาน<br>กับหน่วยงานต่างๆ |             |
| Data 5.3.1<br>อัตราการสูญเสียระหว่างขนส่งสินค้า<br>โดยเฉลี่ยต่อเที่ยว   | อยู่ระหว่างการประสาน<br>กับหน่วยงานต่างๆ |             |
| Data 5.4.1<br>ค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการ<br>และเก็บรักษาสินค้าคงคลัง<br>ในปัจจุบันและปีที่ผ่านมา                       | อยู่ระหว่างการประสาน<br>กับหน่วยงานต่างๆ |             |
| Data 5.6.1<br>จำนวนเครือข่ายของกลุ่ม<br>ผู้ประกอบการธุรกิจโลจิสติกส์<br>ของจังหวัด                                      | อยู่ระหว่างการประสาน<br>กับหน่วยงานต่างๆ |             |
| Data 6.1.1<br>จำนวนครั้งของการโฆษณา<br>และประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ  | อยู่ระหว่างการประสาน<br>กับหน่วยงานต่างๆ |             |
| Data 6.2.1<br>จำนวนการจัดกิจกรรมส่งเสริม<br>การสร้างเครือข่าย   | อยู่ระหว่างการประสาน<br>กับหน่วยงานต่างๆ |             |

3.2 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 : ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ประวัติศาสตร์ และ วัฒนธรรม

3.2.1 ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain : VC) ของผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศและประวัติศาสตร์”

ตารางที่ 29 : ผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) ของประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2

| ประเด็นยุทธศาสตร์  | สถิติทางการด้าน เศรษฐกิจ/สังคม/สิ่งแวดล้อม | ผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion)/ ประเด็นสำคัญ (Critical Issue) |
|--|--|---|
| ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม | เศรษฐกิจ -> การท่องเที่ยว                  | การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และประวัติศาสตร์                                 |

หมายเหตุ : ข้อมูลประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาฯกลุ่มจังหวัดระยะ 4 ปี พ.ศ. 2558 - 2561 (จัดทำ พ.ศ. 2556)

## กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1

## (ร่าง) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศและประวัติศาสตร์



## 3.2.2 ผังสถิติทางการผลิตภัณฑที่มีศักยภาพ “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศและประวัติศาสตร์”

ตารางที่ 30 : (ร่าง) แผนผังรายการสถิติทางการ “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศและประวัติศาสตร์”

| ห่วงโซ่มูลค่า (VC) และ ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)   | ตัวชี้วัด  | รายการสถิติทางการ   | หน่วย | มี/ไม่มี<br>ฐานข้อมูล | วิธีเก็บ<br>รวบรวม<br>ข้อมูล | ความถี่ของ<br>ข้อมูล | หน่วยงาน<br>ผู้รับผิดชอบ |
|--|--|---|-------|-----------------------|------------------------------|----------------------|--------------------------|
| <b>VC 1 : การวางยุทธศาสตร์/แผนการท่องเที่ยว</b>  |  |   |       |                       |                              |                      |                          |
| CSF1.1<br>การวางแผนและกำหนดตำแหน่ง<br>เชิงยุทธศาสตร์ (Strategic<br>Positioning) สำหรับการ<br>ท่องเที่ยวเชิงนิเวศและ<br>ประวัติศาสตร์ | KPI 1.1.1<br>มีการวางแผนและกำหนดตำแหน่ง<br>เชิงยุทธศาสตร์ (Strategic<br>Positioning) ด้านการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัด    | Data 1.1.1<br>ระดับความครอบคลุมของกลยุทธ์<br>และโครงการต่อการกำหนดตำแหน่ง<br>เชิงยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว<br>ของกลุ่มจังหวัด |       |                       |                              |                      |                          |
|  |  | Data 1.1.2<br>งบประมาณโครงการจังหวัดที่จัดสรร   |       |                       |                              |                      |                          |
|  |  | Data 1.1.3<br>สัดส่วนของงบประมาณที่ได้รับจัดสรร<br>ด้านการท่องเที่ยวต่องบประมาณ<br>ทั้งหมด                                      |       |                       |                              |                      |                          |
| CSF 1.2<br>การกำหนดนักท่องเที่ยว<br>กลุ่มเป้าหมาย  | KPI 1.2.1<br>จำนวนรายงานการวิเคราะห์<br>นักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมาย<br>และประมาณการจำนวนนักท่องเที่ยว<br>ตามกลุ่มเป้าหมาย | Data 1.2.1<br>จำนวนรายงานการวิเคราะห์<br>นักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมาย<br>และประมาณการจำนวนนักท่องเที่ยว<br>ตามกลุ่มเป้าหมาย       |       |                       |                              |                      |                          |

ตารางที่ 30 : (ร่าง) แผนผังรายการสถิติทางการ “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศและประวัติศาสตร์” (ต่อ)

| ห่วงโซ่มูลค่า (VC) และ ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)   | ตัวชี้วัด   | รายการสถิติทางการ   | หน่วย | มี/ไม่มี<br>ฐานข้อมูล | วิธีเก็บ<br>รวบรวม<br>ข้อมูล | ความถี่<br>ของข้อมูล | หน่วยงาน<br>ผู้รับผิดชอบ |
|--|---|---|-------|-----------------------|------------------------------|----------------------|--------------------------|
| CSF 1.3<br>การกำหนดขีดความสามารถ<br>ในการรองรับนักท่องเที่ยว<br>(Carrying Capacity)                        | KPI 1.3.1<br>ความพร้อมของที่พัก แหล่งท่องเที่ยว<br>สินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว<br>ที่สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย<br>และจำนวนนักท่องเที่ยวตามกลุ่ม<br>เป้าหมายพร้อมทั้งการวิเคราะห์<br>ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น | Data 1.3.1<br>จำนวนรายงานความพร้อมของที่พัก<br>แหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการ<br>ด้านการท่องเที่ยวที่สอดคล้อง<br>กับกลุ่มเป้าหมายและจำนวน<br>นักท่องเที่ยวตามกลุ่มเป้าหมาย<br>พร้อมทั้งการวิเคราะห์ผลกระทบ<br>ที่อาจเกิดขึ้น |       |                       |                              |                      |                          |
| CSF 1.4<br>การสร้างการมีส่วนร่วม<br>ของชุมชนในการสืบสาน<br>และร่วมนำเสนอวัฒนธรรม<br>ประเพณีของกลุ่มจังหวัด | KPI 1.4.1<br>อัตราการเพิ่มของชุมชนที่มีส่วนร่วม<br>ในการสืบสานและร่วมนำเสนอ<br>วัฒนธรรมประเพณีของกลุ่มจังหวัด   | Data 1.4.1<br>อัตราการเพิ่มของชุมชนที่มีส่วนร่วม<br>ในการสืบสานและร่วมนำเสนอ<br>วัฒนธรรมประเพณีของกลุ่มจังหวัด  |       |                       |                              |                      |                          |
|  |   | Data 1.4.2<br>จำนวนกิจกรรมของชุมชนเกี่ยวกับ<br>การสืบสานวัฒนธรรมประเพณี<br>ของกลุ่มจังหวัด  |       |                       |                              |                      |                          |
| CSF 1.5<br>การสร้างเชื่อมั่น<br>ด้านความปลอดภัยในชีวิต<br>และทรัพย์สิน                                     | KPI 1.5.1<br>ระดับความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัย<br>ในชีวิตและทรัพย์สิน   | Data 1.5.1<br>ร้อยละของระดับความเชื่อมั่น<br>ด้านความปลอดภัยในชีวิต<br>และทรัพย์สิน   |       |                       |                              |                      |                          |
|  |   | Data 1.6.2<br>จำนวนสถิติคดีอาชกรรมที่เกิดกับ<br>นักท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัด   |       |                       |                              |                      |                          |



ตารางที่ 30 : (ร่าง) แผนผังรายการสถิติทางการ “การท่องเที่ยวยั่งยืนเชิงนิเวศและประวัติศาสตร์” (ต่อ)

| ห่วงโซ่มูลค่า (VC) และ ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)  | ตัวชี้วัด  | รายการสถิติทางการ   | หน่วย | มี/ไม่มี<br>ฐานข้อมูล | วิธีเก็บ<br>รวบรวม<br>ข้อมูล | ความถี่<br>ของข้อมูล | หน่วยงาน<br>ผู้รับผิดชอบ |
|---|--|---|-------|-----------------------|------------------------------|----------------------|--------------------------|
| CSF 1.6 (ต่อ)<br>การสร้างเชื่อมั่น<br>ด้านความปลอดภัยในชีวิต<br>และทรัพย์สิน  | KPI 1.6.1 (ต่อ)<br>ระดับความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัย<br>ในชีวิตและทรัพย์สิน  | Data 1.6.3<br>จำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ารับการรักษา<br>ในโรงพยาบาลในจังหวัด                              |       |                       |                              |                      |                          |
|   |  | Data 1.6.4<br>สถิติจำนวนอุบัติเหตุที่เกิดขึ้น<br>กับนักท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัด                       |       |                       |                              |                      |                          |
| <b>VC 2 : พัฒนาระบบบริหารจัดการการท่องเที่ยว</b>  |  |   |       |                       |                              |                      |                          |
| CSF 2.1<br>การบริหารจัดการฐานข้อมูล<br>วัฒนธรรมท้องถิ่นและจัดทำ<br>ข้อมูลสารสนเทศเพื่อ<br>การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัด  | KPI 2.1.1<br>การใช้บริการข้อมูลด้านการท่องเที่ยว<br>จากฐานข้อมูลเพื่อการท่องเที่ยว<br>ของกลุ่มจังหวัด  | Data 2.1.1<br>จำนวนฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่น<br>และข้อมูลสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยว<br>จังหวัด          |       |                       |                              |                      |                          |
|   |  | Data 2.1.2<br>จำนวนนักท่องเที่ยวหรือประชาชน<br>ที่มารับบริการข้อมูลด้านการท่องเที่ยว<br>ของกลุ่มจังหวัด |       |                       |                              |                      |                          |
| CSF 2.2<br>การพัฒนามาตรฐานมัคคุเทศก์<br>ท้องถิ่น/ผู้นำเที่ยวให้มี<br>ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม<br>และประเพณีของกลุ่มจังหวัด<br>และสามารถถ่ายทอดเป็นภาษา<br>ต่างประเทศได้หลายภาษา | KPI 2.2.1<br>จำนวนมัคคุเทศก์ท้องถิ่น/ผู้นำเที่ยว<br>ที่มีความรอบรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม<br>และประเพณีของกลุ่มจังหวัด<br>และสามารถถ่ายทอดเป็นภาษา<br>ต่างประเทศได้หลายภาษา | Data 2.2.1<br>จำนวนมัคคุเทศก์ท้องถิ่น/ ผู้นำเที่ยว<br>ที่มีการขึ้นทะเบียนมัคคุเทศก์/<br>ผู้นำเที่ยว     |       |                       |                              |                      |                          |

ตารางที่ 30 : (ร่าง) แผนผังรายการสถิติทางการ “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศและประวัติศาสตร์” (ต่อ)

| ห่วงโซ่มูลค่า (VC) และ ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)   | ตัวชี้วัด  | รายการสถิติทางการ   | หน่วย | มี/ไม่มี<br>ฐานข้อมูล | วิธีเก็บ<br>รวบรวม<br>ข้อมูล | ความถี่<br>ของข้อมูล | หน่วยงาน<br>ผู้รับผิดชอบ |
|--|--|---|-------|-----------------------|------------------------------|----------------------|--------------------------|
| CSF 2.2 (ต่อ)<br>การพัฒนามาตรฐานมัคคุเทศก์<br>ท้องถิ่น/ผู้นำเที่ยวให้มี<br>ความรอบรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม<br>และประเพณีของกลุ่มจังหวัด<br>และสามารถถ่ายทอดเป็นภาษา<br>ต่างประเทศได้หลายภาษา | KPI 2.2.1 (ต่อ)<br>จำนวนมัคคุเทศก์ท้องถิ่น/ผู้นำเที่ยว<br>ที่มีความรอบรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม<br>และประเพณีของกลุ่มจังหวัด<br>และสามารถถ่ายทอดเป็นภาษา<br>ต่างประเทศได้หลายภาษา | Data 2.2.2<br>จำนวนมัคคุเทศก์ท้องถิ่น/ผู้นำเที่ยว<br>ที่ได้รับการอบรม/พัฒนาให้มี<br>ความรอบรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม<br>และประเพณีของกลุ่มจังหวัด<br>และสามารถถ่ายทอดเป็นภาษา<br>ต่างประเทศได้หลายภาษา |       |                       |                              |                      |                          |
| CSF 2.3<br>การพัฒนาศักยภาพแรงงาน<br>วิชาชีพและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง<br>กับการท่องเที่ยว   | KPI 2.3.1<br>จำนวนแรงงานและบุคลากร<br>ที่มีศักยภาพการในกิจกรรม<br>ที่เป็นห่วงโซ่การท่องเที่ยว<br>เชิงประวัติศาสตร์   | Data 2.3.1<br>จำนวนแรงงานและบุคลากร<br>ที่มีศักยภาพในกิจกรรมที่เป็นห่วงโซ่<br>การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์  |       |                       |                              |                      |                          |
| CSF 2.4<br>ส่งเสริมการรวมกลุ่ม/เครือข่าย<br>ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิง<br>นิเวศและประวัติศาสตร์  | KPI 2.4.1<br>รายการท่องเที่ยวที่เป็นการเชื่อมโยง<br>เส้นทาง(Routs) ท่องเที่ยว ระหว่าง<br>จังหวัดและจังหวัดอื่นๆ เพิ่มขึ้น  | Data 2.4.1<br>จำนวนรายการท่องเที่ยวที่เป็น<br>การเชื่อมโยงเส้นทาง (Routes)<br>ท่องเที่ยวระหว่างจังหวัดจังหวัด<br>และจังหวัดอื่น ๆ   |       |                       |                              |                      |                          |
|  | KPI 2.4.2<br>จำนวนการรวมกลุ่มของผู้ประกอบการ<br>ด้านท่องเที่ยวและธุรกิจที่เกี่ยวข้อง   | Data 2.4.2<br>จำนวนการรวมกลุ่มของผู้ประกอบการ<br>ด้านท่องเที่ยวและธุรกิจที่เกี่ยวข้อง   |       |                       |                              |                      |                          |
|  |  | Data 2.4.3<br>ความหลากหลายของผู้ประกอบการ<br>ด้านท่องเที่ยวและธุรกิจที่เกี่ยวข้อง<br>ที่มีการรวมกลุ่มกัน  |       |                       |                              |                      |                          |

ตารางที่ 30 : (ร่าง) แผนผังรายการสถิติทางการ “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศและประวัติศาสตร์” (ต่อ)

| ห่วงโซ่มูลค่า (VC) และ ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)                               | ตัวชี้วัด  | รายการสถิติทางการ   | หน่วย | มี/ไม่มี<br>ฐานข้อมูล | วิธีเก็บ<br>รวบรวม<br>ข้อมูล | ความถี่<br>ของข้อมูล | หน่วยงาน<br>ผู้รับผิดชอบ |
|--|--|---|-------|-----------------------|------------------------------|----------------------|--------------------------|
| <b>VC 3 : การพัฒนาปัจจัยพื้นฐานด้านท่องเที่ยว/ ทรัพยากร</b>                    |  |   |       |                       |                              |                      |                          |
| CSF 3.1<br>การพัฒนา/ปรับปรุง/ บูรณะ/<br>พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่          | KPI 3.1.1<br>แหล่งท่องเที่ยวได้รับการพัฒนาและ<br>ปรับปรุงเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว  | Data 3.1.1<br>จำนวนแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการ<br>พัฒนาและปรับปรุงเพื่อรองรับ<br>นักท่องเที่ยว                                |       |                       |                              |                      |                          |
| CSF 3.2<br>การจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม<br>เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน        | KPI 3.2.1<br>พื้นที่สีเขียวในบริเวณรอบสถานที่<br>ท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น   | Data 3.2.1<br>จำนวนพื้นที่สีเขียวในบริเวณรอบ<br>สถานที่ท่องเที่ยว   |       |                       |                              |                      |                          |
| CSF 3.3<br>พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ถนน<br>ป้ายบอกทาง                             | KPI 3.3.1<br>ระดับความสำเร็จของการพัฒนา<br>โครงสร้างพื้นฐานโดยเฉพาะเส้นทาง<br>ถนนภายในและระหว่างจังหวัด<br>รวมทั้งป้ายบอกทาง | Data 3.3.1<br>ระดับความสำเร็จของการพัฒนา<br>โครงสร้างพื้นฐานโดยเฉพาะเส้นทาง<br>ถนนภายในและระหว่างจังหวัด<br>รวมทั้งป้ายบอกทาง |       |                       |                              |                      |                          |
|  |  | Data 3.3.2<br>พื้นที่การเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต<br>ในแหล่งท่องเที่ยว  |       |                       |                              |                      |                          |
| CSF 3.4<br>การจัดการปัญหาจาก<br>การท่องเที่ยว เช่น สิ่งปฏิกูล<br>ขยะ และมลภาวะ | KPI 3.4.1<br>อัตราการกำจัดขยะ  | Data 3.4.1<br>ปริมาณขยะที่เกิดขึ้นทั้งหมดต่อเดือน   |       |                       |                              |                      |                          |
|  |  | Data 3.4.2<br>ปริมาณขยะที่ได้รับการกำจัดโดยเฉลี่ย<br>ต่อเดือน   |       |                       |                              |                      |                          |

ตารางที่ 30 : (ร่าง) แผนผังรายการสถิติทางการ “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศและประวัติศาสตร์” (ต่อ)

| ห่วงโซ่มูลค่า (VC) และ ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)                                     | ตัวชี้วัด   | รายการสถิติทางการ  | หน่วย | มี/ไม่มี<br>ฐานข้อมูล | วิธีเก็บ<br>รวบรวม<br>ข้อมูล | ความถี่<br>ของข้อมูล | หน่วยงาน<br>ผู้รับผิดชอบ |
|--|---|--|-------|-----------------------|------------------------------|----------------------|--------------------------|
| CSF 3.4 (ต่อ)<br>การจัดการปัญหาจาก<br>การท่องเที่ยว เช่น สิ่งปฏิกูล<br>ขยะ และมลภาวะ | KPI 3.4.1 (ต่อ)<br>อัตราการกำจัดขยะ   | Data 3.4.3<br>ร้อยละของปริมาณขยะที่ได้รับ<br>การกำจัดอย่างถูกวิธี/ สุขลักษณะต่อปี  |       |                       |                              |                      |                          |
| <b>VC 4 : การพัฒนาแหล่ง และกิจกรรมท่องเที่ยว</b>                                     |   |  |       |                       |                              |                      |                          |
| CSF 4.1<br>อนุรักษ์และนำเสนอกิจกรรม<br>ท่องเที่ยวเชิงนิเวศและ<br>ประวัติศาสตร์       | KPI 4.1.1<br>จำนวนปราศรัยพื้นบ้านและภูมิปัญญา<br>สาขาต่างๆ ได้รับการส่งเสริม สืบสาน<br>และสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น   | Data 4.1.1<br>จำนวนปราศรัยพื้นบ้านและภูมิปัญญา<br>สาขาต่างๆ ได้รับการส่งเสริม สืบสาน<br>และสร้างสรรค์ ในปีปัจจุบัน<br>และปีที่ผ่านมา |       |                       |                              |                      |                          |
|  | KPI 4.1.2<br>จำนวนแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ<br>และสวนสาธารณะที่เพิ่มขึ้น                                       | Data 4.1.2<br>จำนวนแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ<br>และสวนสาธารณะในปีปัจจุบัน<br>และปีที่ผ่านมา   |       |                       |                              |                      |                          |
| CSF 4.2<br>การยกระดับคุณภาพสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ห้องน้ำ<br>และน้ำดื่มสาธารณะ      | KPI 4.2.1<br>ร้อยละของแหล่งท่องเที่ยวที่มี<br>สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ห้องน้ำ<br>และน้ำดื่มสาธารณะที่ได้มาตรฐาน | Data 4.2.1<br>จำนวนแหล่งท่องเที่ยวที่มีสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ห้องน้ำ และน้ำดื่ม<br>สาธารณะที่ได้มาตรฐาน                            |       |                       |                              |                      |                          |
| CSF 4.3<br>พัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยว<br>เชื่อมโยงภายในกลุ่มจังหวัด                   | KPI 4.3.1<br>เกิดกิจกรรมและรูปแบบการท่องเที่ยว<br>ที่เชื่อมโยงกันภายในกลุ่มจังหวัด<br>เพิ่มขึ้น                 | Data 4.3.1<br>จำนวนกิจกรรมและรูปแบบ<br>การท่องเที่ยว ที่เชื่อมโยงกันภายใน<br>กลุ่มจังหวัด  |       |                       |                              |                      |                          |

ตารางที่ 30 : (ร่าง) แผนผังรายการสถิติทางการ “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศและประวัติศาสตร์” (ต่อ)

| ห่วงโซ่มูลค่า (VC) และ ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)  | ตัวชี้วัด  | รายการสถิติทางการ   | หน่วย | มี/ไม่มี<br>ฐานข้อมูล | วิธีเก็บ<br>รวบรวม<br>ข้อมูล | ความถี่<br>ของข้อมูล | หน่วยงาน<br>ผู้รับผิดชอบ |
|---|--|---|-------|-----------------------|------------------------------|----------------------|--------------------------|
| <b>VC 5 : การพัฒนาธุรกิจบริการการท่องเที่ยว</b>   |  |   |       |                       |                              |                      |                          |
| CSF 5.1<br>การส่งเสริมและพัฒนาให้ธุรกิจ<br>ที่พัก Guest House/ Home<br>Stay และโรงแรมได้รับการรับรองมาตรฐาน                               | KPI 5.1.1<br>ร้อยละของธุรกิจที่พัก Guest House/<br>Home Stay และโรงแรมได้รับการรับรองมาตรฐาน                               | Data 5.1.1<br>จำนวนธุรกิจที่พัก Guest House<br>ที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน  |       |                       |                              |                      |                          |
|   |  | Data 5.1.2<br>จำนวนธุรกิจที่พัก Home Stay<br>ที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน  |       |                       |                              |                      |                          |
|   |  | Data 5.1.3<br>จำนวนธุรกิจที่พักโรงแรมที่ได้รับการ<br>รับรองมาตรฐาน  |       |                       |                              |                      |                          |
|   |  | Data 5.1.4<br>จำนวนธุรกิจที่พัก Guest House/<br>Home Stay และโรงแรมทั้งหมด<br>ที่ได้รับการสนับสนุนขอรับการตรวจ<br>รับรองมาตรฐาน |       |                       |                              |                      |                          |
| CSF 5.2 ส่งเสริมและพัฒนาให้<br>ธุรกิจบริการที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการ<br>ท่องเที่ยวเชิงนิเวศและ<br>ประวัติศาสตร์ได้รับการรับรอง<br>มาตรฐาน | KPI 5.2.1<br>ร้อยละของธุรกิจบริการที่เกี่ยวข้องเนื่อง<br>กับการท่องเที่ยวได้รับการรับรอง<br>มาตรฐาน เช่น ร้านอาหาร เป็นต้น | Data 5.2.1<br>จำนวนธุรกิจบริการที่เกี่ยวข้องเนื่องกับ<br>การท่องเที่ยวได้รับการรับรอง<br>มาตรฐาน                                |       |                       |                              |                      |                          |

ตารางที่ 30 : (ร่าง) แผนผังรายการสถิติทางการ “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศและประวัติศาสตร์” (ต่อ)

| ห่วงโซ่มูลค่า (VC) และ ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)   | ตัวชี้วัด  | รายการสถิติทางการ   | หน่วย | มี/ไม่มี<br>ฐานข้อมูล | วิธีเก็บ<br>รวบรวม<br>ข้อมูล | ความถี่<br>ของข้อมูล | หน่วยงาน<br>ผู้รับผิดชอบ |
|--|--|---|-------|-----------------------|------------------------------|----------------------|--------------------------|
| CSF 5.2 (ต่อ)<br>ส่งเสริมและพัฒนาให้ธุรกิจ<br>บริการที่เกี่ยวข้องกับการ<br>ท่องเที่ยวเชิงนิเวศและ<br>ประวัติศาสตร์ได้รับการรับรอง<br>มาตรฐาน | KPI 5.2.1 (ต่อ)<br>ร้อยละของธุรกิจบริการที่เกี่ยวข้อง<br>กับการท่องเที่ยวได้รับการรับรอง<br>มาตรฐาน เช่น ร้านอาหาร เป็นต้น             | Data 5.2.2<br>จำนวนธุรกิจบริการที่เกี่ยวข้อง<br>กับการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์<br>ทั้งหมดที่ได้รับการสนับสนุนให้ขอรับ<br>การตรวจรับรองมาตรฐาน เช่น<br>ร้านอาหาร ร้านค้า OTOP เป็นต้น |       |                       |                              |                      |                          |
| CSF 5.3<br>การพัฒนามาตรฐานสินค้า<br>ของฝากและของที่ระลึกที่<br>เป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มจังหวัด  | KPI 5.3.1<br>จำนวนสินค้าของฝากและของที่ระลึก<br>ที่เป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มจังหวัดได้รับ<br>การรับรองมาตรฐาน (เช่น OTOP<br>5 ดาว เป็นต้น) | Data 5.3.1<br>จำนวนสินค้าของฝากและของที่ระลึก<br>ที่เป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มจังหวัดได้รับ<br>การรับรองมาตรฐาน (เช่น OTOP<br>5 ดาว เป็นต้น)   |       |                       |                              |                      |                          |
|  |  | Data 5.3.2<br>มูลค่าสินค้าของฝากและของที่ระลึก<br>ที่เป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มจังหวัด   |       |                       |                              |                      |                          |
| <b>VC 6 : การพัฒนาการตลาดและประชาสัมพันธ์</b>  |  |   |       |                       |                              |                      |                          |
| CSF 6.1<br>การทำตลาด<br>กลุ่มนักท่องเที่ยวคุณภาพ   | KPI 6.1.1<br>จำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จาก<br>การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดที่เพิ่มขึ้น  | Data 6.1.1<br>จำนวนนักท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัด<br>ที่เพิ่มขึ้น   |       |                       |                              |                      |                          |
|  |  | Data 6.1.2<br>รายได้จากการท่องเที่ยว<br>ของกลุ่มจังหวัดที่เพิ่มขึ้น   |       |                       |                              |                      |                          |
|  |  | Data 6.1.3<br>ระยะเวลาการพำนักภายในจังหวัด<br>ของกลุ่มนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น  |       |                       |                              |                      |                          |

ตารางที่ 30 : (ร่าง) แผนผังรายการสถิติทางการ “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศและประวัติศาสตร์” (ต่อ)

| ห่วงโซ่มูลค่า (VC) และ ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)               | ตัวชี้วัด   | รายการสถิติทางการ  | หน่วย | มี/ไม่มี<br>ฐานข้อมูล | วิธีเก็บ<br>รวบรวม<br>ข้อมูล | ความถี่<br>ของข้อมูล | หน่วยงาน<br>ผู้รับผิดชอบ |
|--|---|--|-------|-----------------------|------------------------------|----------------------|--------------------------|
| CSF 6.2<br>ประชาสัมพันธ์สร้างภาพลักษณ์                         | KPI 6.2.1<br>จำนวนเรื่องราวเชิงประสบการณ์<br>และประชาสัมพันธ์เอกลักษณ์<br>การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์  | Data 6.2.1<br>จำนวนเรื่องราวเชิงประสบการณ์<br>และเอกลักษณ์การท่องเที่ยว<br>เชิงประวัติศาสตร์ของกลุ่มจังหวัด  |       |                       |                              |                      |                          |
|  |   | Data 6.2.2<br>จำนวนครั้งของการเผยแพร่<br>และประชาสัมพันธ์เอกลักษณ์<br>การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์<br>ที่เชื่อมโยงกับธรรมชาติในจังหวัด<br>ผ่านสื่อต่าง ๆ |       |                       |                              |                      |                          |
| CSF 7.3<br>การตลาดเชิงรุกผ่านสื่อ<br>สมัยใหม่ (Social Network) | KPI 7.3.1<br>จำนวนธุรกิจที่มีช่องทางและการทำ<br>ธุรกรรมด้านการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัด<br>ที่เป็นการตลาดเชิงรุกผ่านสื่อสมัยใหม่<br>(Social Network) | Data 7.3.1<br>จำนวนธุรกิจที่มีช่องทางและการทำ<br>ธุรกรรมด้านการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัด<br>ที่เป็นการตลาดเชิงรุกผ่านสื่อสมัยใหม่<br>(Social Network)         |       |                       |                              |                      |                          |

### 3.2.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ขาดหายไป (Data Gap Analysis) ของผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศและประวัติศาสตร์”

สำหรับประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การท่องเที่ยวเชิงนิเวศและประวัติศาสตร์ เป็นประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ โดยปัจจุบันอยู่ระหว่างดำเนินการประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในจังหวัด เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลที่ขาดหายไป (Data Gap Analysis) เพื่อนำเสนอคณะทำงานฯ และคณะกรรมการสถิติระดับกลุ่มจังหวัดต่อไป



## บทที่ 4

### บทสรุป ข้อเสนอแนะการพัฒนาสถิติ

#### 4.1 สรุปสถานภาพรายการสถิติทางการตามประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดในปัจจุบัน

จากการตรวจสอบสถานะรายการข้อมูลตามแผนผังรายการสถิติทางการที่ได้นำเสนอในบทที่ 3 สามารถสรุปสถานภาพรายการสถิติทางการตามประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดแยกเป็นกลุ่มรายการข้อมูลปกติ รายการข้อมูลที่ต้องพัฒนาการจัดเก็บ และรายการข้อมูลที่ยังไม่มีการจัดเก็บ โดยมีรายละเอียดสรุปในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้

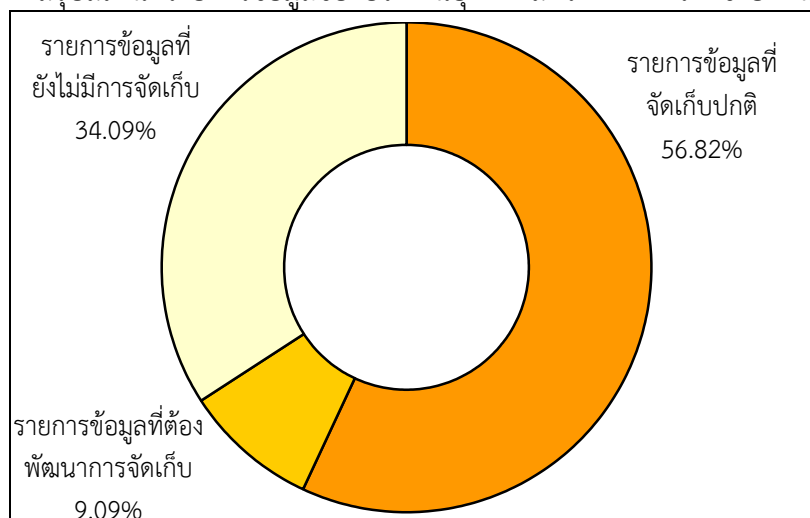
**4.1.1 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 : พัฒนาการค้า บริการ และเครือข่ายคมนาคม** โดยเลือกผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) ทั้งหมด 2 รายการ ดังนี้

**4.1.1.1 บริหารจัดการสินค้าข้าวอย่างยั่งยืน** ที่ได้ยกย่องหวังใช้มูลค่าพร้อมแผนผังรายการสถิติทางการเป็นที่เรียบร้อยแล้ว แต่แผนผังรายการสถิติทางการดังกล่าวโดยปัจจุบันอยู่ระหว่างดำเนินการประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในจังหวัด เพื่อนำเสนอคณะทำงานฯ และคณะกรรมการสถิติระดับกลุ่มจังหวัดต่อไป

**4.1.1.2 การค้าชายแดน** มีรายการสถิติทางการทั้งหมด 44 รายการ ซึ่งแบ่งสถานะรายการข้อมูลตามแผนผังรายการสถิติทางการ ได้ดังนี้

- รายการสถิติทางการที่มีการจัดเก็บข้อมูลเป็นปกติ 25 รายการ คิดเป็นร้อยละ 56.82
- รายการสถิติทางการที่ต้องพัฒนาการจัดเก็บข้อมูล 4 รายการ คิดเป็นร้อยละ 9.09
- รายการสถิติทางการที่ยังไม่มีการจัดเก็บข้อมูล 15 รายการ คิดเป็นร้อยละ 34.09

แผนภาพที่ 2 : สรุปสถานะรายการข้อมูลของประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 “การค้าชายแดน”



**4.1.2 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 :** ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม โดยเลือกผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) คือ “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศและประวัติศาสตร์” ได้ยกร่างห่วงโซ่มูลค่าพร้อมแผนผังรายการสถิติทางการเป็นที่เรียบร้อยแล้ว แต่แผนผังรายการสถิติทางการดังกล่าว โดยปัจจุบันอยู่ระหว่างดำเนินการประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในจังหวัด เพื่อนำเสนอคณะกรรมการฯ และคณะกรรมการสถิติระดับกลุ่มจังหวัดต่อไป

#### **4.2 ข้อเสนอแนะการพัฒนาการจัดเก็บข้อมูลและแผนปฏิบัติการพัฒนาในอนาคต**

1) คณะทำงานกลุ่มจังหวัด ขอเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดเก็บข้อมูลสถิติทางการด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้ครบทั้งหมดของผังสถิติทางการฯ ควรมีการดำเนินกิจกรรมดึงความร่วมมือ ประสานงาน หน่วยงานต่างๆ ในการส่งข้อมูลเพิ่มเติม หรือส่งลิงค์ข้อมูลรายการที่แต่ละหน่วยงานจัดเก็บให้แก่สำนักงานสถิติจังหวัด นครราชสีมา เพื่อเติมเต็มผังสถิติทางการที่สำคัญและจำเป็นให้ครบถ้วนห่วงโซ่มูลค่า

2) ด้านการพัฒนาการผลิตสถิติทางการ (การเติมเต็ม data gap การลดความซ้ำซ้อน การประเมินคุณภาพข้อมูลจากคณะกรรมการสถิติระดับกลุ่มจังหวัด คณะทำงานสถิติระดับจังหวัด)

3) นำเสนอวิเคราะห์ข้อมูล รายงานสถานการณ์ แนวโน้ม ยุทธศาสตร์ที่สำคัญของกลุ่มจังหวัด

4) พัฒนาคุณภาพของข้อมูลและการประสานข้อมูลมหภาค (การรวบรวมข้อมูลมหภาคที่จำเป็นด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น)

รวมทั้ง จังหวัดควรสนับสนุนให้มีการนำแผนพัฒนาสถิติระดับกลุ่มจังหวัดไปใช้ประโยชน์ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติการประจำปี โดยใช้ข้อมูลสารสนเทศ เป็นเครื่องมือหลักในการตัดสินใจและพัฒนา แทนการตัดสินใจด้วยประสบการณ์ ทั้งนี้ควรมีการจัดระบบการเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศที่สำคัญระดับจังหวัด โดยดำเนินการเกี่ยวกับ

- การจัดทำคู่มือการจัดเก็บข้อมูล
- การจัดทำคำนิยามคำอธิบายให้ชัดเจน
- การจัดทำหน้าที่รับผิดชอบตามตัวชี้วัด และผู้จัดเก็บข้อมูล
- การจัดระบบและวิธีการรับส่งเชื่อมโยงกับเจ้าของข้อมูล
- การจัดอบรม/ประชุม ชี้แจง ทำความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดเก็บ การประมวลผล

ข้อมูล และการใช้ประสานการรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานผู้รับผิดชอบข้อมูล

ตารางที่ 31 : แผนงานโครงการพัฒนาข้อมูลสถิติและสารสนเทศระดับพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ระยะสั้นภายในปีแรก

| งาน/โครงการ  | 2556 |      |      | 2557 |      |       |       |      |       |      |      |      | 2558 |      |      |
|--|------|------|------|------|------|-------|-------|------|-------|------|------|------|------|------|------|
|  | ต.ค. | พ.ย. | ธ.ค. | ม.ค. | ก.พ. | มี.ค. | เม.ย. | พ.ค. | มิ.ย. | ก.ค. | ส.ค. | ก.ย. | ต.ค. | พ.ย. | ธ.ค. |
| 1. ศึกษายุทธศาสตร์ แผนพัฒนาจังหวัด แผนปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัด ความต้องการใช้ข้อมูลของผู้บริหารระดับพื้นที่ ประเด็นปัญหาของพื้นที่  |      |      |      |      |      |       |       |      |       |      |      |      |      |      |      |
| 2. ศึกษา/รวบรวมข้อมูลของหน่วยงานต่างๆในกลุ่มจังหวัด (Review Stock)   |      |      |      |      |      |       |       |      |       |      |      |      |      |      |      |
| 3. คณะกรรมการสถิติระดับกลุ่มจังหวัดเห็นชอบในหลักการ แนวทางการพัฒนาข้อมูล ตามแนวคิดห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain : VC) และผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC)/ประเด็นปัญหาสำคัญของพื้นที่ (Critical Issue : CI)        |      |      |      |      |      |       |       |      |       |      |      |      |      |      |      |
| 4. คณะกรรมการสถิติระดับกลุ่มจังหวัดเห็นชอบในหลักการจัดทำข้อมูล และร่างผังสถิติทางการของ Product Champion/Critical Issue ตามประเด็นยุทธศาสตร์ของกลุ่มจังหวัด บนแนวทางการพัฒนาข้อมูล ตามแนวคิดห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain : VC) |      |      |      |      |      |       |       |      |       |      |      |      |      |      |      |
| 5. คณะกรรมการสถิติระดับจังหวัดเห็นชอบให้มีการแต่งตั้งคณะทำงานสถิติระดับกลุ่มจังหวัด 3 ด้าน ตามประเด็นยุทธศาสตร์ เพื่อกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบในการผลิตข้อมูลที่ขาดหาย Data Gap   |      |      |      |      |      |       |       |      |       |      |      |      |      |      |      |

ตารางที่ 31 : แผนงานโครงการพัฒนาข้อมูลสถิติและสารสนเทศระดับพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ระยะสั้นภายในปีแรก (ต่อ)

| งาน/โครงการ  | 2556 |      |      | 2557 |      |       |       |      |       |      |      |      | 2558 |      |      |  |
|--|------|------|------|------|------|-------|-------|------|-------|------|------|------|------|------|------|--|
|  | ต.ค. | พ.ย. | ธ.ค. | ม.ค. | ก.พ. | มี.ค. | เม.ย. | พ.ค. | มิ.ย. | ก.ค. | ส.ค. | ก.ย. | ต.ค. | พ.ย. | ธ.ค. |  |
| 6. คณะทำงานสถิติระดับกลุ่มจังหวัดเห็นชอบในการจัดทำข้อมูลที่สำคัญ<br>จำเป็น และร่างผังสถิติทางการของ Product Champion/Critical<br>Issue ตามประเด็นยุทธศาสตร์ของกลุ่มจังหวัด |      |      |      |      |      |       |       |      |       |      |      |      |      |      |      |  |
| 7. คณะกรรมการสถิติระดับกลุ่มจังหวัดเห็นชอบแผนพัฒนาสถิติระดับ<br>กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1  |      |      |      |      |      |       |       |      |       |      |      |      |      |      |      |  |

## บรรณานุกรม

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2555). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559)**. กรุงเทพมหานคร : สำนักนายกรัฐมนตรี.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2553). **แผนแม่บทระบบสถิติประเทศไทย พ.ศ. 2554 - 2558**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานสถิติแห่งชาติ.

สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1. (2556). **แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 พ.ศ. 2558 - 2561**.



## **ภาคผนวก ก**

รูปแบบห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป

(Generic Value Chain : GVC)





การดำเนินงานโครงการคณะที่ปรึกษาได้จัดทำห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) จากการทบทวนประเด็นยุทธศาสตร์จังหวัด/กลุ่มจังหวัดทั้งหมด โดยแบ่งห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) ออกเป็น 3 ด้าน ที่สอดคล้องกับรายการสถิติ 3 ด้าน คือด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งดำเนินการทบทวนรายการสถิติทางการจากสำนักงานสถิติแห่งชาติทั้ง 21 สาขา เพื่อนำมากำหนดรายการสถิติทางการที่เกี่ยวข้อง (Data Mapping) ลงในแต่ละข้อต่อของห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปรูปแบบทั้ง 14 รูปแบบ หลังจากนั้นได้ดำเนินการศึกษาวิเคราะห์จัดทำห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain : VC) ตามประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด โดยการประชุมหารือหรือพร้อมการจัดทำแผนผังสถิติทางการที่แปลงรายการข้อมูลสำคัญและจำเป็นจากการวิเคราะห์ห่วงโซ่มูลค่าประเด็นยุทธศาสตร์และคัดเลือกรายการที่เป็นปัจจัยสู่ความสำเร็จ (Critical Success Factor : CSF) จึงจะมาจัดทำตารางแผนผังสถิติทางการตัวอย่างระดับจังหวัด โดยห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) มีดังนี้

ตารางที่ 1 : รูปแบบห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC)

| เศรษฐกิจ   | สังคม                                       | ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม   |
|--|---|--|
| 1. เกษตร - อุตสาหกรรม<br>เพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ<br>(ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง<br>ยางพารา) | 7. การจัดการโครงสร้าง<br>พื้นฐานเมืองนำอยู่ | 12. การอนุรักษ์และพัฒนา<br>ทรัพยากรธรรมชาติ<br>(ดิน ป่าไม้ ชายฝั่ง ทะเล) |
| 2. เกษตร - อุตสาหกรรม<br>ปศุสัตว์  | 8. การพัฒนาสุขภาวะ                          | 13. การบริหารจัดการน้ำ   |
| 3. เกษตร - อุตสาหกรรม<br>การประมง การเลี้ยงสัตว์น้ำ                                | 9. การสร้างสังคมแห่งการ<br>เรียนรู้         | 14. การสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อม<br>ที่ดี                                   |
| 4. อุตสาหกรรมการผลิต   | 10. การพัฒนาคุณภาพชีวิตและ<br>ครอบครัว      |  |
| 5. การค้า การส่งออก และ<br>การลงทุน  | 11. การสร้างความมั่นคง<br>ชายแดน            |  |
| 6. การบริการและการ<br>ท่องเที่ยว   |   |  |



รูปแบบห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป  
(Generic Value Chain : GVC)  
ด้านเศรษฐกิจ



## รูปแบบห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) ด้านเศรษฐกิจ

การวิเคราะห์ประเด็นด้านเศรษฐกิจครั้งนี้ ดำเนินการทบทวนนโยบาย ทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจตามแผนงานหรือแผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นด้านเศรษฐกิจที่ได้ตั้งไว้ ดังนี้

1) ด้านการเกษตรกรรม : ดำเนินการทบทวนเกี่ยวกับการเกษตรเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ (ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง ยางพารา) จากแผนงานหรือแผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงานต่างๆ ดังนี้

- แผนพัฒนาเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มธุรกิจเกษตรและอาหาร ของสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย

- ยุทธศาสตร์ข้าวไทย ของกรมการข้าว

2) ด้านการปศุสัตว์ : ดำเนินการทบทวนเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ จากแผนงานหรือแผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงานต่างๆ ดังนี้

- แผนพัฒนาเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคอเนื้อ พ.ศ. 2555 - 2559 ของคณะกรรมการยุทธศาสตร์โคเนื้อกรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- แผนยุทธศาสตร์สัตว์ปีกเนื้อระบบฟาร์ม (ไก่เนื้อ) พ.ศ. 2555 - 2559 ของคณะอนุกรรมการยุทธศาสตร์สัตว์ปีกที่เลี้ยงระบบฟาร์มระดับเขต กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

3) ด้านการประมง และการเลี้ยงสัตว์น้ำ : ดำเนินการทบทวนเกี่ยวกับการประมง และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ จากแผนงานหรือแผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงานต่างๆ ดังนี้

- แผนพัฒนาเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- แผนแม่บทการจัดการประมงทะเลไทย พ.ศ. 2552 - 2561 ของคณะกรรมการนโยบายประมงแห่งชาติ

- แผนแม่บทการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของประเทศไทย พ.ศ. 2555 - 2559 ของกรมประมง

- ยุทธศาสตร์การพัฒนารูขี้น้ำประมงและอุตสาหกรรมต่อเนื่อง ของสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย

4) ด้านอุตสาหกรรมการผลิต : ดำเนินการทบทวนด้านอุตสาหกรรมการผลิต จากแผนแม่บทการพัฒนาอุตสาหกรรมไทย พ.ศ. 2555 - 2574 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม

5) ด้านการค้า การส่งออก และการลงทุน : ดำเนินการทบทวนด้านการค้า การส่งออก และการลงทุน จากแผนงานหรือแผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงานต่างๆ ดังนี้

- แผนแม่บทกระทรวงพาณิชย์ พ.ศ. 2555 - 2564 ของสำนักนโยบายและแผนสำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

- แผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมการลงทุนในระยะ 5 ปี พ.ศ. 2556 - 2560 ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (Board of Investment : BOI)

6) ด้านการบริการและการท่องเที่ยว : ดำเนินการทบทวนด้านการบริการและการท่องเที่ยว จากแผนงานหรือแผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงานต่างๆ ดังนี้

- แผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวและกีฬา พ.ศ. 2555 - 2559 ของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
- ยุทธศาสตร์พัฒนาธุรกิจท่องเที่ยว ของสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย

ทั้งนี้ผลการวิเคราะห์ทบทวนนโยบาย ทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจตามแผนงานหรือแผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบห่วงโซ่มูลค่าด้านเศรษฐกิจทั้ง 6 รูปแบบ มีรายละเอียดดังนี้

### **ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปแบบที่ 1 (Generic Value Chain : GVC 1) เกษตร - อุตสาหกรรม เพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ (ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง ยางพารา)**

แนวคิดของการพัฒนาห่วงโซ่มูลค่าด้านการเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจนั้น คณะที่ปรึกษาดำเนินการทบทวนแผนยุทธศาสตร์ด้านเกษตรกรรมที่สำคัญของประเทศ เพื่อศึกษาการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาเกษตรกรรมที่แสดงถึงกิจกรรมที่สำคัญตลอดทั้งห่วงโซ่มูลค่าครอบคลุมทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ โดยแผนยุทธศาสตร์ที่คณะที่ปรึกษาศึกษาทบทวน ได้แก่

1) แผนพัฒนาเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) ที่จัดทำขึ้นโดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบายแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ที่มีวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ฯ เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันในมิติต่างๆ ที่ครอบคลุมด้านการเกษตรในภาพรวมทั้งหมด เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมทั้งมีทิศทางการดำเนินมาตรการเชิงนโยบายที่สำคัญใน 3 ประเด็นยุทธศาสตร์หลัก ประกอบด้วย

ยุทธศาสตร์ที่ 1 : พัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกร

ยุทธศาสตร์ที่ 2 : พัฒนาขีดความสามารถในการผลิต การจัดการสินค้าเกษตร และความมั่นคงทางอาหาร

ยุทธศาสตร์ที่ 3 : พัฒนาระบบการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ สมดุล และยั่งยืน

โดยจะเห็นได้ว่าหัวใจของยุทธศาสตร์ไม่ได้พุ่งเป้าไปที่การผลิตตัวสินค้าเพียงอย่างเดียว แต่เน้นไปที่คุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้เพาะปลูกด้วย ซึ่งคณะที่ปรึกษานำเรื่องของการพัฒนาบุคลากรการเกษตรเข้ามาเป็นหนึ่งในข้อต่อของห่วงโซ่มูลค่า ในฐานะของปัจจัยการผลิตที่มีความสำคัญต่อห่วงโซ่มูลค่า

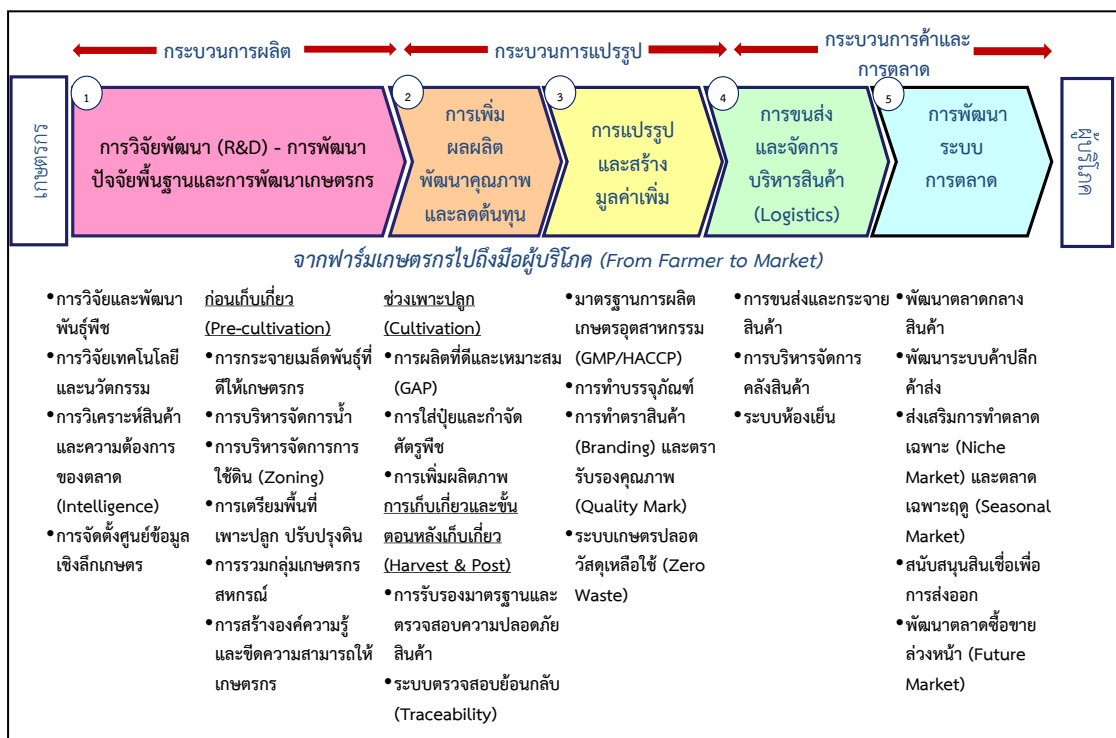
1) ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มธุรกิจเกษตรและอาหาร จัดทำโดยสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย เพื่อพัฒนาให้ประเทศไทยเป็นผู้นำด้านการผลิตและจำหน่ายอาหารที่ปลอดภัย มั่นคง และยั่งยืนต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งส่วนของประเด็นยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องนั้น มุ่งเป้าไปที่การผลิตอาหารปลอดภัยทั้งระบบห่วงโซ่มูลค่า การสร้างความมั่นคงทางด้านวัตถุดิบและการพัฒนาสินค้าตลาดเกษตรและอาหาร ซึ่งที่ปรึกษาได้นำเอาตัวอย่างของห่วงโซ่มูลค่าในแผนยุทธศาสตร์ฉบับนี้ มาปรับประยุกต์ใช้ เพื่อนำไปเป็นต้นแบบของการทำห่วงโซ่มูลค่าสินค้าเกษตรในภาพรวมด้วย

2) ยุทธศาสตร์ข้าวไทย เป็นยุทธศาสตร์ที่ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์ของการผลิต การแปรรูปและการจัดจำหน่ายข้าวไทยในฐานะผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) ของประเทศในปัจจุบัน เพื่อกำหนดเป้าหมาย และสร้างภาพห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain : VC) ข้าวไทย ที่ครอบคลุมตั้งแต่การวิเคราะห์ความต้องการของตลาด การทำวิจัยและพัฒนาขึ้นก่อนการเพาะปลูก

การเพาะปลูก การเก็บเกี่ยว ขั้นตอนหลังการเก็บเกี่ยว การแปรรูปและสร้างมูลค่า การขนส่งสินค้า ไปจนถึงการทำการตลาดและจัดจำหน่าย อันจะนำไปสู่การระบุนความสัมพันธ์ในเชิงยุทธศาสตร์ และบทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้อย่างครอบคลุมและชัดเจน ทั้งนี้ ที่ปรึกษาได้นำเอาตัวอย่างของห่วงโซ่มูลค่าเข้ามาปรับประยุกต์ใช้ เพื่อนำไปเป็นต้นแบบของการทำห่วงโซ่มูลค่าสินค้าเกษตรในภาพรวมครั้งนี้ด้วย

อย่างไรก็ตามการเกษตรกรรมในประเทศไทยไม่ได้มีความสำคัญเฉพาะในมิติด้านการพัฒนาเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ยังรวมถึงความสำคัญในการสร้างความมั่นคงทางสังคมของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการพัฒนาและยกระดับความเป็นอยู่ของเกษตรกรไทยที่ยังมีฐานะยากจน โดยมีตัวแปรที่สำคัญ (Key Policy Parameters) ที่จะต้องส่งเสริม ประกอบด้วย การพัฒนาคุณภาพ (Quality) การเพิ่มผลิตภาพ (Productivity) และการรังสรรค์มูลค่า (Value Creation) ทั้งนี้ เพื่อให้ประเทศไทยเป็นผู้นำด้านคุณภาพสินค้าเกษตรตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ตั้งไว้ได้อย่างแท้จริง จากการศึกษาพบว่า กระบวนการหลัก (Core Processes) ในห่วงโซ่มูลค่าเพื่อพัฒนาสินค้าเกษตรเพาะปลูกของไทย สามารถแบ่งได้เป็น 5 กระบวนการหลัก แสดงดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 : GVC 1 เกษตร - อุตสาหกรรม เพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ (ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง ยางพารา)



## ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปแบบที่ 2 (Generic Value Chain : GVC 2) เกษตร - อุตสาหกรรม ปศุสัตว์

แนวคิดของการพัฒนาห่วงโซ่มูลค่าด้านการปศุสัตว์นั้น คณะที่ปรึกษาดำเนินการทบทวนแผนยุทธศาสตร์เกษตรกรรม (ด้านปศุสัตว์) ที่สำคัญของประเทศ เพื่อศึกษาทบทวนการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาให้เห็นกิจกรรมสำคัญตลอดทั้งห่วงโซ่มูลค่า ครอบคลุมทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ โดยแผนยุทธศาสตร์ที่คณะที่ปรึกษาศึกษาทบทวน ได้แก่

1) แผนพัฒนาเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) ที่จัดทำขึ้นโดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบายแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ฯ เป็นการสร้าง

ภูมิคุ้มกันในมิติต่างๆ ที่ครอบคลุมด้านการเกษตรในภาพรวมทั้งหมด เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมีทิศทางดำเนินการมาตรการเชิงนโยบายที่สำคัญใน 3 ประเด็นยุทธศาสตร์หลัก ประกอบด้วย

ยุทธศาสตร์ที่ 1 : พัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกร

ยุทธศาสตร์ที่ 2 : พัฒนาขีดความสามารถในการผลิต การจัดการสินค้าเกษตร และความมั่นคงทางอาหาร

ยุทธศาสตร์ที่ 3 : พัฒนาศักยภาพการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ สมดุลและยั่งยืน

โดยจะเห็นได้ว่าหัวใจของยุทธศาสตร์ไม่ได้พุ่งเป้าไปที่การผลิตตัวสินค้าเพียงอย่างเดียว แต่เน้นไปที่คุณภาพชีวิตของเกษตรกรด้วย ซึ่งขณะที่ปรึกษานำเรื่องของการพัฒนาบุคลากร การเกษตรเข้ามาเป็นหนึ่งในข้อต่อของห่วงโซ่มูลค่า ในฐานะของปัจจัยการผลิตที่มีความสำคัญต่อห่วงโซ่มูลค่า

2) แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโคเนื้อ พ.ศ. 2555 - 2559 จัดทำโดยคณะกรรมการยุทธศาสตร์โคเนื้อกรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งประกอบไปด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนาโคเนื้อ 5 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (1) ยุทธศาสตร์ด้านการผลิตโคเนื้อ (2) ยุทธศาสตร์ด้านการควบคุมและป้องกันโรคระบาดสัตว์ (3) ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาระบบตลาด (4) ยุทธศาสตร์ด้านการศึกษาวิจัย และ (5) ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการองค์กร ทั้งนี้ จะเห็นว่ายุทธศาสตร์ให้ความสำคัญกับห่วงโซ่มูลค่าตั้งแต่การผลิตไปจนถึงการตลาด และแม้จะเป็นยุทธศาสตร์เฉพาะของโคเนื้อ แต่ก็สามารถสะท้อนภาพรวมของปศุสัตว์ได้เป็นอย่างดี

3) แผนยุทธศาสตร์สัตว์ปีกเนื้อระบบฟาร์ม (ไก่เนื้อ) พ.ศ. 2555 - 2559 จัดทำโดยคณะอนุกรรมการยุทธศาสตร์สัตว์ปีกที่เลี้ยงระบบฟาร์มระดับเขต กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งประกอบไปด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนา 3 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (1) ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการผลิต ที่เน้นการปรับปรุงฟาร์ม โรงฆ่า และโรงงานแปรรูปตามมาตรฐาน (Good Manufacturing Practice GMP) (2) ยุทธศาสตร์การสร้างเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภค โดยเน้นข้อมูลสารสนเทศ ระบบติดตามและตรวจสอบย้อนกลับ และ (3) ยุทธศาสตร์การสร้างนวัตกรรม ที่เน้นการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต เพื่อลดต้นทุน เพิ่มประสิทธิภาพ การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ การสร้างมูลค่าเพิ่ม การสร้างแบรนด์ เป็นต้น

จากการศึกษาทบทวนแผนยุทธศาสตร์ต่างๆ คณะที่ปรึกษาสามารถแบ่งห่วงโซ่มูลค่าปศุสัตว์ออกเป็น 5 กระบวนงานหลัก แสดงดังภาพที่ 2



**แผนภาพที่ 2 : GVC 2 เกษตร - อุตสาหกรรม ปศุสัตว์**



**ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปแบบที่ 3 (Generic Value Chain : GVC 3) เกษตร - อุตสาหกรรมกรรมการประมงการเลี้ยงสัตว์น้ำ**

แนวคิดของการพัฒนาห่วงโซ่มูลค่าด้านการประมงและการเลี้ยงสัตว์น้ำนั้น คณะที่ปรึกษาดำเนินการทบทวนแผนยุทธศาสตร์ด้านการประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่สำคัญของประเทศ เพื่อศึกษาการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาให้เห็นกิจกรรมสำคัญตลอดทั้งห่วงโซ่มูลค่าครอบคลุมทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ โดยแผนยุทธศาสตร์ที่คณะที่ปรึกษาศึกษาทบทวน ได้แก่

1) แผนพัฒนาเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) ที่จัดทำขึ้นโดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบายแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ฯ เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันในมิติต่างๆ ที่ครอบคลุมด้านการเกษตรในภาพรวมทั้งหมด เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมีทิศทางการดำเนินมาตรการเชิงนโยบายที่สำคัญใน 3 ประเด็นยุทธศาสตร์หลัก ประกอบด้วย

- ยุทธศาสตร์ที่ 1 : พัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกร
- ยุทธศาสตร์ที่ 2 : พัฒนาขีดความสามารถในการผลิต การจัดการสินค้าเกษตรและความมั่นคงทางอาหาร
- ยุทธศาสตร์ที่ 3 : พัฒนาระบบการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ สมดุลและยั่งยืน

2) แผนแม่บทการจัดการประมงทะเลไทย พ.ศ. 2552 - 2561 ที่จัดทำโดยคณะกรรมการนโยบายประมงแห่งชาติ กลยุทธ์ที่ 1 ปรับปรุงระบบการจัดการประมงทะเลให้มีประสิทธิภาพและมีส่วนร่วม กลยุทธ์ที่ 2 การปรับปรุงโครงสร้างและศักยภาพองค์กรภาคประมง กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาและส่งเสริมการใช้ทรัพยากรประมงทะเลอย่างรับผิดชอบและยั่งยืน กลยุทธ์ที่ 4 การฟื้นฟูระบบนิเวศและพัฒนาแหล่งประมงทะเลเพื่อรักษาความหลากหลายทางชีวภาพและคุณภาพสิ่งแวดล้อมทางทะเล และกลยุทธ์ที่ 5 การส่งเสริมและพัฒนาการประมงนอกน่านน้ำไทย

3) แผนแม่บทการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของประเทศไทย พ.ศ. 2555 - 2559 ซึ่งมีวิสัยทัศน์ไปสู่การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ยั่งยืน ผลผลิตมั่นคงและปลอดภัย อันจะเห็นได้ว่าแผนแม่บทให้ความสำคัญกับการสร้างสมดุลของทรัพยากร ธรรมชาติทั้งระบบ ความมั่นคงของอาชีพเกษตรกร และให้ผลผลิตสัตว์น้ำมีคุณภาพและปลอดภัยสำหรับการบริโภค ภายใต้กลยุทธ์ทั้งสิ้น 7 กลยุทธ์ ได้แก่ (1) การเพิ่มผลผลิตการเพาะเลี้ยงจากทุกแหล่งผลิต (2) ฟื้นฟูแหล่งเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่เสื่อมโทรม (3) วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (4) พัฒนาการเพาะเลี้ยงให้มีคุณภาพ มาตรฐานและความปลอดภัย (5) ส่งเสริมการพัฒนาตลาดการค้าสัตว์น้ำ (6) สร้างความเข้มแข็งและการมีส่วนร่วมของเกษตรกร และองค์กรเกษตรกร (7) พัฒนาศักยภาพองค์กรและบุคลากรด้านการบริหารจัดการและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ซึ่งจากประเด็นยุทธศาสตร์ทั้งหมดที่มีความครอบคลุมตั้งแต่ต้นน้ำไปจนถึงปลายน้ำนี้ ทำให้คณะที่ปรึกษานำไปใช้เป็นกรอบในการกำหนดห่วงโซ่มูลค่าการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

4) ยุทธศาสตร์การพัฒนาธุรกิจประมงและอุตสาหกรรมต่อเนื่อง จัดทำและเผยแพร่โดยสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย เมื่อปี พ.ศ. 2554 โดยมีเป้าหมายจะผลักดันให้ประเทศไทยเป็นผู้นำด้านการประมงและผลิตภัณฑ์ประมงของโลกอย่างยั่งยืน ผ่านยุทธศาสตร์ 5 ประการ ได้แก่ (1) การสร้างฐานผลิตเพื่อความมั่นคงและยั่งยืน (2) การสร้างโอกาสทางการค้าและการลงทุน (3) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (4) การปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบ (5) การบริหารจัดการ ใฝ่ระวัง และเตือนภัย ซึ่งที่ปรึกษาได้หยิบยกตัวอย่างของกิจกรรมและโครงการสำคัญในแผนยุทธศาสตร์ฉบับนี้มาปรับประยุกต์ใช้ เพื่อนำไปเป็นต้นแบบของการทำห่วงโซ่มูลค่าอุตสาหกรรมประมงการเลี้ยงสัตว์น้ำในภาพรวมด้วย

จากการศึกษาทบทวนแผนยุทธศาสตร์ต่างๆ ทำให้คณะที่ปรึกษาพบว่า กิจกรรมในอุตสาหกรรมนี้มีความแตกต่างกันในรายละเอียดเนื่องจากรูปแบบของการได้มาซึ่งสัตว์น้ำนั้น มีทั้งที่มาจาก

- การเพาะเลี้ยงเอง ซึ่งก็มีทั้งการเพาะเลี้ยงในบ่อธรรมชาติ และเพาะเลี้ยงในกระชัง
- การจับจากแหล่งน้ำ ทั้งแหล่งน้ำจืด น้ำกร่อย และน้ำเค็ม (ประมง)
- การนำเข้าเพื่อบริโภคโดยตรง หรือแปรรูป เช่น กรณีของปลาทูน่า ซึ่งประเทศไทย

นำเข้าก็จริง แต่เป็นการนำเข้าเพื่อแปรรูป ในฐานะผู้แปรรูปปลาทูน่ากระป๋องเพื่อส่งออกอันดับหนึ่งของโลก อย่างไรก็ตาม แม้จะมีรายละเอียดปลีกย่อยที่ต่างกัน แต่ก็สามารถสรุปกระบวนการหลัก (Core Processes) ในห่วงโซ่มูลค่าเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของไทยได้ โดยภาพรวมของห่วงโซ่มูลค่า การประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ คือ การนำสัตว์น้ำประเภทต่างๆ ที่ได้มา ไม่ว่าจะเป็นการเพาะเลี้ยง การจับจากแหล่งธรรมชาติ หรือการนำเข้าไปจัดจำหน่ายโดยตรง หรือแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่า ก่อนที่จะนำไปจัดจำหน่ายให้กับผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งการศึกษาห่วงโซ่มูลค่าของสินค้าประมงสามารถแบ่งออกได้เป็น 5 กระบวนการหลัก แสดงดังแผนภาพที่ 3

### แผนภาพที่ 3 : GVC 3 เกษตร - อุตสาหกรรมการประมง การเลี้ยงสัตว์น้ำ

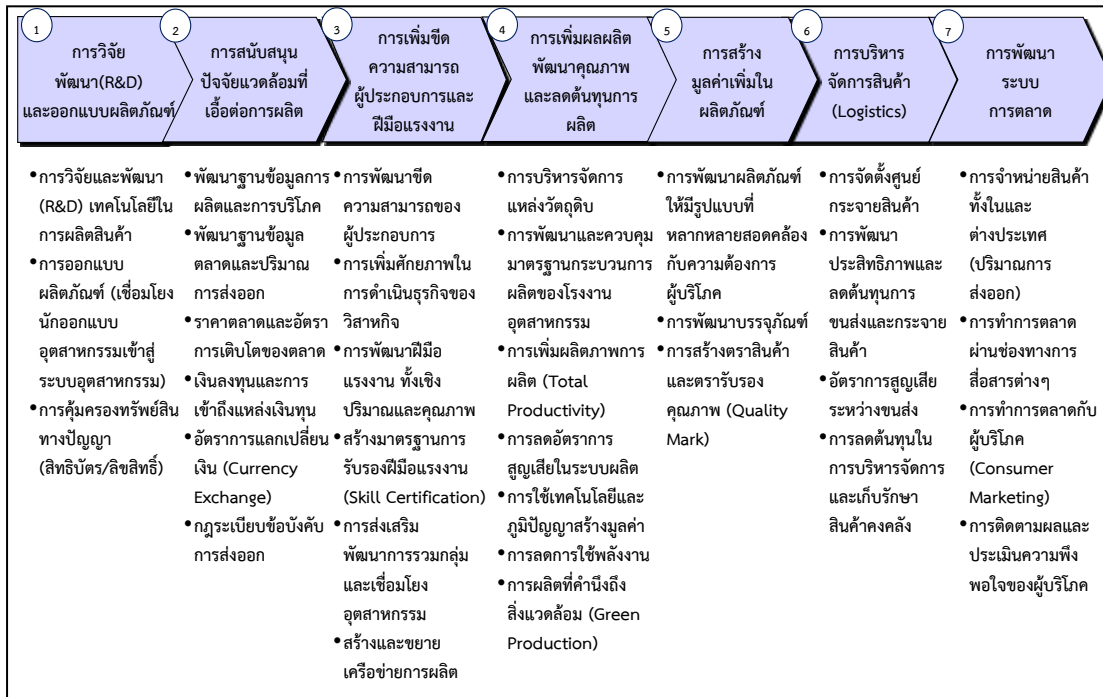


### ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปแบบที่ 4 (Generic Value Chain : GVC 4) อุตสาหกรรมการผลิต

แนวคิดของการพัฒนาห่วงโซ่มูลค่าด้านอุตสาหกรรมการผลิตนั้น คณะที่ปรึกษาดำเนินการทบทวนแผนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวกับการพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตที่สำคัญของประเทศ เพื่อดูการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาให้เห็นกิจกรรมสำคัญตลอดทั้งห่วงโซ่มูลค่าครอบคลุมทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ โดยแผนยุทธศาสตร์ที่คณะที่ปรึกษาศึกษาทบทวนกรอบแนวคิด ได้แก่ แผนแม่บทการพัฒนาอุตสาหกรรมไทย พ.ศ. 2555 - 2574 จัดทำขึ้นโดยสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ที่ได้ศึกษาปัญหาและอุปสรรคของอุตสาหกรรมการผลิตในประเทศไทย เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการพัฒนาอุตสาหกรรมไทย ทั้งนี้ ภายใต้แผนแม่บทนี้มีทั้งแผนยุทธศาสตร์ของอุตสาหกรรมในภาพรวมและแผนยุทธศาสตร์รายสาขา ซึ่งเป็นสาขาที่ได้รับการคัดเลือกแล้วว่ามีมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ ได้แก่ อุตสาหกรรมอาหาร อุตสาหกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรมสิ่งทอ อุตสาหกรรมยางแปรรูป และอุตสาหกรรมพลังงานทดแทน ซึ่งที่ปรึกษาได้รวบรวมและประยุกต์ใช้ประเด็นยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ในแผนยุทธศาสตร์ฉบับนี้ มากำหนดเป็นกระบวนการหลักและกิจกรรมสำคัญในแต่ละห่วงโซ่มูลค่าได้อย่างครอบคลุมในทุกขั้นตอน

จากการศึกษาทบทวนแผนแม่บทการพัฒนาอุตสาหกรรม ทำให้คณะที่ปรึกษาสามารถสรุปกระบวนการหลัก (Core Processes) ในห่วงโซ่มูลค่าเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตโดยภาพรวมของห่วงโซ่มูลค่าอุตสาหกรรมการผลิตสามารถแบ่งออกได้เป็น 7 กระบวนการหลักแสดงดังแผนภาพที่ 4

**แผนภาพที่ 4 : GVC 4 อุตสาหกรรมการผลิต**



**ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปแบบที่ 5 (Generic Value Chain : GVC 5) การค้า การส่งออก และการลงทุน**

แนวคิดของการพัฒนาห่วงโซ่มูลค่าด้านการค้าการลงทุนนั้น คณะที่ปรึกษาดำเนินการทบทวนแผนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการค้าการลงทุนที่สำคัญของประเทศ เพื่อกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ การพัฒนาให้เห็นกิจกรรมสำคัญตลอดทั้งห่วงโซ่มูลค่า ครอบคลุมทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ โดยแผนยุทธศาสตร์ที่คณะที่ปรึกษาศึกษาทบทวนกรอบแนวคิด ได้แก่

1) แผนแม่บทกระทรวงพาณิชย์ พ.ศ. 2555 - 2564 จัดทำโดยสำนักนโยบายและแผนสำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

2) แผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมการลงทุนในระยะ 5 ปี พ.ศ. 2556 - 2560 จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (Board of Investment : BOI)

กระบวนการการพัฒนาภาคธุรกิจการค้า ไม่ได้มุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตหรือพัฒนาผลิตภัณฑ์แต่อย่างใด หากแต่มุ่งเน้นการอำนวยความสะดวก และลดข้อจำกัดในการเข้าถึงสินค้าของผู้บริโภคเป็นหลัก ดังนั้น กิจกรรมหลักจะเกี่ยวข้องกับการยกระดับขีดความสามารถทางการค้าของภาคธุรกิจในพื้นที่ การอำนวยความสะดวกทางการค้าและการลงทุน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การเจรจาทางการค้า การส่งเสริมการค้าและระบบการบริหารจัดการ การพัฒนาตลาดและช่องทางการค้า รวมไปถึงการส่งเสริมพัฒนาแรงงาน หรือแรงงานระหว่างประเทศ (ในกรณีของการค้าชายแดน) เป็นสำคัญ ซึ่งจากการศึกษาทบทวนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องสามารถพัฒนาห่วงโซ่มูลค่าการค้าการลงทุน โดยแบ่งเป็น 5 กระบวนการหลัก แสดงดังแผนภาพที่ 5

**แผนภาพที่ 5 : GVC 5 การค้า การส่งออก และการลงทุน**



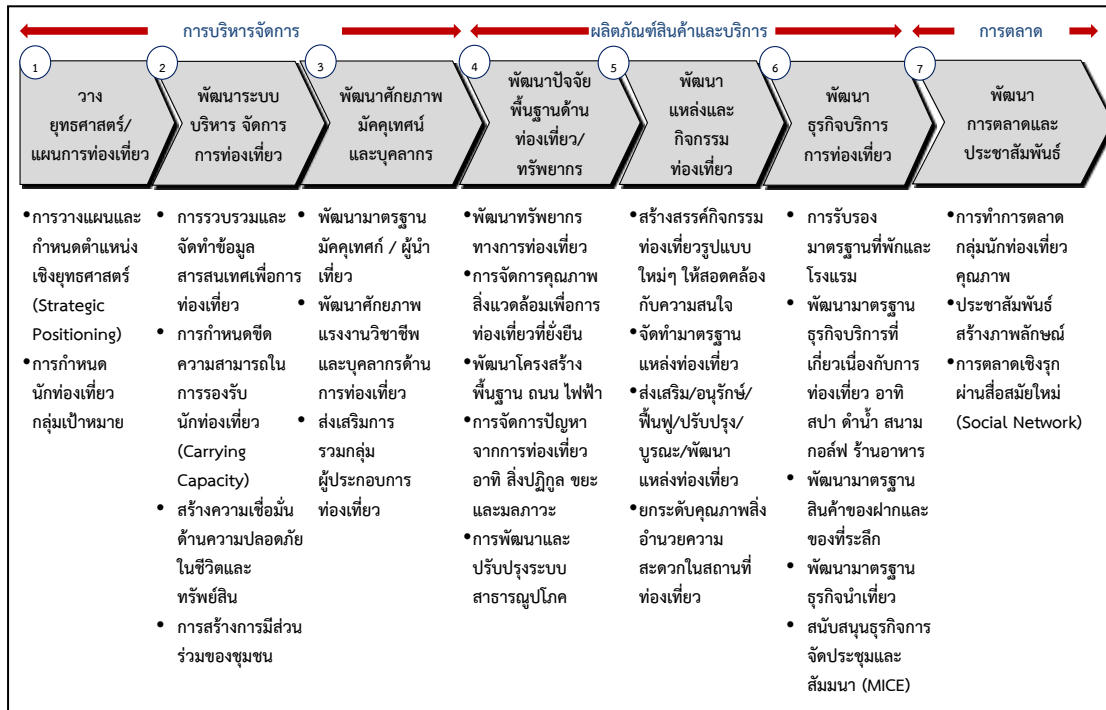
**ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปแบบที่ 6 (Generic Value Chain : GVC 6) การบริการ และการท่องเที่ยว**

แนวคิดของการพัฒนาห่วงโซ่มูลค่าด้านการท่องเที่ยว นั้น คณะที่ปรึกษาดำเนินการทบทวนแผนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศ เพื่อดูการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาให้เห็นกิจกรรมสำคัญตลอดทั้งห่วงโซ่มูลค่า ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ ไปจนถึงปลายน้ำ โดยแผนยุทธศาสตร์ที่คณะที่ปรึกษาศึกษาทบทวน ได้แก่

1) แผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวและกีฬา พ.ศ. 2555 - 2559 จัดทำขึ้นโดยกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เพื่อกำหนดให้ทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศเป็นไปในทางเดียวกัน รวมถึงให้สอดคล้องกับสถานการณ์และการแข่งขันที่เกิดขึ้นในโลก ทั้งนี้ แผนยุทธศาสตร์ได้กำหนดกลยุทธ์ไว้ 6 กลยุทธ์ ซึ่งกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ได้แก่ กลยุทธ์ที่หนึ่ง การพัฒนาสินค้าและบริการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและปลอดภัย กลยุทธ์ที่สอง การส่งเสริมนักท่องเที่ยวคุณภาพให้เติบโตอย่างมั่นคงและยั่งยืน และกลยุทธ์ที่หก การพัฒนาระบบบริหารจัดการและพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ด้านการท่องเที่ยวและกีฬา

2) ยุทธศาสตร์พัฒนาธุรกิจท่องเที่ยว จัดทำโดยสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย โดยมีประเด็นยุทธศาสตร์ 4 ประเด็น คือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 กระตุ้นตลาดการท่องเที่ยวทั้งตลาดภายในและตลาดต่างประเทศ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาและพัฒนาศาสนาที่ท่องเที่ยว รวมถึงยกระดับคุณภาพ สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว เพื่อใช้เป็นฐานในการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวไทย ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการท่องเที่ยว เพื่อสร้างโอกาสในการขยายตลาดนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ และสร้างรายได้ให้แก่ธุรกิจท่องเที่ยว และยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาผู้ประกอบการและบุคลากรด้านการท่องเที่ยว เพื่อสร้างความมั่นคงในทรัพยากรบุคคลทางการท่องเที่ยว จากการศึกษาห่วงโซ่มูลค่าด้านการท่องเที่ยว สามารถแบ่งได้เป็น 7 กระบวนการหลัก แสดงดังแผนภาพที่ 6

แผนภาพที่ 6 : GVC 6 การบริการ และการท่องเที่ยว



รูปแบบห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป  
(Generic Value Chain : GVC)  
ด้านสังคม





## รูปแบบห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) ด้านสังคม

การวิเคราะห์ประเด็นด้านสังคมครั้งนี้ ได้อาศัยกรอบตัวชี้วัดภายใต้ประเด็นต่างๆ ของดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index - HAI) ในรายงานการพัฒนาคนของประเทศไทยปี พ.ศ. 2552 โดยสำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติประจำประเทศไทย เป็นกรอบในการวิเคราะห์ เนื่องจากเป็นดัชนีที่ใช้ประเมินภาพรวมของการพัฒนาคนระดับจังหวัด เพื่อสะท้อนความไม่เท่าเทียมกันในระดับพื้นที่ โดยจะคัดเลือกจากประเด็นที่มีความสำคัญและมีผลกระทบต่อภาพรวมของการพัฒนาคน ชุมชน สังคม เพื่อเป็นกรอบในการประเมิน และวางแนวทางการพัฒนาสังคม ให้เกิดความเท่าเทียมกันในทุกพื้นที่

ดัชนีความก้าวหน้าของคนเป็นดัชนีรวม ประกอบด้วยดัชนีย่อย 8 ด้าน 40 ตัวชี้วัด ซึ่งแสดงวงจรชีวิตของคน เริ่มตั้งแต่เรื่องสุขภาพ ซึ่งเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญที่สุดของมนุษย์ ตั้งแต่ลืมตาดูโลก ต่อจากนั้น คือ เรื่องการศึกษา ซึ่งเป็นเรื่องที่มีความสำคัญที่สุดในวัยเด็กของทุกคน เมื่อสำเร็จการศึกษา คนเราจะทำงานเพื่อให้มีรายได้เพียงพอที่จะมีที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมที่ดี มีครอบครัวและชีวิตชุมชนที่ดี และทำที่สุด ทุกคนย่อมต้องมีการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่นและมีส่วนร่วมในฐานะสมาชิกของสังคม แสดงดังแผนภาพที่ 7

แผนภาพที่ 7 : ดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index - HAI)

|                            |   |
|----------------------------|---|
| สุขภาพ                     | <ul style="list-style-type: none"> <li>ประกอบด้วย 7 ตัวชี้วัด คือ ทารกแรกเกิดที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ ประชากรที่เจ็บป่วย ประชากรที่พิการและ/หรือทุพพลภาพ ผู้ป่วยโรคจิตประสาท ประชากรที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ ประชากรที่ออกกำลังกาย และจำนวนประชากรต่อแพทย์</li> </ul> |
| การศึกษา                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด คือ จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ย อัตราการเข้าเรียนนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายคะแนนเฉลี่ยการทดสอบ O-Net ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และจำนวนนักเรียนต่อห้องระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย</li> </ul>                                 |
| ชีวิตการทำงาน              | <ul style="list-style-type: none"> <li>ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด คือ การว่างงาน การทำงานต่ำระดับ แรงงานที่มีประกันสังคม และการบาดเจ็บจากการทำงาน</li> </ul>  |
| รายได้                     | <ul style="list-style-type: none"> <li>ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด คือ รายได้ของครัวเรือน สัดส่วนประชากรยากจน อัตราส่วนครัวเรือนที่มีหนี้ และค่าดัชนีความเสมอภาคของรายได้ (จินี)</li> </ul>  |
| ที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม | <ul style="list-style-type: none"> <li>ประกอบด้วย 5 ตัวชี้วัด คือ ครัวเรือนที่มีบ้านและที่ดินเป็นของตนเอง ครัวเรือนที่มีตู้เย็นครัวเรือนที่ใช้เตาไฟฟ้าหรือเตาแก๊ส ประชากรที่ประสบภัยแล้ง และประชากรที่ประสบอุทกภัย</li> </ul>   |
| ชีวิตครอบครัวและชุมชน      | <ul style="list-style-type: none"> <li>ประกอบด้วย 6 ตัวชี้วัด คือ เด็กที่ประสบภาวะยากลำบาก เด็กอายุ 15-17 ปี ที่ทำงานหัวหน้าครัวเรือนเดี่ยว ผู้สูงอายุที่อยู่คนเดียว ศติอุกกรร์จและสะท้อนขวัญที่ได้รับแจ้ง และการจับกุมผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด</li> </ul>            |
| การคมนาคมและการสื่อสาร     | <ul style="list-style-type: none"> <li>ประกอบด้วย 6 ตัวชี้วัด คือ หมู่บ้านที่ถนนสายหลักใช้การได้ตลอดทั้งปี จำนวนยานยนต์จดทะเบียน อุบัติเหตุทางถนน ครัวเรือนที่มีโทรทัศน์ ประชากรที่มีโทรศัพท์มือถือ และประชากรที่ใช้ถึงอินเทอร์เน็ต</li> </ul>                            |
| การมีส่วนร่วม              | <ul style="list-style-type: none"> <li>ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด คือ ผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง จำนวนองค์กรชุมชน ครัวเรือนที่เป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กรในท้องถิ่น และครัวเรือนที่มีส่วนร่วมทำกิจกรรมสาธารณะของหมู่บ้าน</li> </ul>  |

จากการศึกษาวิเคราะห์ถึงประเด็นที่สำคัญจากดัชนีดังกล่าวที่เป็นตัวสะท้อนถึงการพัฒนาและเสริมสร้างความมั่นคงของประชาชน สังคม และชุมชน และสอดคล้องกับกรอบยุทธศาสตร์ในการพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัดนั้น สามารถแบ่งรูปแบบห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปได้เป็น 5 แบบ ดังนี้

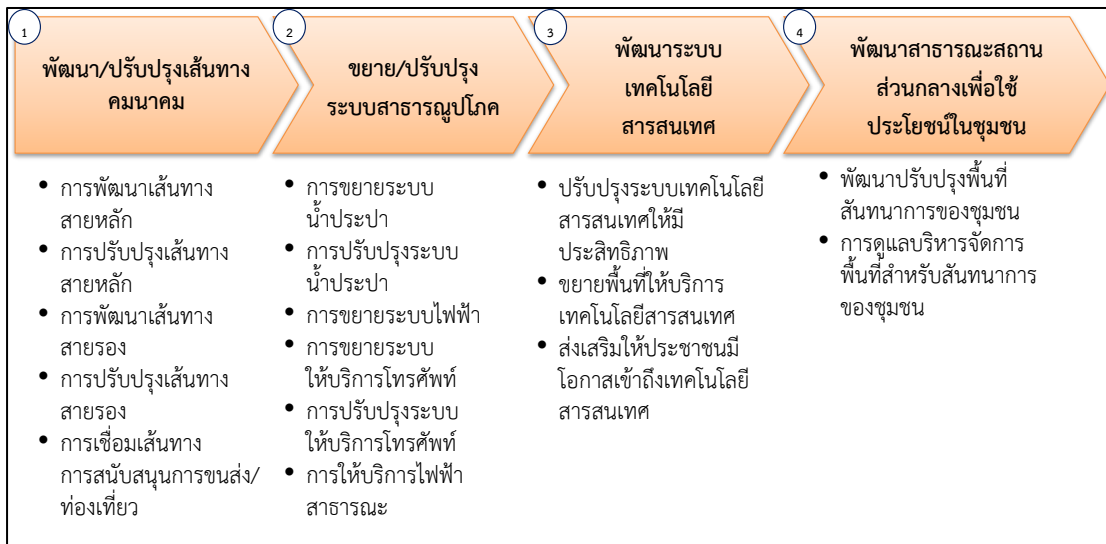
## ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปแบบที่ 7 (Generic Value Chain : GVC 7) การจัดการโครงสร้างพื้นฐานเมืองน่าอยู่

โครงสร้างพื้นฐาน เป็นปัจจัยสำคัญในการเป็นฐานการพัฒนาต่อยอดไปยังเรื่องอื่นๆ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ คุณภาพชีวิต ความปลอดภัย เป็นต้น ในการพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัดนั้น ความต้องการโครงสร้างพื้นฐานมีทั้งในรูปแบบของ

- 1) ปรับปรุงเส้นทางคมนาคมทั้งทางสายหลักและรอง พัฒนาเส้นทางคมนาคมใหม่ รวมถึงเส้นทางที่เข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่
- 2) การปรับปรุงระบบสาธารณูปโภค ขยายการให้บริการสาธารณูปโภค ไฟฟ้า น้ำประปา ให้สามารถเข้าถึงทุกครัวเรือน รวมถึงระบบไฟฟ้าสาธารณะที่จะเกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของคนในชุมชน
- 3) พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งในด้านการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพของเทคโนโลยี และการขยายพื้นที่ให้บริการเพื่อให้ประชาชนในพื้นที่เข้าถึงซึ่งข้อมูลข่าวสาร หรือการสื่อสารต่างๆ ได้อย่างทั่วถึง เพราะข้อมูลข่าวสารเป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งในการพัฒนาคน
- 4) การพัฒนาพื้นที่สาธารณประโยชน์ส่วนกลาง เพื่อให้ชุมชนได้อาศัยเป็นพื้นที่สันทนาการ ร่วมกัน

ซึ่งกรอบการพัฒนาต่างๆ เหล่านี้ จะเป็นกรอบในการกำหนดแนวทางการวางกลยุทธ์ หรือโครงการเพื่อวางแผนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้พื้นที่ดังกล่าวได้รับการพัฒนาให้เป็นเมืองที่น่าอยู่ มีความสะดวกปลอดภัย ในการเดินทาง รวมถึงคุณภาพชีวิตพื้นฐานที่ดีขึ้นต่อไปได้ ซึ่งสามารถจัดทำห่วงโซ่มูลค่าการจัดการโครงสร้างพื้นฐานเมืองน่าอยู่ แบ่งได้เป็น 4 กระบวนงานหลัก แสดงดังแผนภาพที่ 8

แผนภาพที่ 8 : GVC 7 การจัดการโครงสร้างพื้นฐานเมืองน่าอยู่



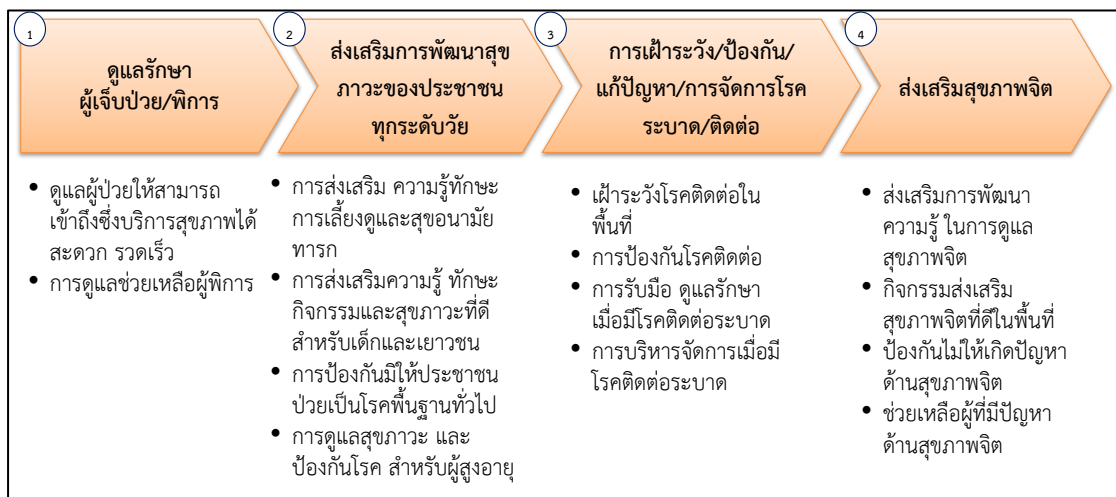
## ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปแบบที่ 8 (Generic Value Chain : GVC 8) การพัฒนาสุขภาพ

ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะมีนโยบายหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ซึ่งทำให้เกิดการเข้าถึงซึ่งการรับบริการ ด้านสาธารณสุขเพิ่มมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามไม่ได้หมายความว่าประชาชนจะอยู่ในสภาวะสุขภาพดีในทุกคน หรือทุกพื้นที่ เนื่องจากปัจจุบันโรคภัยไข้เจ็บมีวิวัฒนาการเปลี่ยนแปลงในหลายรูปแบบ เนื่องจากสิ่งแวดล้อมและรูปแบบการใช้ชีวิตของคนในสังคมไทยเปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ซึ่งจะมีนัยที่สำคัญต่อการเข้าสู่ความมั่นคงด้านสุขภาพ ดังนั้น ประเด็นหลักในด้านสุขภาพคือ

- 1) การดูแลผู้เจ็บป่วยให้สามารถเข้าถึงซึ่งการรักษาและฟื้นคืนสู่การมีสุขภาพดีอย่างครบถ้วน รวมถึงผู้พิการให้สามารถใช้ชีวิตได้เสมอเหมือนประชาชนคนปกติ
- 2) การส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดีในทุกช่วงวัย ป้องกันให้ประชาชนมีโอกาสในการเจ็บป่วยให้น้อยที่สุด
- 3) การเฝ้าระวัง ป้องกัน หรือมีแนวทางบริหารจัดการด้านโรคระบาดหรือโรคติดต่อที่จะเข้ามาโดยไม่คาดคิด ให้พร้อมรับกับสถานการณ์ได้ทัน่วงที
- 4) นอกจากสุขภาพกายแล้ว สุขภาพจิตก็เป็นปัจจัยชี้วัดถึงสุขภาพที่ดีของประชาชนปัจจัยหนึ่ง ดังนั้นการส่งเสริมสุขภาพจิตที่ดีในชุมชนหรือการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพจิตนับเป็นประเด็นหนึ่งในการดูแลสุขภาพของประชาชนให้ครบวงจร

ซึ่งสามารถจัดทำห่วงโซ่มูลค่าด้านการพัฒนาสุขภาพ แบ่งออกได้เป็น 4 กระบวนงานหลัก แสดงดังแผนภาพที่ 9

แผนภาพที่ 9 : GVC 8 การพัฒนาสุขภาพ



## ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปแบบที่ 9 (Generic Value Chain : GVC 9) การสร้างสังคมการเรียนรู้

จากแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555 - 2559 ที่จัดทำขึ้นภายใต้กรอบทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555 - 2559 และสอดคล้องเชื่อมโยงกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552 - 2559) ตลอดจนสภาพปัญหาจากการจัดและพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในระยะที่ผ่านมา พบว่าปัจจุบันระบบการศึกษาทั้งในเด็ก เยาวชน และประชาชนของไทย ยังมีปัญหาที่จำเป็นต้องปรับปรุงและพัฒนาทั้งด้านการส่งเสริมโอกาสทางการศึกษา ด้าน

คุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศที่ยังอยู่ในระดับต่ำ ตลอดจนการส่งเสริมให้เกิดการศึกษาเรียนรู้นอกห้องเรียนตลอดชีวิต ทั้งในเด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป ดังนั้นปัจจัยที่จะเป็นองค์ประกอบของกลยุทธ์ให้เกิดการต่อยอดในการพัฒนาการศึกษาในบทบาทของพื้นที่ จึงไม่ควรละเว้นในประเด็นต่างๆ เหล่านี้ เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้อย่างเท่าเทียมกันในทุกพื้นที่

1) ลดปัญหาเด็กขาดโอกาสทางการศึกษา ยังมีปัญหาเด็กและเยาวชนขาดโอกาสทางการศึกษาเนื่องจากปัญหาครอบครัวและปัญหาเศรษฐกิจในหลายๆ พื้นที่ การส่งเสริมให้เด็กมีโอกาสเข้าถึงซึ่งการศึกษาและสร้างความเท่าเทียมกันทางการศึกษา จึงยังเป็นประเด็นสำคัญในปัญหาเด็กและเยาวชน

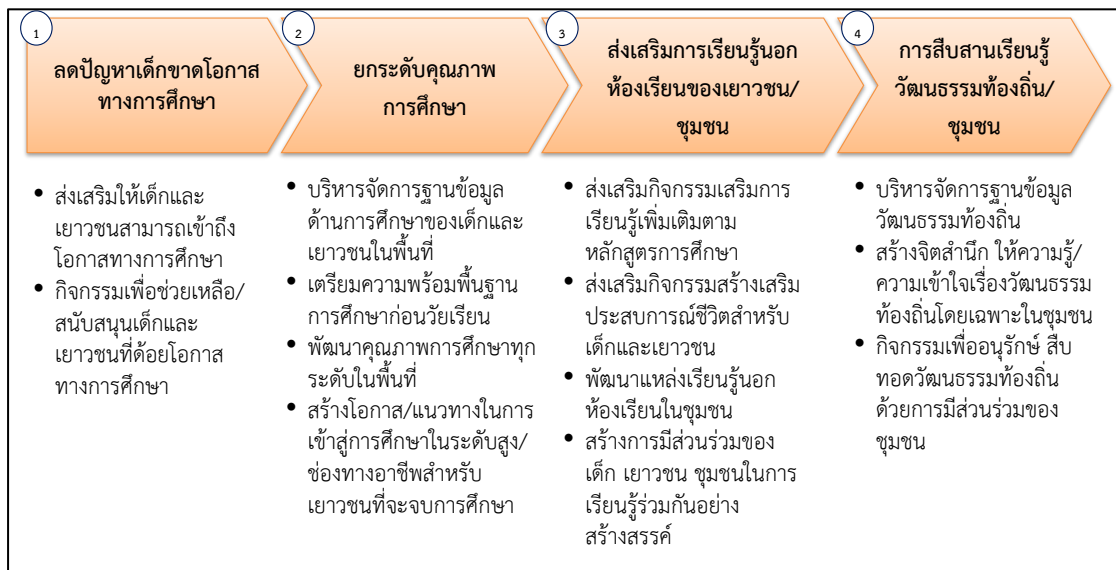
2) ยกระดับคุณภาพการศึกษา ให้มีคุณภาพที่ดีขึ้นด้วยการบริหารจัดการฐานข้อมูลด้านการศึกษาของเด็กและเยาวชนในพื้นที่เพื่อให้ทราบถึงศักยภาพของเด็กและเยาวชนในพื้นที่ เมื่อมีข้อมูลด้านการศึกษาของเด็กและเยาวชนในพื้นที่แล้ว การเตรียมความพร้อมพื้นฐานทางการศึกษา ก่อนวัยเรียนก็จะเป็นการสร้างพื้นฐานที่ดีให้กับเด็กก่อนเข้าสู่วัยเรียน ประเด็นสำคัญต่อไป คือ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในพื้นที่ร่วมกับหน่วยงานที่มีความรับผิดชอบโดยตรง เนื่องจากในพื้นที่จะมีประเด็นปัญหาคุณภาพการศึกษาปลีกย่อยที่ไม่เหมือนกัน นอกจากนี้การสร้างโอกาสและแนวทางในการเข้าสู่การศึกษาในระดับสูงหรือสร้างช่องทางอาชีพสำหรับเยาวชนที่จะจบการศึกษาก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้เยาวชนที่ผ่านจากระบบการศึกษาแล้วออกไปเป็นบุคลากรที่สำคัญในการเข้าสู่การประกอบอาชีพการงานต่อไปในอนาคต

3) ส่งเสริมการเรียนรู้นอกห้องเรียนของเยาวชน/ชุมชน เป็นปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยยกระดับศักยภาพของคนในพื้นที่ กิจกรรมเสริมการเรียนรู้เพิ่มเติมตามหลักสูตรการศึกษา การส่งเสริมกิจกรรมสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตสำหรับเด็กและเยาวชน การพัฒนาแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียนในชุมชนซึ่งไม่เพียงแต่เด็กและเยาวชนเท่านั้น ประชาชนทั่วไปก็ควรได้รับการส่งเสริมให้ได้มีโอกาสเรียนรู้ อยู่ตลอดเวลา และสิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ ต้องสร้างการมีส่วนร่วมของเด็ก เยาวชน ชุมชนในการเรียนรู้ร่วมกันอย่างสร้างสรรค์

4) วัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นส่วนหนึ่งในการดำรงอยู่ของชุมชน การสืบสานเรียนรู้ วัฒนธรรมท้องถิ่นหรือชุมชน เป็นประเด็นหนึ่งที่จะช่วยสร้างความสามัคคีผ่านการมีกิจกรรมจาก วัฒนธรรมท้องถิ่นร่วมกัน รวมถึงเป็นการสร้างการเรียนรู้ถ่ายทอดประสบการณ์ ความรู้ จากรุ่นสู่รุ่น ในท้องถิ่น ดังนั้นจึงควรมี การบริหารจัดการฐานข้อมูลวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่นเพื่ออนุรักษ์รักษาไว้ และสร้างจิตสำนึก ให้ความรู้ความเข้าใจเรื่องวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยเฉพาะในชุมชน การมีกิจกรรมเพื่ออนุรักษ์ สืบทอดวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้วยการมีส่วนร่วมของชุมชนทุกระดับวัย จะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยทำให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ร่วมกันได้

ซึ่งสามารถจัดทำห่วงโซ่มูลค่าการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ แบ่งออกได้ 4 กระบวนงานหลัก แสดงดังแผนภาพที่ 10

**แผนภาพที่ 10 : GVC 9 การสร้างสังคมการเรียนรู้**



**ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปแบบที่ 10 (Generic Value Chain : GVC 10) การพัฒนาคุณภาพชีวิตและครอบครัว**

ตัวชี้วัดด้านคุณภาพชีวิตที่สำคัญที่เป็นปัจจัยพื้นฐานไปสู่เรื่องอื่นๆ คือ ปัจจัย 4 โดยองค์ประกอบสำคัญของปัจจัย 4 นั้น มีพื้นฐานมาจากเรื่องของเศรษฐกิจ และความปลอดภัย ทั้งด้านร่างกายและทรัพย์สิน นอกจากนี้แล้วการมีรากฐานของครอบครัวที่อบอุ่นก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยให้ปัจเจกชนมีชีวิตที่มีคุณภาพได้อย่างสมบูรณ์ สำหรับประเด็นสำคัญที่จะสะท้อนคุณภาพชีวิตและครอบครัวนั้น ประกอบไปด้วย

1) การจัดการแรงงานในพื้นที่ เป็นตัวชี้วัดด้านรายได้ของประชาชน ดังนั้น การเข้าไปเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้ประชาชนในพื้นที่ ประกอบไปด้วย การลดปัญหาการว่างงานในพื้นที่ ลดปัญหาการขาดแคลนแรงงานในพื้นที่ เนื่องจากบางพื้นที่อาจมีปัญหาคารว่างงานและการขาดแคลนแรงงานไปพร้อมกัน เนื่องจากความรู้ความสามารถของแรงงานไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด การดูแลสุขภาพของแรงงานในสถานประกอบการ การลดอุบัติเหตุของแรงงานในสถานประกอบการ นอกจากนี้ การส่งเสริมกิจกรรมเสริมสร้างรายได้แรงงานก็เป็นแนวทางหนึ่งที่ทำให้เกิดรายได้ที่เพิ่มขึ้นให้กับแรงงานในชุมชนได้

2) การส่งเสริมพัฒนาอาชีพและรายได้ การให้ความรู้และทักษะให้ชุมชนมีอาชีพเสริมเพื่อสร้างรายได้ หรือการสร้างอาชีพที่เหมาะสมกับชุมชนวิถีชีวิตความเป็นอยู่ สิ่งแวดล้อมก็จะทำให้ชุมชนสามารถนำไปประกอบอาชีพได้อย่างสอดคล้องกับความสามารถ ชีวิต และความเป็นอยู่ได้ นอกจากนี้การให้ความรู้ด้านการบริหารจัดการทางการเงินหรือจัดกิจกรรมส่งเสริมการออมในชุมชน ก็จะเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้ประชาชนในชุมชนสามารถมีสถานภาพทางเศรษฐกิจที่มีเสถียรภาพได้

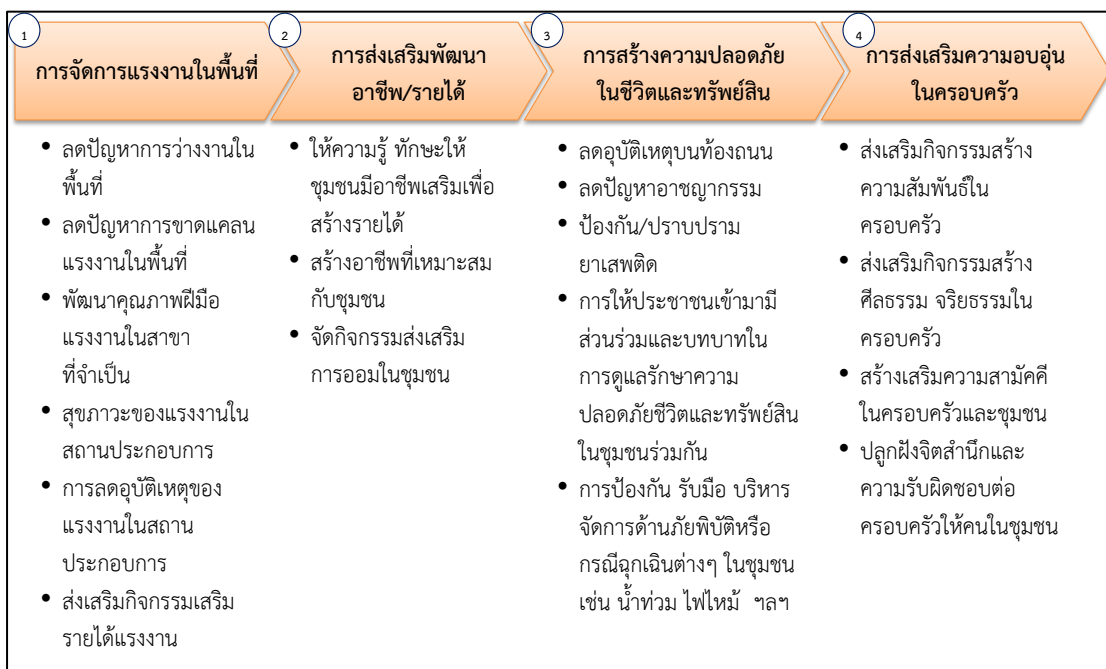
3) การสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเป็นตัวชี้วัดสำคัญในด้านคุณภาพชีวิตของคน สำหรับประเทศไทยปัญหาความไม่ปลอดภัยในประเด็นชีวิตและทรัพย์สินในด้านต่างๆ ที่เป็นประเด็นสำคัญ ได้แก่ อุบัติเหตุบนท้องถนน อาชญากรรม ยาเสพติด ดังนั้น การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมและมีบทบาทในการดูแลรักษาความปลอดภัยชีวิตและทรัพย์สินในชุมชนร่วมกัน จึงเป็นส่วนสำคัญที่จะสร้างความสามัคคีและรับผิดชอบ ในสังคมร่วมกัน รวมถึงการมีแผนงานป้องกัน รับมือ

บริหารจัดการด้านภัยพิบัติหรือกรณีฉุกเฉินต่างๆ ในชุมชน เช่น น้ำท่วม ไฟไหม้ ฯลฯ ที่อาจเกิดขึ้นได้ โดยไม่สามารถทราบล่วงหน้า ก็เป็นประเด็นสำคัญประเด็นหนึ่ง ที่สะท้อนให้เห็นถึงการวางแผนเพื่อคุณภาพชีวิตของคนในพื้นที่

4) การส่งเสริมความอบอุ่นในครอบครัวนั้นเป็นปัจจัยส่งเสริมให้คุณภาพชีวิตในระดับปัจเจกมีคุณภาพยิ่งขึ้น ดังนั้น การส่งเสริมกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว การส่งเสริมกิจกรรมสร้างศีลธรรม จริยธรรมในครอบครัว สร้างเสริมความสามัคคีในครอบครัวและชุมชน รวมถึงการปลูกฝังจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อครอบครัวให้คนในชุมชน จึงเป็นประเด็นที่ไม่ควรละเลยเพื่อสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชาชนในพื้นที่

ซึ่งจากการศึกษาทบทวน สามารถจัดทำห่วงโซ่มูลค่าการพัฒนาคุณภาพชีวิตและครอบครัว แบ่งออกได้เป็น 4 กระบวนการหลัก แสดงดังแผนภาพที่ 11

**แผนภาพที่ 11 : GVC 10 การพัฒนาคุณภาพชีวิตและครอบครัว**



**ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปแบบที่ 11 (Generic Value Chain : GVC 11) การสร้างความมั่นคงชายแดน**

ในประเด็นทางสังคมของพื้นที่จังหวัดที่เป็นพื้นที่ชายแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านนั้น นอกจากประเด็นด้านเศรษฐกิจที่จะสามารถเป็นช่องทางการค้ากับประเทศเพื่อนบ้านแล้ว ประเด็นด้านสังคม ไม่ว่าจะเป็นเชิงพื้นที่ แรงงาน หรือความปลอดภัย ก็เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องมีการวางยุทธศาสตร์เพื่อสร้างความมั่นคงและปลอดภัย รวมถึง การรักษาระดับความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านให้ราบรื่นและร่วมกันพัฒนาให้เกิดประโยชน์ร่วมกันได้

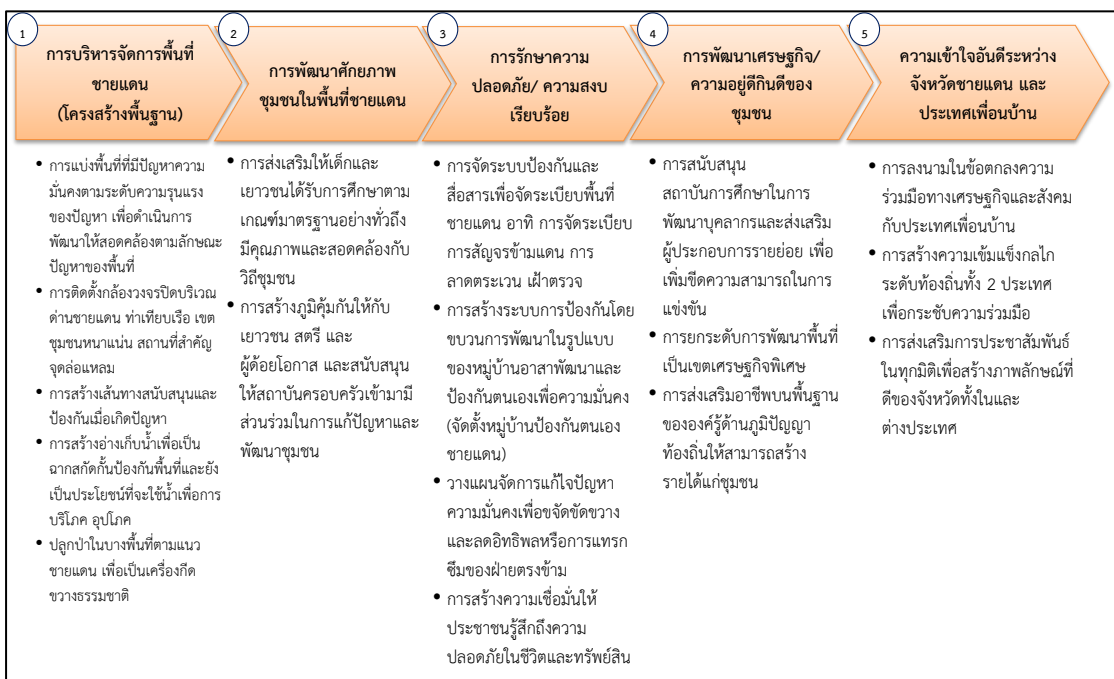
1) การบริหารจัดการพื้นที่ชายแดน โดยการแบ่งพื้นที่ที่มีปัญหาความมั่นคงตามระดับความรุนแรงของปัญหา เพื่อดำเนินการพัฒนาให้สอดคล้องตามลักษณะปัญหาของพื้นที่ สร้างระบบการป้องกันโดยขบวนการพัฒนาในรูปแบบของหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองเพื่อความมั่นคง จัดระบบป้องกันและสื่อสารเพื่อจัดระเบียบพื้นที่ชายแดน อาทิ การจัดระเบียบการสัญจรข้ามแดน การลาดตระเวน ฝ้าตรวจ เป็นต้น

2) การพัฒนาศักยภาพโครงสร้างพื้นฐานและคนในพื้นที่ชายแดน โดยการพัฒนาคน ชุมชน พื้นที่ ด้วยการมีส่วนร่วม การสร้างเครือข่ายระหว่างชุมชน หมู่บ้านชายแดน เพื่อร่วมกัน สอดส่องดูแลพื้นที่ชายแดน เร่งรัดการแก้ไขปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลในกรณีของแรงงาน หรือการเข้ามาอาศัยอยู่ในเขตแดนไทยของประชาชนจากประเทศเพื่อนบ้าน การจัดระบบ/ระเบียบ พื้นที่ทำกินในบริเวณพื้นที่ทับซ้อนหรือพื้นที่ใกล้เขตแดน

3) ประเด็นสุดท้ายคือ การสร้างความสัมพันธ์ระดับท้องถิ่นกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยการสร้างความสัมพันธ์อันดีและความร่วมมือด้านต่างๆ ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ชายแดน การพัฒนาความร่วมมือเศรษฐกิจและการค้า โดยเฉพาะการค้าระดับประชาชน การสร้างความเข้มแข็ง กลไกระดับท้องถิ่นทั้ง 2 ประเทศ เพื่อกระชับความร่วมมือ ซึ่งประเด็นต่างๆ เหล่านี้จะเป็นยุทธศาสตร์ สำคัญในการลดปัญหาพื้นที่ชายแดนและเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีที่จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหา ชายแดนต่างๆ ร่วมกันในระดับท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี

ซึ่งจากการศึกษาทบทวน สามารถจัดทำห่วงโซ่มูลค่าการสร้างความมั่นคงชายแดน แบ่งออกได้ 5 กระบวนการหลัก แสดงดังแผนภาพที่ 12

แผนภาพที่ 12 : GVC 11 การสร้างความมั่นคงชายแดน







รูปแบบห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป  
(Generic Value Chain : GVC)  
ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม



## รูปแบบห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สำหรับการวิเคราะห์ประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมนั้น ตัวชี้วัดภายใต้ประเด็นต่างๆ ของดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index - HAI) ในรายงานการพัฒนามนุษย์ของประเทศไทยปี พ.ศ. 2552 โดยสำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติประจำประเทศไทย ได้กล่าวถึงความมั่นคงด้านสิ่งแวดล้อมว่าเป็นหนึ่งในประเด็นพื้นฐานที่สำคัญต่อการพัฒนาทั้งในระดับบุคคลและระดับพื้นที่ ซึ่งปัจจัยคุกคามต่อความมั่นคงด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ภัยธรรมชาติ ป่าไม้ ทะเล น้ำมลภาวะของเสีย อันจำเป็นต้องอาศัยการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบบนพื้นฐานการดำเนินงานแบบบูรณาการ

การวางแผนการจัดกลุ่มของห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) ในด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมครั้งนี้ จึงได้ยึดเอากรอบจากรายงานการพัฒนามนุษย์ของประเทศไทยปี พ.ศ. 2552 ดังกล่าว<sup>1</sup> เป็นฐานในการวิเคราะห์หาประเด็นสำคัญ รวมถึงให้ความสำคัญกับการประยุกต์ใช้ข้อมูลระดับยุทธศาสตร์จากหน่วยงานหลักในการบริหารจัดการทรัพยากรของประเทศ คือ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อาทิ

- 1) แผนแม่บทการฟื้นฟูและอนุรักษ์ป่าและระบบนิเวศ (25 ลุ่มน้ำ) (ภายใต้ยุทธศาสตร์เพื่อการฟื้นฟูและสร้างอนาคตประเทศ ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ เงินกู้ 350,000 ล้านบาท)
- 2) ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2555 - 2559
- 3) แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2555 - 2559

## ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปแบบที่ 12 (Generic Value Chain : GVC 12) การอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ (ดิน ป่าไม้ ชายฝั่ง ทะเล)

กรอบห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) ของดิน ป่าไม้ และทรัพยากรธรรมชาติทะเลและชายฝั่ง เป็นแนวทางปฏิบัติเดียวกัน ดังนี้

- 1) การป้องกันและแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติ ด้วยการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตัดไม้ทำลายป่า ป้องกันการพังทลายของดิน ป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเล เพิ่มประสิทธิภาพการป้องกัน ดูป่าไม้ พื้นดิน และทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ทั้งชายฝั่งและใต้น้ำทะเล ป้องกันการบุกรุกพื้นที่ป่า และทรัพยากรชายฝั่งทะเลไม่ให้เสื่อมโทรม
- 2) การฟื้นฟูและปรับปรุงคุณภาพดินโดยเฉพาะในพื้นที่เกษตรกรรม การฟื้นฟูสภาพป่าระบบนิเวศเพื่อให้ทรัพยากรสามารถพึ่งพาอาศัยกันได้อย่างยั่งยืน ส่งเสริมเกษตรและภาคีเครือข่าย

<sup>1</sup> รายงานการพัฒนามนุษย์ของประเทศไทยปี พ.ศ. 2552 โดยสำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติประจำประเทศไทย (หรือ UNDP) ได้กล่าวสรุปถึงความสำคัญของ “ความเสี่ยงต่อความมั่นคงด้านสิ่งแวดล้อม” ว่า “ความเสี่ยงเหล่านี้เกิดขึ้นได้หลายรูปแบบ บ้างเกิดจากความไม่มั่นคงทางกายภาพของสิ่งแวดล้อม รวมถึงภัยธรรมชาติ เช่น แผ่นดินไหว คลื่นสึนามิ และการเปลี่ยนแปลงอื่นๆ เช่น การเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศในแต่ละปี ซึ่งทำให้เกิดภัยแล้ง น้ำท่วม และอื่นๆ ความเสี่ยงรูปแบบที่สอง คือ การเปลี่ยนแปลงอุปสงค์อุปทานของทรัพยากรอันเนื่องมาจากการเติบโตของประชากรและเทคโนโลยีใหม่ และการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ เช่น พื้นที่ป่าไม้ลดลง น้ำสะอาดหายากขึ้น และการตั้งวงใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เช่น ปลาในทะเล ในอัตราที่มากเกินไป ความเสี่ยงรูปแบบที่สาม เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและสังคมซึ่งมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เช่น การพัฒนาเป็นชุมชนเมืองทำให้เกิดปัญหาหมอกพิษทางอากาศ หรืออุตสาหกรรมก่อให้เกิดของเสียปริมาณมหาศาลสุดท้าย คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากความขัดแย้งในการแย่งชิงทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด จากการขยายตัวของความเป็นเมือง” กรอบแนวคิดเหล่านี้เป็นหนึ่งในกรอบความคิดของคณะทำงานที่ปรึกษาในการกำหนดรูปแบบห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปให้ครอบคลุมประเด็นสำคัญทั้งหมด

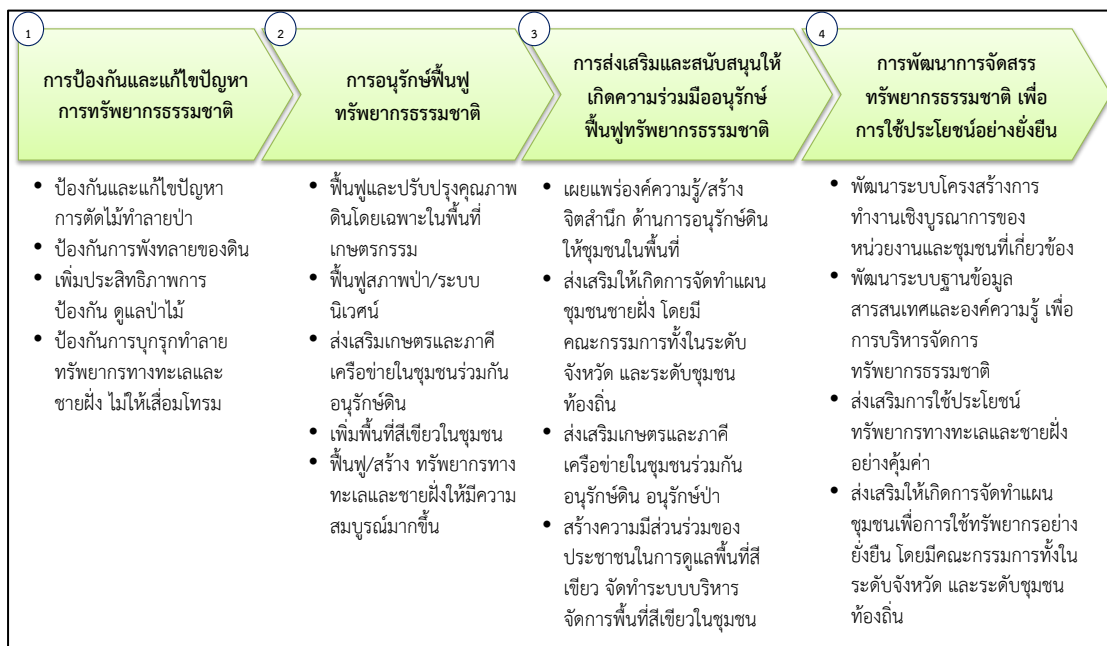
ในชุมชนให้มีส่วนร่วมกันอนุรักษ์ดิน การเพิ่มพื้นที่สีเขียวของป่าไม้และต้นไม้ในชุมชน พื้นฟูและสร้างทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น

3) การส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือในการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ โดยเริ่มจากการเผยแพร่องค์ความรู้และสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้ชุมชนในพื้นที่ ส่งเสริมให้เกิดการจัดทำแผนชุมชนชายฝั่ง โดยมีคณะกรรมการทั้งในระดับจังหวัด และระดับชุมชนท้องถิ่น ส่งเสริมเกษตรและภาคีเครือข่ายในชุมชนร่วมกันอนุรักษ์ดิน อนุรักษ์ป่า สร้างความมีส่วนร่วมของประชาชนในการดูแลพื้นที่สีเขียว จัดทำระบบบริหารจัดการพื้นที่สีเขียวในชุมชน

4) พัฒนาจัดสรรทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน โดยเฉพาะการสร้างและพัฒนาระบบโครงสร้างการทำงานเชิงบูรณาการของหน่วยงานและชุมชนที่เกี่ยวข้อง พัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศและองค์ความรู้ เพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอย่างคุ้มค่า รวมถึงการส่งเสริมให้เกิดการจัดทำแผนชุมชนเพื่อการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน โดยมีคณะกรรมการทั้งในระดับจังหวัด และระดับชุมชนท้องถิ่น

ซึ่งสามารถจัดทำห่วงโซ่มูลค่าการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ (ดิน ป่าไม้ ชายฝั่ง ทะเล) โดยแบ่งออกเป็น 4 กระบวนการหลัก แสดงดังแผนภาพที่ 13

**แผนภาพที่ 13 : GVC 12 การอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ (ดิน ป่าไม้ ชายฝั่ง ทะเล)**



**ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปแบบที่ 13 (Generic Value Chain : GVC 13) การบริหารจัดการน้ำ**

ทรัพยากรน้ำนอกจากปัญหาน้ำเสีย ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญสำหรับทรัพยากรน้ำของไทยที่มีการสะสมกันมานาน จากปัจจัยทางด้านโรงงานอุตสาหกรรม บ้านพักอาศัยและชุมชน หรือในภาคเกษตรเองก็ตาม ปัจจุบันยังมีอีกประเด็นหนึ่งที่ต้องให้ความสำคัญในการแก้ไขอย่างจริงจัง คือ ปัญหาน้ำท่วมและภัยแล้ง ซึ่งที่ผ่านมาได้พิสูจน์ให้เห็นแล้วว่าประเทศไทยต้องมีแผนสำหรับการบริหารจัดการน้ำอย่างจริงจังและบูรณาการทุกภาคส่วน เนื่องจากเรื่องแหล่งน้ำนั้นเป็นประเด็นที่ครอบคลุมในหลายภาคส่วนทั้งในเชิงพื้นที่และเชิงภารกิจ หน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงาน แนวทางของห่วงโซ่มูลค่าการบริหารจัดการน้ำที่ยั่งยืนนั้น ในกรอบการศึกษาครั้งนี้ มีดังนี้

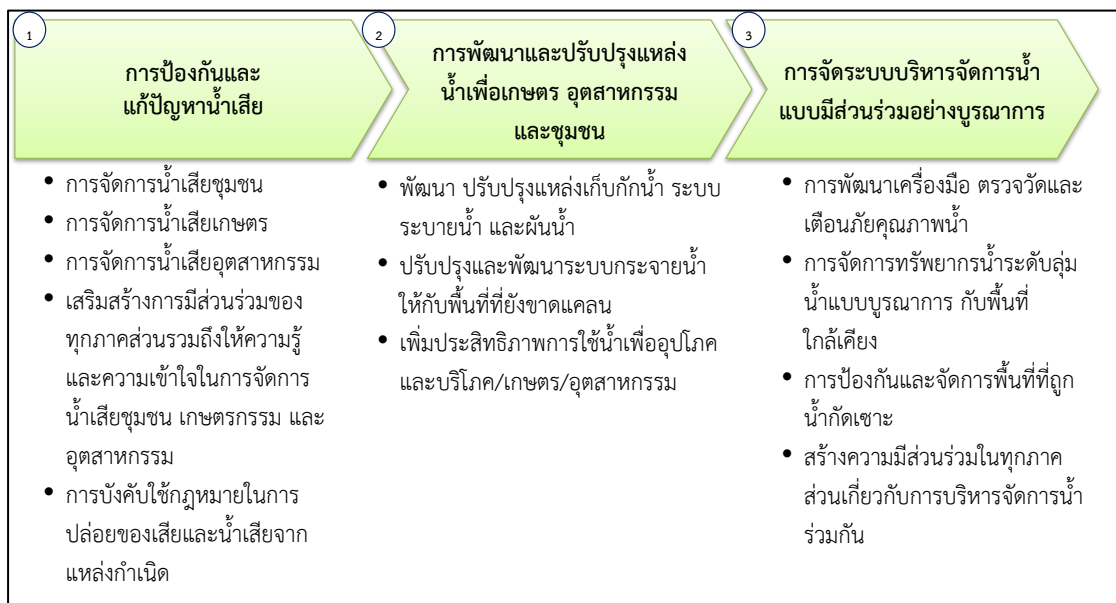
1) การป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำเสีย ด้วยการจัดการน้ำเสียชุมชน/เกษตร/อุตสาหกรรม การป้องกันโดยการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนรวมถึงให้ความรู้และความเข้าใจในการจัดการน้ำเสียชุมชน เกษตรกรรม และอุตสาหกรรม รวมถึงการบังคับใช้กฎหมายในการปล่อยของเสีย และน้ำเสียจากแหล่งกำเนิด

2) การพัฒนาและปรับปรุงแหล่งน้ำเพื่อเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และชุมชน ในหลายๆ รูปแบบ อาทิการพัฒนา ปรับปรุงแหล่งเก็บกักน้ำ ระบบระบายน้ำ และการผันน้ำ ปรับปรุงและพัฒนา ระบบกระจายน้ำให้กับพื้นที่ที่ยังขาดแคลน เพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำเพื่ออุปโภค บริโภค ในการเกษตร และอุตสาหกรรม เป็นต้น

3) การจัดระบบบริหารจัดการน้ำด้วยการมีส่วนร่วมอย่างบูรณาการ ด้วยการพัฒนา เครื่องมือ ตรวจสอบและเตือนภัยคุณภาพน้ำ การจัดการทรัพยากรน้ำระดับลุ่มน้ำแบบบูรณาการกับ พื้นที่ใกล้เคียง การป้องกันและจัดการพื้นที่ที่ถูกน้ำกัดเซาะ การสร้างความมีส่วนร่วมในทุกภาคส่วน เกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำร่วมกัน

ซึ่งสามารถจัดทำห่วงโซ่มูลค่าการบริหารจัดการน้ำ แบ่งออกเป็น 3 กระบวนงานหลัก แสดงดังภาพแผนที่ 14

**แผนภาพที่ 14 : GVC 13 การบริหารจัดการน้ำ**



**ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปแบบที่ 14 (Generic Value Chain : GVC 14) การสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี**

การบริหารจัดการเพื่อให้เกิดสิ่งแวดล้อมที่ดีนั้นมีหลายประเด็นที่สำคัญ ทั้งในเรื่องของมลพิษทางอากาศ เสียง กลิ่น และเพื่อให้การดำเนินงานครอบคลุมทั้งในด้านการป้องกันและพัฒนา จึงได้วางกรอบการศึกษา ดังนี้

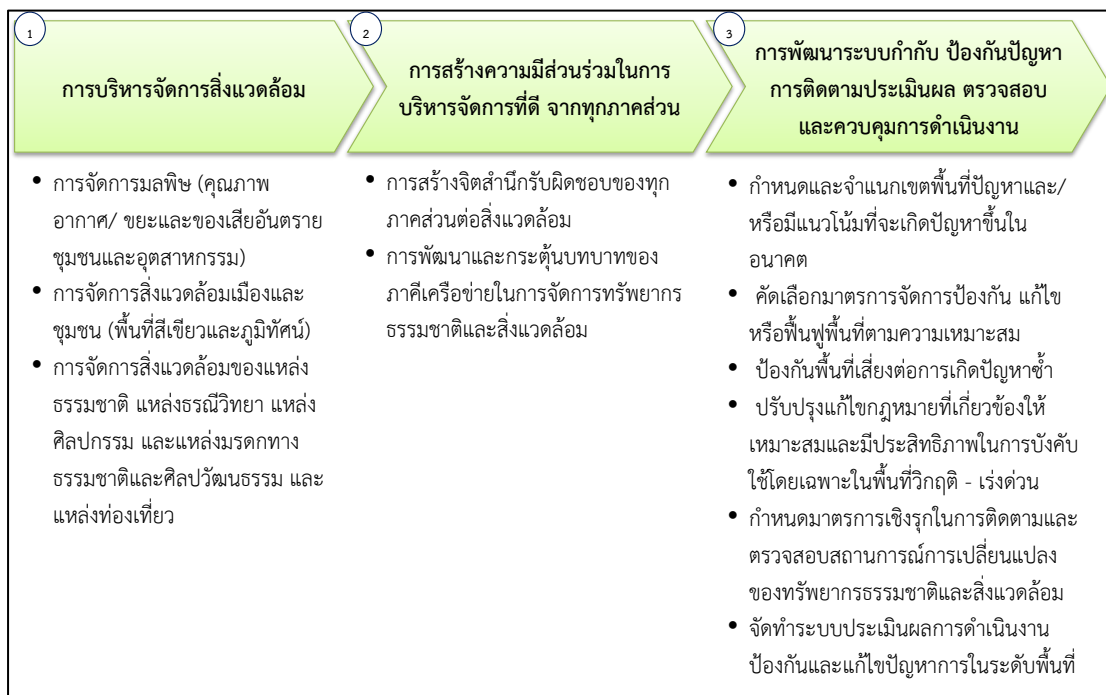
1) การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและบูรณาการในทุกมิติ ควรเริ่มจากการจัดการมลพิษ (คุณภาพอากาศ/ขยะ และของเสียอันตรายชุมชน และอุตสาหกรรม) การจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองและชุมชน (พื้นที่สีเขียวและภูมิทัศน์) การจัดการสิ่งแวดล้อมของแหล่งธรรมชาติ แหล่งธรณีวิทยาแหล่งศิลปกรรม และแหล่งมรดกทางธรรมชาติและศิลปวัฒนธรรม และแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น

2) สร้างความมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่ดี จากทุกภาคส่วน ด้วยการสร้างจิตสำนึกรับผิดชอบต่อทุกภาคส่วนต่อสิ่งแวดล้อม การพัฒนาและกระตุ้นบทบาทของภาคีเครือข่ายในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และรับผิดชอบต่อร่วมกัน

3) การพัฒนาระบบกำกับ ป้องกันปัญหา การติดตาม/ประเมินผล ตรวจสอบ และควบคุมการดำเนินงาน ด้วยการกำหนดและจำแนกเขตพื้นที่ปัญหาและ/หรือมีแนวโน้มที่จะเกิดปัญหาขึ้นในอนาคต จากนั้นคัดเลือกมาตรการจัดการป้องกัน แก้ไข หรือฟื้นฟูพื้นที่ตามความเหมาะสม วางแผนป้องกันพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดปัญหาซ้ำ และท้ายที่สุดคือการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการบังคับใช้ โดยเฉพาะในพื้นที่วิกฤติ/เร่งด่วน กำหนดมาตรการเชิงรุกในการติดตามและตรวจสอบสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ทราบสถานะและวางแผนรับมือกับการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา และเพื่อให้เกิดการแก้ปัญหาและพัฒนาอย่างบูรณาการและยั่งยืนควรจัดทำระบบประเมินผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหในระดับพื้นที่

ซึ่งสามารถจัดทำห่วงโซ่มูลค่าการสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี แบ่งออกเป็น 3 กระบวนการหลัก แสดงดังแผนภาพที่ 15

แผนภาพที่ 15 : GVC 14 การสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี



## ภาคผนวก ข

รายละเอียดสถิติทางการ

(Official Statistics Metadata : OS Metadata)





รายละเอียดสถิติทางการ  
(Official Statistics Metadata : OS Metadata)  
อยู่ระหว่างการจัดทำโดยสถิติจังหวัด



**แบบฟอร์ม**  
**OS Metadata**  
**รายละเอียดสถิติทางการ**

**1. สถิติทางการและรายการสถิติทางการ**

- ด้าน : .....
- สาขา : .....
- หมวด : .....
- หมู่ (ถ้ามี) : .....
- หมู่ย่อย (ถ้ามี) : .....
- ชื่อสถิติทางการ : .....

| รายการสถิติทางการ | หน่วยนับ | วิธีการคำนวณสถิติทางการ (ถ้ามี) |
|-------------------|----------|---------------------------------|
| 1.                |          |                                 |
| 2.                |          |                                 |
| 3.                |          |                                 |

- ปีเริ่มต้นที่มีการจัดทำข้อมูล : .....
- ระดับการนำเสนอ :
  - ประเทศ     ภาค     จังหวัด     อำเภอ     ตำบล
  - เขตการปกครอง     อื่นๆ (ระบุ) .....

**2. การเผยแพร่**

- 1) ความถี่ในการเผยแพร่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
  - รายชั่วโมง     รายวัน     รายสัปดาห์     รายเดือน
  - รายไตรมาส     ราย 6 เดือน     รายปี     ราย 2 ปี
  - ราย 3 ปี     ราย 5 ปี     ราย 10 ปี     อื่นๆ (ระบุ).....
- 2) เงื่อนไขการเผยแพร่
  - เผยแพร่ได้     เผยแพร่ได้เมื่อมีคำขอและอนุมัติ
- 3) วัน/เดือน/ปี ที่คาดว่าจะเผยแพร่ (ระบุ) .....
- 4) วิธีการเผยแพร่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
  - เอกสาร/รายงาน/สิ่งพิมพ์ (ระบุ).....
  - เว็บไซต์/URL ที่เข้าถึงข้อมูลได้โดยตรง (ระบุ) .....
  - อื่นๆ (ระบุ) .....
- 5) ภาษาที่ใช้ในการเผยแพร่
  - ไทย     อังกฤษ     ไทย - อังกฤษ

6) นิยามที่เกี่ยวข้อง

| คำนิยาม | ความหมาย | กฎหมาย/กฎระเบียบ/มาตรฐานที่อ้างอิง  |
|---------|----------|---|
|         |          | <input type="radio"/> กฎหมาย กฎระเบียบ ระบุ .....<br><input type="radio"/> มาตรฐานที่อ้างอิง ระบุ .....<br><input type="radio"/> กำหนดเอง |
|         |          |   |

3. การผลิต/การจัดทำข้อมูล

- 1) ชื่องาน/รายงาน/ทะเบียน/โครงการ .....
- 2) วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
  - สัมภาษณ์
  - สำรวจ (ให้ระบุรายการดังต่อไปนี้ ด้วย)
    - ระเบียบวิธีทางสถิติ (ระบุระเบียบวิธีในการเลือกตัวอย่าง).....
    - ขนาดตัวอย่าง.....
    - อื่นๆ (เช่น วิธีประมาณค่า.....)
  - ทะเบียน
  - รายงาน
  - อื่นๆ (ระบุ) .....
- 3) รายละเอียดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
  - คุ่มรวม/ขอบเขตของประชากร.....
  - คาบเวลาอ้างอิง/วันที่สรุปข้อมูล.....
- 4) ความถี่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
  - รายชั่วโมง     รายวัน     รายสัปดาห์     รายเดือน
  - รายไตรมาส     ราย 6 เดือน     รายปี     ราย 2 ปี
  - ราย 3 ปี     ราย 5 ปี     ราย 10 ปี     อื่นๆ (ระบุ)...
- 5) ความถี่ในการประมวลผลข้อมูล (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
  - รายชั่วโมง     รายวัน     รายสัปดาห์     รายเดือน
  - รายไตรมาส     ราย 6 เดือน     รายปี     ราย 2 ปี
  - ราย 3 ปี     ราย 5 ปี     ราย 10 ปี     อื่นๆ (ระบุ)..
- 6) รูปแบบการจัดเก็บข้อมูล (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
  - จัดเก็บในรูปแบบเอกสาร/รายงาน (ระบุ) .....
  - จัดเก็บในรูปแบบไฟล์ข้อมูล (เช่น doc, xls, pdf, txt ฯลฯ)
    - .doc, docx     .xls, .xlsx     .csv     .pdf     .txt
    - อื่นๆ (ระบุ) .....
  - ฐานข้อมูล (ชนิดของฐานข้อมูล เช่น oracle, MySQL ฯลฯ)
    - Oracle     DB2     MS SQL     My SQL
    - อื่นๆ (ระบุชื่อ) .....
  - รูปแบบอื่นๆ (ระบุ) .....

#### 4. หน่วยงานรับผิดชอบ

กระทรวง : .....  
 กรม/หน่วยงาน : .....  
 สำนัก/ศูนย์/กอง : .....  
 กลุ่ม/ฝ่าย : .....  
 ชื่อผู้รับผิดชอบ : .....  
 ตำแหน่ง : .....  
 โทรศัพท์ : .....  
 โทรสาร : .....  
 E-mail address : .....

#### 5. รายละเอียดมาตรฐานการจัดจำแนกที่เกี่ยวข้อง

| ตัวแปรที่มี<br>การจัด<br>จำแนก | รายการรหัส<br>การจัดจำแนก<br>(Code list)* | มาตรฐานการจัดจำแนกที่นำมาอ้างอิง   |   |  |  |
|--------------------------------|---|--|---|--|--|
|                                |   | ชื่อมาตรฐานที่อ้างอิง  | หน่วยงานที่รับผิดชอบ<br>ในการจัดทำมาตรฐาน<br>อ้างอิง                                  | ลักษณะการใช้งาน  | ตารางเปรียบเทียบ<br>ระหว่างการจำแนกที่ใช้<br>กับมาตรฐานที่อ้างอิง *<br>(Mapping Table) |
| 1)                             |   | <input type="radio"/> ไม่มี<br><input type="radio"/> มี<br>(ระบุมาตรฐานการจัด<br>จำแนกทั้งหมดที่ใช้<br>เช่น TSIC 2009, ISO-<br>316)<br>.....<br>.....<br>..... | ระบุชื่อหน่วยงาน :<br>.....<br>โทรศัพท์ : .....<br>เว็บไซต์ : .....<br>e-mail : ..... | <input type="radio"/> ใช้เหมือนมาตรฐานที่อ้างอิง<br>โดยไม่เปลี่ยนแปลง<br><input type="radio"/> นำมาตรฐานที่อ้างอิงมา<br>ปรับบางส่วนแต่สามารถ<br>เปรียบเทียบได้ทั้งหมด<br><input type="radio"/> นำมาตรฐานมาปรับโดยไม่<br>สามารถเปรียบเทียบได้ |  |
| 2)                             |   |  |   |  |  |

หมายเหตุ \* แนบเอกสารหรือ Attach file

ติดต่อสอบถาม : สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักบริหารจัดการระบบสถิติ

| ด้าน  | Email  | โทรศัพท์                                   |
|---|--|--|
| กลุ่มประสานสถิติด้านสังคม<br>(สาขาสถิติด้านสังคม และ<br>ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) | pechtida.p@nso.go.th,<br>suwannika@nso.go.th,<br>natpatson@nso.go.th | 02-141-7445-6<br>091-774-6962              |
| กลุ่มประสานสถิติด้านเศรษฐกิจ<br>(สาขาสถิติด้านเศรษฐกิจ)                                     | umaporns@nso.go.th,<br>aphon@nso.go.th,<br>nattanan.w@nso.go.th      | 02-141-7443<br>02-142-1311<br>091-774-7309 |
| กลุ่มมาตรฐานสถิติ   | pstand@nso.go.th   | 02-141-7447                                |



## ภาคผนวก ค

CD File ข้อมูลเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

- คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสถิติกลุ่มจังหวัด
- เอกสารประกอบการประชุมคณะกรรมการสถิติกลุ่มจังหวัด
- รายงานการประชุมคณะกรรมการสถิติกลุ่มจังหวัด
- ประมวลภาพการประชุมคณะกรรมการสถิติกลุ่มจังหวัด





## CD File ข้อมูลเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

อยู่ระหว่างรอไฟล์ข้อมูลเพื่อบันทึกลง CD



